

T.C
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI

WADA VERİLERİNE GÖRE TÜRKİYE’DE DOPİNGİ EN ÇOK
KULLANAN, ATLETİZM, HALTER, GÜREŞ BRANŞLARINDA Kİ
SPORCU, ANTRENÖR VE YÖNETİCİLERİN DOPİNG BİLGİ
SEVİYESİNİN ANALİZİ

SPOR YÖNETİCİLİĞİ ALANINDA YÜKSEK LİSANS
TEZİ

ÖĞRENCİNİN ADI SOYADI

ONUR BOZAN

DANIŞMAN

DOÇ.DR. ABDURRAHMAN KEPOĞLU

MAYIS 2019
MUĞLA

T.C
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI

**WADA VERİLERİNE GÖRE TÜRKİYE’DE DOPİNGİ EN ÇOK
KULLANAN, ATLETİZM, HALTER, GÜREŞ BRANŞLARINDA Kİ
SPORCU, ANTRENÖR VE YÖNETİCİLERİN DOPİNG BİLGİ
SEVİYESİNİN ANALİZİ**

**SPOR YÖNETİCİLİĞİ ALANINDA YÜKSEK LİSANS
TEZİ**

ÖĞRENCİNİN ADI SOYADI

ONUR BOZAN

DANIŞMAN

DOÇ.DR. ABDURRAHMAN KEPOĞLU

MAYIS 2019
MUĞLA

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI

**WADA VERİLERİNE GÖRETÜRKİYE DE DOPİNGİ EN ÇOK KULLANAN,
ATLETİZM, HALTER, GÜREŞ BRANŞLARINDA Kİ SPORCU, ANTRENÖR
VE YÖNETİCİLERİN DOPİNG BİLGİ SEVİYESİNİN ANALİZİ**

**HAZIRLAYAN
ONUR BOZAN**

Sosyal Bilimler Enstitüsünce
Tezli Yüksek Lisans
Diploması Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 31.07.2019
Tezin Sözlü Savunma Tarihi : 03.07.2019

Tez Danışmanı : Doc.Dr. Abdurrahman KEPOĞLU

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi, Pınar YAPRAK KEMALOĞLU

Jüri Üyesi : Dr. Öğr. Üyesi, Ercan ZORBA

Sosyal Bilimler Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Tuncay ÖĞÜN

MAYIS 2019
MUĞLA

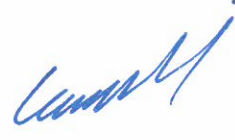
TUTANAK

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün 29/05/2019 Tarihli: 892/2 toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 24/6 maddesine göre Spor Yöneticiliği Anabilim Dalı Yüksek lisans öğrencisi **Onur Bozan**'ın "**Wada Verilerine Göre Türkiye'de Dopingi En Çok Kullanan Atletizm, Halter, Güreş Branşındaki Sporcu, Antrenör, Yöneticilerin Doping Bilgi Seviyesinin Analizi**" adlı tezini incelemiş ve aday **3/7/2019** tarihinde saat **14:00'da** jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra **70** dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin kabul edildiğine **oy birliği** ile karar verildi.

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Abdurrahman KEPOĞLU


Üye
Dr Öğr. Üyesi Pinar YAPRAK KEMALOĞLU


Üye
Dr Öğr. Üyesi Ercan ZORBA

YEMİN

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Wada Verilerine Göre Türkiye’de Dopingi En Çok Kullanan Atletizm,Halter,Güreş Branşındaki Sporcu,Antrenör, Yöneticilerin Doping Bilgi Seviyesinin Analizi” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça ’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

31/7/2019

Onur BOZAN

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ TEZ VERİ GİRİŞ FORMU			
YAZARIN			
Soyadı: BOZAN Adı : ONUR Kayıt No:			
TEZİN ADI:Wada Verilerine Göre Türkiye’de Dopingi En Çok Kullanan Atletizm ,Halter, Güreş Branşındaki Sporcu,Antrenör, Yöneticilerin Doping Bilgi Seviyesinin Analizi			
TEZİN TÜRÜ:	Yüksek Lisans	Doktor	Sanatta
Yeterlilik	X	O	O
TEZİN KABUL EDİLDİĞİ Üniversite :Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fakülte :Spor Bilimleri Fakültesi Enstitü :Sosyal Bilimler Enstitüsü Diğer Kuruluşlar : Tarih :			
TEZ YAYINLANMIŞSA Yayınlayan : Basım Yeri : Basım Tarihi : ISBN :			

TEZ YÖNETİCİSİNİN**Soyadı, Adı : ABDURRAHMAN KEPOĞLU****Ünvanı : Doç. Dr.****TEZİN YAZILDIĞI DİL: TÜRKÇE****TEZİN SAYFA SAYISI :****TEZİN KONUSU (KONULARI) :**

1. Doping kullanımı
2. Sporcu, Antrenör, yönetici seviyesi
3. Bilgi analizi

TÜRKÇE ANAHTAR KELİMELEER:

1. Doping kullanımı
2. Sporcu, Antrenör, yönetici seviyesi
3. Bilgi analizi

İNGİLİZCE ANAHTAR KELİMELEER:

1. Doping use
2. Sportsman, Coach, executive level
3. Information

- | | |
|---|----------------------------------|
| 1- Tezimden fotokopi yapılmasına izin vermiyorum | ☐ |
| 2- Tezimden dipnot gösterilmek şartıyla bir bölümünün fotokopisi alınabilir | ☐ |
| 3- Kaynak gösterilmek şartıyla tezimin tamamının fotokopisi alınabilir | ☒ |

Yazarın İmzası :**Tarih :** 31/7/2019

ÖZET

Ülkemiz ve dünyada spor endüstriyel hale gelmesiyle birlikte sporda ilaç kullanımı hızla yaygınlaşmıştır. Bu sporun artık sporcuların değil ilaç şirketlerinin yarışı haline geldiğini düşünülmektedir. yakın geçmişimizde dünya gündemine gelen Rus sporcuların doping yaptığını tespit edilmiş ve IOC(Uluslar Arası Olimpiyat Komitesinin) Rusya devletinin sporcularının doping (yasaklı madde) kullanıldığından dolayı Rus sporcularına spor organizasyonlarından men cezası vermiştir. Ve Rusya devleti artık takım olarak uluslar arası organizasyonda yer alamayacaktır. Davaları halen CAS (uluslar arası spor mahkemesi) tarafından sürdürülmektedir.

Ülkemiz de dünyada en çok yasaklı madde kullanılan ülkeler arsında yer almakta, ülkemizde ki yasaklı madde kullanımın sebzelerinin ve teşviklerinin analizi ve sebeplerini öneticilerin doping bilgisinin analizini ile ülkemizde ki yasaklı madde kullanımın artış sebeplerini araştırmak ülkemizde sağlıklı ve başarılı dürüst sporcular yetiştirmek için yapmış olduğum çalışma ile Türk sporun imajının koruma amacı ile araştırmayı hedeflenmiştir. Doping kullanımında haksız rekabet gerçeği ve sağlık açısından olumsuz etkilere sebep olması bu konuda aydınlanmayı zorunlu hale getirmektedir. Bu anlamda öncelikle spor öğrenimi gören bireylerin, antrenörlerin ve yöneticilerinin doping konusundaki bilgilerinin ve dopinge bakış açılarının bilinmesi gerekmektedir. Bu şekilde elde edilen bilgiler analiz edilerek eğitim-öğretim hizmetlerinin düzenlenmesinin yanı sıra geleceğin sporcu, antrenör ve yöneticilerinin şimdikinden daha bilinçli bir şekilde Türk sporuna ve toplumuna hizmet etmelerinden söz edilebilir.

Ülkemizde doping kullanımın sebeplerini araştırmak ve sporcuların doping kullanımında antrenör ve yöneticilerinin etkeninin belirlenmesi sporcuların, antrenör ve yöneticilerin, doping hakkındaki bilgi seviyelerinin analizini yapmak. Bunun tespitini sağlamak amacıyla bu araştırma yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Doping, Sporcu, Antrenör, Yönetici, Halter, Güreş, Atletizm

SUMMARY

With sports in our country and in the world, the use of drugs in sports has become wide spread. It is thought that this sport has become the race of the pharmaceutical companies and not the athletes any more. Russian athletes who have come to the World agenda in our recent history have been determined to be doping, and IOC (International Olympic Committee) has banned Russian athletes of doping by Russian athletes. And the Russian state will no longer be a part of the international organization as a team. Their case is still maintained the CAS (international sports court).

Our country is among that use the most banned substances in the world, the analysis of vegetables and in entives for the use of banned substances in our country and the analysis of the doping knowledge of sports managers in our country to investigate the reasons for the increase in the use of banned substances in our country to work with the healthy and success ful athletes in Turkey to train honestly The aim of the study is to protect the image of the sport with the aim of protection. The fact that unfair competition in the use of doping causes negative effects on there alidatoryen lighten ment of doping. In this sense, it is necessary to know the knowledge of doping students and their knowledge about doping. Besides the provision of education and training services, it can be mentioned that future athletes, trainers and trainers will serve Turkish sports and society more consciously than now. To investigate the reasons of doping use in our country and

To determine the factors of the coach and managers of the athletes in the use of doping. To analyze the level of knowledge of the athletes, trainers and managers about doping. I aimed to do this research to determine this.

Keywords: Doping, Sportsman, Coach, Manager, Weightlifting, Wrestling, Athletics

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
TABLolar LİSTESİ.....	IV
TEŞEKKÜR	XIX
1.GİRİŞ	1
1.1 DOPİNGİN TARİHÇESİ.....	2
1.2 DOPİNG.....	6
1.2.1 Doping maddelerinin sınıflandırılması	7
1.2.1.1 Sinir sistemine etki edenler	7
1.2.1.2.Colinerjik sinirler:	8
1.2.1.3.Adrenerjik sinirler:	8
1.2.1.4.Weckaminler:	8
1.2.1.5.Atropin, Ephedrin ve Sitriknin:.....	8
1.2.1.6.Alkol:	9
1.2.1.7.Adrenalin:.....	9
1.3.HÜCRE VE PROTEİN METABOLİZMASINA ETKİ EDEN İLAÇLARIN İSİM VE ÖZELLİKLERİ:	10
1.3.1.Activin:	10
1.3.2.Aldactazide:	10
1.3.3Anapolon 50:.....	10
1.4.İDRAR SÖKTÜRÜCÜLER VE DİĞER MASKELEYİCİ MADDELER	11
2 GEN DOPİNGİ	12
2.1.GEN DOPİNGİNİN RİSKLERİ:	14
3. KAN DOPİNGİ	17

3.1.KAN DOPİNGİNİN EN ÇOK BİLİNER TİPLERİ	17
3.2.EPO NEDİR?	17
3.3.EPO KULLANIMININ YAN ETKİLERİ NELERDİR?	17
3.4.EPO'YU TESPİT EDEN TEST NE ZAMANDAN BERİ UYGULANMAKTADIR?	18
3.5.SENTETİK OKSİJEN TAŞIYICILARI NEDİR?	18
3.6.SENTETİK OKSİJEN TAŞIYICILARI TESPİT EDİLEBİLİR Mİ?	18
3.7.DOPİNG AMAÇLI KAN TRANSFÜZYONU HANGİ FORMLARDA YAPILMAKTADIR?	19
3.8.KAN TRANSFÜZYONUNUN HANGİ FORMU TESPİT EDİLEBİLİR?	19
3.9.KAN TRANSFÜZYONU YOLU İLE YAPILAN DOPİNGİN YAN ETKİLERİ NELERDİR?	19
4. SPORDA KAN DOPİNGİ NEDEN YASAKLANMIŞTIR?	20
5.DOPİNG LOZAN BİLDİRGESİ.....	20
5.1. CEZALAR	21
5.2. ULUSLARARASI DOPİNGLE MÜCADELE KURULU (AJANSI).....	22
6.ULUSLARARASI OLİMPİYAT KOMİTESİ, ULUSLARARASI SPOR FEDERASYONLARI, ULUSLARARASI OLİMPİYAT KOMİTELERİNİN VE SPOR YÜKSEK MAHKEMESİ'NİN SORUMLULUKLARI	22
6.1.DOPİNGLE MÜCADELE DÜNYADAKİ DURUM.....	23
6.2.ÜLKEMİZDEKİ DOPİNGİN DURUMU:	24
7. HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TÜRKİYE DOPİNG KONTROL MERKEZİ'NİN GEÇİRDİĞİ EVRELER	25
8. GÜREŞ, ATLETİZM, HALTERİN ÜLKEMİZDEKİ TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ.....	28
8.1 GÜREŞ TARİHÇESİ GELİŞİMİ	28
8.2. TÜRKİYE'DE ATLETİZMİN TARİHÇESİ	29

8.3 TÜRKİYE’DE HALTERİN GELİŞİMİ.....	32
8.4. ATLETİZM, HALTERİN VE GÜREŞİN ÜLKEMİZDEKİ DURUMU.....	33
9. ULUSLAR ARASI FEDERASYONLARIN DOPİNGLE MÜCADELESİ ..	35
9.1.ULUSLARARASI ATLETİZM FEDERASYON BİRLİĞİ(I.A.A.F)	35
9.2.ULUSLAR ARASI GÜREŞ FEDERASYONU(F.I.L.A.)	37
9.3.ULUSLAR ARASIHALTER FEDERASYONU(I.W.F.).....	38
10. YÖNTEM.....	40
10.1.EVREN VE ÖRNEKLEM	40
10.2.VERİLERİN ANALİZİ	41
11.BULGULAR.....	41
11.1.BETİMLEYİCİ İSTATİSTİKLER	42
12.TARTIŞMA VE SONUÇ.....	177
13.ÖNERİLER	203
14.KAYNAKÇA	204
15. EKLER.....	206
EK 1. ANKET.....	206
EK 2: ÖZGEÇMİŞ	

TABLÖLAR LİSTESİ

TABLO 1: BİREYLERİN CİNSİYETİ	44
TABLO 2. BİREYLERİN GÖREVİ	44
TABLO 3.BİREYLERİN YAŞ GRUPLARI.....	44
TABLO 4.BİREYLERİN EĞİTİM SEVİYELERİ.....	45
TABLO 5. BİREYLERİN ÇALIŞMA YILI	45
TABLO 6. BİREYLERİN BRANŞLARI	46
TABLO 7. BİREYLERİN ULUSLARARASI BAŞARI KAZAMA DURUMLARI.....	46
TABLO 8. BİREYLERİN İLAÇ İSMİ BİLME DURUMLARI	46
TABLO 9.BİREYLERİN BİLDİĞİ DOPİNG İLAÇ İSİMLERİ	47
TABLO 10: BİREYLERİN DOPİNG KULLANANLARDA GÖZLEMLEDİKLERİ DOPİNGİN KULLANICILAR ÜZERİNDEKİ OLUMLU YA DA OLUMSUZ ETKİLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	47
TABLO 11:BİREYLERİN DOPİNG KULLANANLARDA GÖZLEMLEDİKLERİ OLUMLU YA DA OLUMSUZ ETKİ TÜRLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	48
TABLO 12: BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ	49
TABLO13:BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ.....	49
TABLO14:BİREYLERİN, SPORCULARIN HANGİ DOPİNG YÖNTEMİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	50
TABLO15: BİREYLERİN, SPORCULARIN DOPİNG KULLANMASINA YÖNLENDİREN PSİKOLOJİK SEBEPLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	50
TABLO 16: BİREYLERİN, PERFORMANS ARTTIRICI İLAÇLAR HAKKINDA BİLGİYE SAHİP OLMA DURUMLARI	51
TABLO 17: BİREYLERİN YÜKSEK PERFORMANSA SADECE DOPİNG KULLANARAK ULAŞILABİLİR YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	51

TABLO 18. BİREYLERİN, PSİKOLOJİK DOPİNG'E İNANMA DURUMLARI.....	51
TABLO 19: BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINI HAKSIZ REKABETE YOL AÇTIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	52
TABLO20:BİREYLERİN, BAŞARILI OLMAK İÇİN HER YOLU DENERİM YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	52
TABLO 21: BİREYLERİN, DOPİNG KULLANIMININ SPOR'DA FAİR PLAY RUHUNA ZARAR VERDİĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	52
TABLO 22: BİREYLERİN, DOPİNG'İN BÜYÜK YAN ETKİLERİNİN OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI	53
TABLO 23: BİREYLERİN, DOPİNG KONUSUNUN SPORCULAR, İDARECİLER VE ANTRENÖRLER TARAFINDAN YETERİNCE İYİ BİLİNME DURUMUNA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ.....	53
TABLO 24: BİREYLERİN, DOPİNG KULLANILMAMASI KONUSUNDA DEVLETİN ETKİLİ BİR POLİTİKASI OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI	53
TABLO 25:BİREYLERİN, DEVLETİN DOPİNGİN ZARARLARI, SPOR AHLAKINA TERS DÜŞTÜĞÜ VE HAKSIZ REKABETE YOL AÇTIĞINA İLİŞKİN DEVAMLİ EĞİTİMLER DÜZENLEMESİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	54
TABLO 26: BİREYLERİN ÇEVRELERİNDE DOPİNG KULLANAN SPORCU VEYA SPORCULAR OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI.....	54
TABLO 27: BİREYLERİN, SPORDA DOPİNG KULLANIMININ BAŞARIYI VE PERFORMANSI OLUMLU ETKİLEYECEĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	55
TABLO28:BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMI SERBEST BIRAKILMASI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	55
TABLO 29: BİREYLERİN OKULLARINDA GÖRMÜŞ OLDUKLARI EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRESİNCE DOPİNG KULLANIMI HAKKINDA DERS ALIP ALMAMA DURUMLARI	56
TABLO 30:BİREYLERİN SPORCULAR ARASINDA KULLANILAN YARARLI VE ZARARLI İLAÇLAR HAKKINDA YETERLİ BİLGİLERİNİN OLMA DURUMLARI	56

TABLO 31: BİREYLERİN GEN DOPİNGİ HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMA DURUMLARI	56
TABLO32:BİREYLERİN GEN DOPİNGİNİN, DOPİNG SINIFLANDIRILMASINA GİRİP GİRMEMESİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	57
TABLO 33: BİREYLERİN, KAN DOPİNGİ HAKKINDAKİ BİLGİ SAHİBİ OLMA DURUMLARI	57
TABLO 34: BİREYLERİN BESİN DOPİNGİ HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMADA DURUMLARI	57
TABLO 35: BİREYLERİN SPORCU YAKALANMADIĞI SÜRECE DOPİNG KULLANABİLİR YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	58
TABLO 36:BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINI TEŞVİK EDİP ETMEME HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ.....	58
TABLO 37: BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINDA SAĞLIK SORUNU YAŞAYAN SPORCULARININ OLUP OLMAMASI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	59
TABLO 38:BİREYLERİN CİNSİYETLERİ İLE ÇEVRELERİNDE DOPİNG KULLANAN SPORCULARIN VARLIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİ	60
TABLO 39: BİREYLERİN CİNSİYETLERİ İLE GEN DOPİNGİNİN, DOPİNG OLARAK SINIFLANDIRILIP SINIFLANDIRILMAMASI GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	61
TABLO 40: BİREYLERİN DOPİNG BİLGİSİ İLE BİREYLERİN GÖREVLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	62
TABLO 41:BİREYLERİN PSİKOLOJİK DOPİNG'E İNANMA DÜZEYLERİ İLE BİREYLERİN GÖREVLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	63
TABLO 42BİREYLERİN, DOPİNG KULLANILMAMASI KONUSUNDA DEVLETİN ETKİLİ BİR POLİTİKASI OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI İLE BİREYLERİN GÖREVLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	64
TABLO 43 BİREYLERİN ÇEVRELERİNDE DOPİNG KULLANAN SPORCU VEYA SPORCULAR OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI İLE BİREYLERİN GÖREVLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	65

TABLO 44BİREYLERİN OKULLARINDA GÖRMÜŞ OLDUKLARI EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRESİNCE DOPİNG KULLANIMI HAKKINDA DERS ALIP ALMAMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN GÖREVLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	66
TABLO 45 BİREYLERİN OKULLARINDA GÖRMÜŞ OLDUKLARI EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRESİNCE DOPİNG KULLANIMI HAKKINDA DERS ALIP ALMAMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN YAŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	67
TABLO 46 BİREYLERİN, SPORDA DOPİNG KULLANIMININ BAŞARIYI VE PERFORMANSI OLUMLU ETKİLEYECEĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYİN YAŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	68
TABLO 47 BİREYLERİN, DEVLETİN DOPİNGİN ZARARLARI, SPOR AHLAKINA TERS DÜŞTÜĞÜ VE HAKSIZ REKABETE YOL AÇTIĞINA İLİŞKİN DEVAMLİ EĞİTİMLER DÜZENLEMESİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYİN YAŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ	69
TABLO 48 BİREYLERİN, DOPİNG KULLANILMAMASI KONUSUNDA DEVLETİN ETKİLİ BİR POLİTİKASI OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI İLE BİREYİN YAŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	70
TABLO49BİREYLERİN ÇEVRELERİNDE DOPİNG KULLANAN SPORCU VEYA SPORCULAR OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI İLE BİREYİN YAŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ	71
TABLO 50 BİREYLERİN OKULLARINDA GÖRMÜŞ OLDUKLARI EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRESİNCE DOPİNG KULLANIMI HAKKINDA DERS ALIP ALMAMA DURUMLARI İLE BİREYİN YAŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	72
TABLO 51 BİREYLERİN SPORCULAR ARASINDA KULLANILAN YARARLI VE ZARARLI İLAÇLAR HAKKINDA YETERLİ BİLGİLERİNİN OLMA DURUMLARI İLE BİREYİN YAŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	73
TABLO 52BİREYLERİN GEN DOPİNGİ HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN YAŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	74
TABLO 53BİREYLERİN, KAN DOPİNGİ HAKKINDAKİ BİLGİ SAHİBİ OLMA DURUMLARI İLE BİREYİN YAŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ	75

TABLO 54: BİREYLERİN BESİN DOPİNGİ HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMADA DURUMLARI İLE BİREYİN YAŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ	76
TABLO 55BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINI TEŞVİK EDİP ETMEME HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYİN YAŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ	77
TABLO 56: BİREYLERİN DOPİNG BİLGİSİ İLE BİREYİN EĞİTİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	78
TABLO 57BİREYLERİN YÜKSEK PERFORMANSA SADECE DOPİNG KULLANARAK ULAŞILABİLİR YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYİN EĞİTİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	79
TABLO 58 BİREYLERİN PSİKOLOJİK DOPİNGE İNANMA DURUMLARI İLE BİREYİN EĞİTİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	80
TABLO 59: BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINI HAKSIZ REKABETE YOL AÇTIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYİN EĞİTİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	81
TABLO 60BİREYLERİN, BAŞARILI OLMAK İÇİN HER YOLU DENERİM YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYİN EĞİTİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	82
TABLO 61: BİREYLERİN, DOPİNG KULLANIMININ SPOR’DA FAİR PLAY RUHUNA ZARAR VERDİĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYİN EĞİTİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	83
TABLO 62: BİREYLERİN, DOPİNG’İN BÜYÜK YAN ETKİLERİNİN OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI İLE BİREYİN EĞİTİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	84
TABLO 63: BİREYLERİN, DOPİNG KONUSUNUN SPORCULAR, İDARECİLER VE ANTRENÖRLER TARAFINDAN YETERİNCE İYİ BİLİNME DURUMUNA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ İLE BİREYİN EĞİTİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	85
TABLO 64: BİREYLERİN SPORCULAR ARASINDA KULLANILAN YARARLI VE ZARARLI İLAÇLAR HAKKINDA YETERLİ BİLGİLERİNİN OLMA DURUMLARI İLE BİREYİN EĞİTİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	86
TABLO 65: BİREYLERİN GEN DOPİNGİNİN, DOPİNG SINIFLANDIRILMASINA GİRİP GİRMEMESİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYİN EĞİTİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ....	87

TABLO 66: BİREYLERİN BESİN DOPİNGİ HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMADA DURUMLARI İLE BİREYİN EĞİTİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	88
TABLO 67: BİREYLERİN SPORCU YAKALANMADIĞI SÜRECE DOPİNG KULLANABİLİR YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYİN EĞİTİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	89
TABLO 68: BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINI TEŞVİK EDİP ETMEME HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYİN EĞİTİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	90
TABLO 69: BİREYLERİN, DEVLETİN DOPİNGİN ZARARLARI, SPOR AHLAKINA TERS DÜŞTÜĞÜ VE HAKSIZ REKABETE YOL AÇTIĞINA İLİŞKİN DEVAMLİ EĞİTİMLER DÜZENLEMESİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYİN BRANŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ	91
TABLO 70: BİREYLERİN, KAN DOPİNGİ HAKKINDAKİ BİLGİ SAHİBİ OLMA DURUMLARI İLE BİREYİN BRANŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	92
TABLO 71: BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINI HAKSIZ REKABETE YOL AÇTIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN ÇALIŞMA YILI ARASINDAKİ İLİŞKİ	93
TABLO 72: BİREYLERİN, DOPİNG KULLANIMININ SPOR’DA FAIR PLAY RUHUNA ZARAR VERDİĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN ÇALIŞMA YILI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	94
TABLO 73: BİREYLERİN OKULLARINDA GÖRMÜŞ OLDUKLARI EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRESİNCE DOPİNG KULLANIMI HAKKINDA DERS ALIP ALMAMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN ÇALIŞMA YILI ARASINDAKİ İLİŞKİ	95
TABLO 74: BİREYLERİN YÜKSEK PERFORMANSA SADECE DOPİNG KULLANARAK ULAŞILABİLİR YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN ULUSLARARASI BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	96
TABLO 75: BİREYLERİN, DOPİNG’İN BÜYÜK YAN ETKİLERİNİN OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI İLE BİREYLERİN ULUSLARARASI BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	97
TABLO 76: BİREYLERİN ÇEVRELERİNDE DOPİNG KULLANAN SPORCU VEYA SPORCULAR OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI İLE BİREYLERİN ULUSLARARASI BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	98

TABLO 77: BİREYLERİN, BAŞARILI OLMAK İÇİN HER YOLU DENERİM YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN ULUSLARARASI BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	99
TABLO 78: BİREYLERİN OKULLARINDA GÖRMÜŞ OLDUKLARI EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRESİNCE DOPİNG KULLANIMI HAKKINDA DERS ALIP ALMAMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN ULUSLARARASI BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ	100
TABLO 79: BİREYLERİN SPORCULAR ARASINDA KULLANILAN YARARLI VE ZARARLI İLAÇLAR HAKKINDA YETERLİ BİLGİLERİNİN OLMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN ULUSLARARASI BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ	101
TABLO 80: BİREYLERİN GEN DOPİNGİ HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMA DURUMLARI İ İLE BİREYLERİN ULUSLARARASI BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİ	102
TABLO 81: BİREYLERİN, PERFORMANS ARTTIRICI İLAÇLAR HAKKINDA BİLGİYE SAHİP OLMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN BİLDİĞİ İLAÇ ARASINDAKİ İLİŞKİ	103
TABLO 82: BİREYLERİN YÜKSEK PERFORMANSA SADECE DOPİNG KULLANARAK ULAŞILABİLİR YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN BİLDİĞİ İLAÇ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	104
TABLO 83: BİREYLERİN, PSİKOLOJİK DOPİNG'E İNANMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN BİLDİĞİ İLAÇ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	105
TABLO 84: BİREYLERİN, BAŞARILI OLMAK İÇİN HER YOLU DENERİM YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN BİLDİĞİ İLAÇ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	106
TABLO 85: BİREYLERİN, DOPİNG'İN BÜYÜK YAN ETKİLERİNİN OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI İLE BİREYLERİN BİLDİĞİ İLAÇ ARASINDAKİ İLİŞKİ	107
TABLO 86: BİREYLERİN ÇEVRELERİNDE DOPİNG KULLANAN SPORCU VEYA SPORCULAR OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI İLE BİREYLERİN BİLDİĞİ İLAÇ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	108
TABLO 87: BİREYLERİN OKULLARINDA GÖRMÜŞ OLDUKLARI EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRESİNCE DOPİNG KULLANIMI HAKKINDA DERS ALIP ALMAMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN BİLDİĞİ İLAÇ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	109

TABLO 88: BİREYLERİN OKULLARINDA GÖRMÜŞ OLDUKLARI EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRESİNCE DOPİNG KULLANIMI HAKKINDA DERS ALIP ALMAMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN BİLDİĞİ İLAÇ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	110
TABLO 89: BİREYLERİN GEN DOPİNGİ HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN BİLDİĞİ İLAÇ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	111
TABLO 90: BİREYLERİN GEN DOPİNGİNİN, DOPİNG SINIFLANDIRILMASINA GİRİP GİRMEMESİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN BİLDİĞİ İLAÇ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	112
TABLO 91: BİREYLERİN, KAN DOPİNGİ HAKKINDAKİ BİLGİ SAHİBİ OLMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN BİLDİĞİ İLAÇ ARASINDAKİ İLİŞKİ	113
TABLO 92: BİREYLERİN BESİN DOPİNGİ HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMADA DURUMLARI İLE BİREYLERİN BİLDİĞİ İLAÇ ARASINDAKİ İLİŞKİ	114
TABLO 93: BİREYLERİN SPORCU YAKALANMADIĞI SÜRECE DOPİNG KULLANABİLİR YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN BİLDİĞİ İLAÇ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	115
TABLO 94: BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINI TEŞVİK EDİP ETMEME HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN BİLDİĞİ İLAÇ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	116
TABLO 95: BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINDA SAĞLIK SORUNU YAŞAYAN SPORCULARININ OLUP OLMAMASI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN BİLDİĞİ İLAÇ ARASINDAKİ İLİŞKİ	117
TABLO 96: BİREYİN DOPİNG BİLGİSİ İLE BİREYLERİN, SPORDA DOPİNG KULLANIMININ BAŞARIYI VE PERFORMANSI OLUMLU ETKİLEYECEĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	118
TABLO 97: BİREYLERİN, BAŞARILI OLMAK İÇİN HER YOLU DENERİM YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORDA DOPİNG KULLANIMININ BAŞARIYI VE PERFORMANSI OLUMLU ETKİLEYECEĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	119
TABLO 98: BİREYLERİN ÇEVRELERİNDE DOPİNG KULLANAN SPORCU VEYA SPORCULAR OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORDA DOPİNG	

KULLANIMININ BAŞARIYI VE PERFORMANSI OLUMLU ETKİLEYECEĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	120
TABLO 99: BİREYLERİN DOPİNG BİLGİSİ İLE BİREYLERİN DOPİNG KULLANANLARDA GÖZLEMLEDİKLERİ OLUMLU YA DA OLUMSUZ ETKİ TÜRLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	121
TABLO 100: BİREYLERİN YÜKSEK PERFORMANSA SADECE DOPİNG KULLANARAK ULAŞILABİLİR YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN DOPİNG KULLANANLARDA GÖZLEMLEDİKLERİ OLUMLU YA DA OLUMSUZ ETKİ TÜRLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	122
TABLO 101: BİREYLERİN, PSİKOLOJİK DOPİNG'E İNANMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN DOPİNG KULLANANLARDA GÖZLEMLEDİKLERİ OLUMLU YA DA OLUMSUZ ETKİ TÜRLERİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	123
TABLO 102: BİREYLERİN DOPİNG BİLGİSİ İLE BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELER İÇERİSİNDE Kİ İLİŞKİ	124
TABLO 103: BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINI HAKSIZ REKABETE YOL AÇTIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	125
TABLO 104: BİREYLERİN, DOPİNG KULLANIMININ SPOR'DA FAIR PLAY RUHUNA ZARAR VERDİĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	126
TABLO 105: BİREYLERİN, DOPİNG KONUSUNUN SPORCULAR, İDARECİLER VE ANTRENÖRLER TARAFINDAN YETERİNCE İYİ BİLİNME DURUMUNA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	127
TABLO 106: BİREYLERİN ÇEVRELERİNDE DOPİNG KULLANAN SPORCU VEYA SPORCULAR OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI İLE BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	128

TABLO 107:BİREYLERİN, KAN DOPİNGİ HAKKINDAKİ BİLGİ SAHİBİ OLMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELER ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	129
TABLO 108: BİREYLERİN BESİN DOPİNGİ HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMADA DURUMLARI İLE BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	130
TABLO 109: BİREYLERİN SPORCU YAKALANMADIĞI SÜRECE DOPİNG KULLANABİLİR YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	131
TABLO 110:BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINI TEŞVİK EDİP ETMEME HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	132
TABLO 111:BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINDA SAĞLIK SORUNU YAŞAYAN SPORCULARININ OLUP OLMAMASI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	133
TABLO 112: BİREYLERİN DOPİNG BİLGİSİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	134
TABLO 113: BİREYLERİN YÜKSEK PERFORMANSA SADECE DOPİNG KULLANARAK ULAŞILABİLİR YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLEBİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	135
TABLO 114BİREYLERİN, PSİKOLOJİK DOPİNG'E İNANMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	136
TABLO 115: BİREYLERİN, BAŞARILI OLMAK İÇİN HER YOLU DENERİM YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ .	137

TABLO 116: BİREYLERİN, DOPİNG KULLANIMININ SPOR’DA FAİR PLAY RUHUNA ZARAR VERDİĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	138
TABLO 117BİREYLERİN, DOPİNG’İN BÜYÜK YAN ETKİLERİNİN OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	139
TABLO 118: BİREYLERİN, DOPİNG KONUSUNUN SPORCULAR, İDARECİLER VE ANTRENÖRLER TARAFINDAN YETERİNCE İYİ BİLİNME DURUMUNA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	140
TABLO 119:BİREYLERİN, DOPİNG KULLANILMAMASI KONUSUNDA DEVLETİN ETKİLİ BİR POLİTİKASI OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	141
TABLO 120:BİREYLERİN, DEVLETİN DOPİNGİN ZARARLARI, SPOR AHLAKINA TERS DÜŞTÜĞÜ VE HAKSIZ REKABETE YOL AÇTIĞINA İLİŞKİN DEVAMLİ EĞİTİMLER DÜZENLEMESİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	142
TABLO 121:BİREYLERİN ÇEVRELERİNDE DOPİNG KULLANAN SPORCU VEYA SPORCULAR OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	143
TABLO 122: BİREYLERİN OKULLARINDA GÖRMÜŞ OLDUKLARI EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRESİNCE DOPİNG KULLANIMI HAKKINDA DERS ALIP ALMAMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	144

TABLO 123: BİREYLERİN SPORCULAR ARASINDA KULLANILAN YARARLI VE ZARARLI İLAÇLAR HAKKINDA YETERLİ BİLGİLERİNİN OLMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	145
TABLO 124: BİREYLERİN GEN DOPİNGİ HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	146
TABLO 125 BİREYLERİN GEN DOPİNGİNİN, DOPİNG SINIFLANDIRILMASINA GİRİP GİRMEMESİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	147
TABLO 126: BİREYLERİN, KAN DOPİNGİ HAKKINDAKİ BİLGİ SAHİBİ OLMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	148
TABLO 127: BİREYLERİN BESİN DOPİNGİ HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMADA DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	149
TABLO 128: BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINI TEŞVİK EDİP ETMEME HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	150
TABLO 129: BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINDA SAĞLIK SORUNU YAŞAYAN SPORCULARININ OLUP OLMAMASI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN GENELLİKLE HANGİ DOPİNG ÇEŞİDİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	151
TABLO 130: BİREYLERİN DOPİNG BİLGİSİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN HANGİ DOPİNG YÖNTEMİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.	152
TABLO 131: BİREYLERİN YÜKSEK PERFORMANSA SADECE DOPİNG KULLANARAK ULAŞILABİLİR YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN	

HANGİ DOPİNG YÖNTEMİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	153
TABLO 132:BİREYLERİN, PSİKOLOJİK DOPİNG'E İNANMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN HANGİ DOPİNG YÖNTEMİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	154
TABLO 133: BİREYLERİN, DOPİNG KULLANIMININ SPOR'DA FAİR PLAY RUHUNA ZARAR VERDİĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN HANGİ DOPİNG YÖNTEMİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.	155
TABLO 134:BİREYLERİN, DOPİNG'İN BÜYÜK YAN ETKİLERİNİN OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN HANGİ DOPİNG YÖNTEMİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	156
TABLO 135: BİREYLERİN, DOPİNG KULLANILMAMASI KONUSUNDA DEVLETİN ETKİLİ BİR POLİTİKASI OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN HANGİ DOPİNG YÖNTEMİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	157
TABLO 136:BİREYLERİN, DEVLETİN DOPİNGİN ZARARLARI, SPOR AHLAKINA TERS DÜŞTÜĞÜ VE HAKSIZ REKABETE YOL AÇTIĞINA İLİŞKİN DEVAMLİ EĞİTİMLER DÜZENLEMESİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN HANGİ DOPİNG YÖNTEMİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.	158
TABLO 137:BİREYLERİN ÇEVRELERİNDE DOPİNG KULLANAN SPORCU VEYA SPORCULAR OLDUĞUNU BİLME DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN HANGİ DOPİNG YÖNTEMİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.	159
TABLO 138:BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMI SERBEST BIRAKILMASI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN HANGİ DOPİNG YÖNTEMİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	160
TABLO 139:BİREYLERİN OKULLARINDA GÖRMÜŞ OLDUKLARI EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRESİNCE DOPİNG KULLANIMI HAKKINDA DERS ALIP ALMAMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN HANGİ DOPİNG YÖNTEMİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	161

TABLO 140:: BİREYLERİN GEN DOPİNGİ HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN HANGİ DOPİNG YÖNTEMİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	162
TABLO 141:BİREYLERİN GEN DOPİNGİNİN, DOPİNG SINIFLANDIRILMASINA GİRİP GİRMEMESİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN HANGİ DOPİNG YÖNTEMİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ YÖNTEM ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	163
TABLO 142:BİREYLERİN BESİN DOPİNGİ HAKKINDA BİLGİ SAHİBİ OLMADA DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN HANGİ DOPİNG YÖNTEMİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	164
TABLO 143:BİREYLERİN SPORCU YAKALANMADIĞI SÜRECE DOPİNG KULLANABİLİR YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN HANGİ DOPİNG YÖNTEMİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	165
TABLO 144:BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINI TEŞVİK EDİP ETMEME HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN HANGİ DOPİNG YÖNTEMİNİ KULLANDIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	166
TABLO 145: BİREYLERİN YÜKSEK PERFORMANSA SADECE DOPİNG KULLANARAK ULAŞILABİLİR YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN DOPİNG KULLANMASINA YÖNLENDİREN PSİKOLOJİK SEBEPLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	167
TABLO 146: BİREYLERİN, PSİKOLOJİK DOPİNG'E İNANMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN DOPİNG KULLANMASINA YÖNLENDİREN PSİKOLOJİK SEBEPLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	168
TABLO 147: BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINI HAKSIZ REKABETE YOL AÇTIĞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN DOPİNG KULLANMASINA YÖNLENDİREN PSİKOLOJİK SEBEPLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	169
TABLO 148BİREYLERİN, BAŞARILI OLMAK İÇİN HER YOLU DENERİM YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN DOPİNG KULLANMASINA	

YÖNLENDİREN PSİKOLOJİK SEBEPLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ	170
TABLO 149:BİREYLERİN, DOPİNG KULLANIMININ SPOR'DA FAİR PLAY RUHUNA ZARAR VERDİĞİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN DOPİNG KULLANMASINA YÖNLENDİREN PSİKOLOJİK SEBEPLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	171
TABLO 150:BİREYLERİN, DOPİNG KONUSUNUN SPORCULAR, İDARECİLER VE ANTRENÖRLER TARAFINDAN YETERİNCE İYİ BİLİNME DURUMUNA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN DOPİNG KULLANMASINA YÖNLENDİREN PSİKOLOJİK SEBEPLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	172
TABLO 151:BİREYLERİN SPORCULAR ARASINDA KULLANILAN YARARLI VE ZARARLI İLAÇLAR HAKKINDA YETERLİ BİLGİLERİNİN OLMA DURUMLARI İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN DOPİNG KULLANMASINA YÖNLENDİREN PSİKOLOJİK SEBEPLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	173
TABLO 152: BİREYLERİN SPORCU YAKALANMADIĞI SÜRECE DOPİNG KULLANABİLİR YARGISI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN DOPİNG KULLANMASINA YÖNLENDİREN PSİKOLOJİK SEBEPLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	174
TABLO 153:BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINI TEŞVİK EDİP ETMEME HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN DOPİNG KULLANMASINA YÖNLENDİREN PSİKOLOJİK SEBEPLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	175
TABLO 154: BİREYLERİN DOPİNG KULLANIMINDA SAĞLIK SORUNU YAŞAYAN SPORCULARININ OLUP OLMAMASI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ İLE BİREYLERİN, SPORCULARIN DOPİNG KULLANMASINA YÖNLENDİREN PSİKOLOJİK SEBEPLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	176

TEŞEKKÜR

Wada Verilerine Göre Türkiye’de Dopingi En Çok Kullanan Atletizm ,Halter, Güreş Branşındaki Sporcu, Antrenör, Yöneticilerin Doping Bilgi Seviyesinin Analizi ‘li tez çalışmamın hazırlamamsın da emeği geçen antrenör ,sporcu ve yöneticilere teşekkür ediyorum. Isparta, İzmir, Aydın, Muğla, Gençlik Spor İl Müdürlüklerine ilgi ve akalarından dolayı ayrıca teşekkür ediyorum. Çalışmamda bana yol gösteren zorlandığım da işlerimi kolaylaştıran emeğini asla unutmayacağım çok değerli danışmam hocam Doç. Dr. Abdurrahman KEPOĞLU hocama teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca yüksek lisans ders dönemi boyunca dersime giren bütün hocalarıma ayrıca teşekkür ederim

Dualarını benden hiç esirgemeyen canım ailem ve nişanlıma vermiş oldukları desteklerden dolayı minnetimi sunuyorum

ONUR BOZAN

1.GİRİŞ

Spor dünya üzerinde insanları birleştiren önemli bir organizasyon faaliyetidir. İnsanlık tarihi kadar geniş bir tarihe sahip olan spor; Antik toplumlarda, eski Mısır ve diğer medeniyetler de genellikle spor yaşam mücadelesi için yapıyordu. Bu toplumlar sporu eğlence amacıyla da kullanmışlardır. Firavun ve soyluların düzenlemiş olduğu eğlencelerde, okçuluk, avcılık ve kuvvetle ilgi yarışmalar düzenlenip ilgi çekmiştir. Bu gösterilerin halka açık olması sınıf farklılığına rağmen yarışmalar herkes tarafından izlenmesi bile toplumları birleştiren önemli bir faaliyet olduğu gözükmektedir.

Antik dönemde sporun bilinçli bir anlayışla mı yoksa dini bir amaçla yapıldığı hakkında açıklık bulunamamaktadır. Literatürlere bakıldığında zaman her iki amacın birbiri ile karıştığını görmekteyiz. Homeros'un İlayda ve Odysseia'sında her ikisini anlattığını görmekteyiz.

Bunun en büyük örneğini ise Eski Yunanistan da görmekteyiz. Olympios'da Tanrı Zeus adına dini ve spor içerikli, oyunlar düzenlenmiştir. Bunların devamı olarak, M.Ö 776 da ilk olimpiyatlarda yapılan yarışmalar sonucunda başarılı olan sporculara bugünkü kupa ve madalya anlamında, defne, akasya ve zeytin dallarından yapılan yaz ve kış yeşillikleri kaybolmadığı için sonsuzluğun simgesi olan taçlar ödül olarak verilmiştir. Ayrıca başarılı olan atletler için şiirler yazılır ve heykeller yapılır.

19.yüzyıl da Rönesans devriminin yol açtığı hümanist gelişmeler, sporun dini merasimlerinden tamamen ayrılmasına sebep oldu . Hümanist gelişmeler spora; sağlık estetik, kural getirerek sporda yeni bir çağ başlatmıştır. 20. yüzyılda ise sanayi devrimi sayesinde spor her kesime dağılmıştır. Bu dönemin spor anlayışı; özgürlük, eşitlik, kardeşlik, hoşgörü, laiklik kavramların gelişmesinde etkili olmuştur.

Sanayi devriminin bir diğer etkisi ise sporun ticari bir yapıya bürünmesiydi. Zamanla en üste ulaşma rant ve para kazanma hırsı (rekor, para büyük ödüller) kavramlarını ortaya çıkardı. Gelişen sanayi devrimi ile spor duygusunun değişmeye başlamasıyla sporu pazarlanabilen bir mal haline geldi. Bu da salt sporu bizim sporda amatörlük ruhu dediğimiz (barış, kardeşlik, dostluk vb) kavramlardan uzaklaştırdı. Spor ülkelerin ve kişilerin propaganda ve savaşına dönüştü.

Bir başka açıdan bakarsak da; herkes bir başkasını kendine rol model olarak onun gibi olmaya çalışmaktadır. Bu da insanları, sporu araç olarak kullanarak, kendileriyle barışık olmaktan çıkartıp, mutsuz ve sağlıksız sporcular olmaya itiyor. Günümüzde ise spor iki amaç için yapıldığı görmekteyiz;

Birinci amacı: Spor; insanlara sağlıklı ve mutlu bir yaşam için, hayat tarzı kazandırmasıdır. Bu bağlamda spor; din, dil, ırk farkı gözetmeksizin, sporun birleştirici özelliğinden yararlanan ve ulusların eğitim politikalarının en önemli unsurudur.

İkinci amacı: sporun endüstri haline gelmesiyle, iletişim vasıtaları ve büyük bir pazara sahip olması nedeniyle akıl almaz maddi çıkarlar kişisel kazançlar malzemeler doping ilaçları, beslenme takviyeleri, reklamlar ve kuruluşlar sağlıktan başka her yolun denendiği her şeyin mubah sayıldığı kişisel ve uluslar arası bir savaş haline gelmiştir.

Bizce artık insanların defneyaprağı ve zeytin dalı uğruna yapılan, sportif yarışmaların artık çok geride kaldığını söyleye biliriz. İnsanların kazanma uğruna her şeyi yapabileceği ahlaki değerlerin yok sayıldığı, sevginin yerini öfkenin aldığı her şeyin mubah olduğu bir spor anlayışının yer aldığı döneme giriyoruz artık. Kazanma uğruna erkekleşen kızlar, erken yaşta kısırlaşan erkekler, hayati tehlikeler doping ve sporun yüksek idealleri karşısında sağlıksız bir başarıya karşı insanlar ve ülkeler neler feda ediyorlar! Günümüzde yapılan yarışmalarda acaba diyerek kesin bunda bir şey var diyoruz! Artık başarıyı kabullenmek kolay değil. Sporun ruhu olan; saygıyı, özsaygı, eşitliği, adaleti, kaybettiğimiz yıllara giriyoruz artık.

1.1 Doping'in Tarihçesi

Doping sözcüğüne ilk defa 1889 yılında İngiltere'de karşımıza çıkmıştır. Bu kelimeyi opium ve narkotik karışımını tanımlamak istenmiştir.

İlk çağlarda beri, tarihin her döneminde insanların güçlerini artırmak için birçok yola başvurmuştur. Prof. Dr. Carl Diem'in bir kitabında bahsettiği konuda Romalı filozof Plinius'tan ilham alarak "equisetum" atkuyruğu isimli bir bitkinin kaynatıldıktan

sonra suyunun yarışmalara üç gün kala içilmeye başlamasında sporcuların iyi neticelenmesi aldığı söz edilmektedir. Aynı zaman da cinsel performansı arttırıp güçlendiren birçok bitki ve madde karışımın simyacılar ve rahiplerin elinde sır olarak tutarak belli kesimlerde kullandığı bilinmektedir. Padişah macunları dahi bir açıdan cinsel ve bedensel gücü artırıcı doping olarak kullanılmıştır.

Yarışmalarda ise sporcuların çok eski çağlardan beri kullanarak yarışmalarda avantaj sağladığı göstermektedir. Yunanlılar 3.yüzyılda mantarın sportif performans artırdığını göstermişler; savaşçıların ise sakatlık yorgunluğu önlemek için 6.yüzyılda uyarıcı maddeler kullanılmıştır.19yy.ise kafein, alkol, nitroglesirin, opium ve hatta strikti'nin atletler üzerinde etkisini artırmıştır.

M.Ö 776 Atik yunan sporcuları Yunan Dönemi'ne kadar uzanır. Afyon suyunun yoğun kıvamlı bir hali olan ve felemenkçe “Doop” olarak adlandırılan bir içki doping olarak kullanılmış. MS100 Romalı Gladyatör müsabakaları ve atlı araba yarışları, eski Roma'nın popüler kültürünün sembolleriydi. Güçlü olanın ayakta kaldığı bu mücadelelerde üst seviye güç ve kondisyon gerekmekteydi. Atlı araba yarışları için atlara “Hidromel” adında baldan yapılan alkollü bir içeceğin verildiğine kayıtlarda rastlanmaktaydı. Bunun yanında “striknin” isimli halüsinojen etkili maddenin Gladyatörler tarafından yorgunluk ve sakatlık hissetmemek amacıyla kullanıldığı bildirilmekteydi.

19yy.dopingçağının başladığı yüzyıl olarak bilinmekte 19yy ortalarından itibaren, sporda tedavi edici özellikte ilaç ve madde kullanımını daha da yaygınlaştırmaya başladı. Özellikle “VinMariani” olarak bilinen ve kokainin de elde edilebildiği Koka bitkisinin yapraklarının şarap ile karışımından elde edilen özel bir içecek olarak,Özellikle uzun mesafe ve uzun süre isteyen bisiklet yarışlarının en önemli iki sorunu olan yorgunluk ve açlık durumuna karşı mücadelede tercih edilmiş. Bir İngiliz bisikletçi yüksek doz trimetil kullanımı sonucu hayatının kaybetmesi sonucu, performans artırıcı ilaca bağlı meydana gelen ilk ölüm olmuştur.

İlk yasal kontrol başlaması 1904 Olimpiyatlarında, maraton koşucusu Thomas Hicks'in, alkollü içecek olan brandi ve yüksek dozlarda ölümcül bir madde olan striknin karışımını kullanması neredeyse hayatına mal oluyordu.

Striknin,eroin,kokain ve kafein içeren karışımların sporcuların ve antrenörler tarafından yoğun bir kullanımı vardı ve her takımın kendi özel formülü bulunmaktaydı. 1920 yılında alınan bir karar ile eroinin ve kokainin kullanımı sadece reçeteye mümkün olacaktı. Dopingi ve bazı madde kontrollerini sağlamak için 1928’de doping yasası geliştiriliyor. En etkili yaptırımı Uluslararası Atletizm Federasyonları Birliği, atletizm sporunun yönetim yapısı olarak ilk uluslararası spor federasyonu unvanıyla sporcular tarafından doping yapılmasını yasakladı.

1936 yılına gelindiğin de ise temiz sporun bitişi diye biliriz. Bu yıldan itibaren doping kullanımı sıklık kazanmaya ve yaygınlaşmaya başladığını söyleye biliriz; 1936 yılı Berlin Olimpiyatlarında sporcuları selamlayan Hitler’in hayallerini Amerikalı siyahi sporcu JesseOwens yıkacaktı. Olimpiyatları güç gösterisi olarak planlayan Almanların hesaplarını altüst eden JesseOwens’ın 4 farklı dalda kırdığı rekorlar ve kazandığı altın madalyalarla oyunlara damgasını vurması sonucu Nazi Almanya’sının öncelikle ordusunda sonrasında sporcularında doping etkili maddeleri kullanması arasında bir bağlantı kurmak belki doğru belki yanlıştır. Fakat bu tarihi olay ardından, her koşulda kazanma hırsı ile sporda doping kullanımı için düğmeye basılmıştır.1940 da ise Hitler’in kimyasal çalışmaları sonuç vermeye başlamıştır. Steroidler geliştirmiş ve kendi üzerin de olmak üzere birçok kişide kullanmıştır. Hitler aynı zaman da geliştirmiş olduğu steroidleri askerlerinde uzun mesafeli yürüyüşlerde kullandırmıştır.

1950-Amfetamin kullanımı yayılıyor 2.Dünya Savaşı sırasında özellikle Alman askerleri tarafından kullanılan amfetamin, savaş sonrasında cazip bir uyarıcı madde olarak tercihi edilmeye başlamış. Savaş sırasında askerlerin yorgunluk hissini gidermesi ve savaş yaralanmalarında ağrı hissini en aza indirmesi amfetamini önemli ve aranan bir madde haline getirmişti. Bu özelliklerinden dolayı sporcular ve antrenörleri tarafından da yorgunluk giderici ve performans arttırıcı olarak uzunca bir dönem kullanılacağı dönem başlamış olur.

1958-Ruhsatlı ilk Steroidlerin Babası olarak bilinen John BosleyZiegler tarafından geliştirilen ve anaboliksteroid grubundan olan Diabanol, Dünya Sağlık Örgütü tarafından onaylanır. Dr.Ziegler, 1954 yılında bir müsabakada Rus haltercilerin testosteron kullandıkları bilgisinden yola çıkarak kendi formülünü geliştirmiştir.

Testosteron gibi performans arttırıcı etkisi olup yan etkilerinin testosterona göre daha az olması ilaca olan ilgiyi arttırmıştır. Buna rağmen, Dr.Ziegler ölümüne yakın yıllarda verdiği bir demeçte “keşke bu ilacı hiç keşfetmemiş olsaydım” demesi ise gerçekten çok düşündürücüdür. Doping ve ölüm Olimpiyat tarihinde ilaç kullanımına bağlı olarak can kaybı ilk defa 1960 yılı Roma Olimpiyatlarında gerçekleşmiştir. Danimarkalı bisikletçinin yapılan otopsisinde yüksek oranda amfetamin maddesine rastlanmış. Amfetaminin yorgunluk hissini gidermesi, normalden fazla kapasiteye çıkabilmeye destek olmasından dolayı sporcu yoğun sıcakta, kaybettiği vücut sıvıların da farkına varamayarak beyin kanaması geçirir ve hayata veda eder. 1967 yılında, dünyanın en önemli bisiklet yarışlarından Fransa Turu’nun 13.etabında aniden fenalaşan İngiliz bisikletçi TommySimpson bütün müdahalelere rağmen yaşamını yitirir. Sebebi yoğun miktarda amfetamin ve brandi içkisinin karışımından oluşan kokteyldir. Bir iddiaya göre,İngiliz sporcu her zaman ” 10. öldürecekse 9’unu al ve kazan” felsefesiyle yarışlara hazırlanmış. Ne yazık ki bu yaklaşımın bedelini yaşamıyla ödemiş. Ölüm vakalarının giderek artması sonucunda yetkililer sporda doping ile çok daha ciddi şekilde mücadele kararı almışlardır. 1967 de ise olimpiyat komitesinin müdahalesi geliyor, İngiliz bisikletçi TommySimpson’undoping etkili madde kullanarak yarışma esnasında hayata veda etmesi, Uluslar arası Olimpiyat Komitesini harekete geçirir ve sporda doping etkili madde kullanımına karşı çalışmalar yoğunlaşır. Üç ana başlıkta gündem belirlenir.

Sporcu Sağlığının Korunması

Tıp ve Spor Etiğine Saygı

Bütün Sporcular için Eşit Şartların Sağlanması

1968- Olimpiyatlarda ilk defa doping testleri IOC’nin zorunlu doping kontrolleri ilk defa, Fransa Kış ve Mexico City Yaz Olimpiyatlarında başlamıştır.1967 yılında yayınlanan yasaklı maddeler listesi bu oyunlarda uygulanmıştır. Yayınlanan listede narkotik analjezikler ve semptomimetikaminler, psikomotorstimulanlar ve alkol benzeri merkezi sinir sistemi stimulanları gibi yatıştırıcı etkili maddeler yer almaktaydı. Aynı zamanda, androjenik etkili anaboliksteroidlerin kullanıldığı şüpheleri üzerine kapsamlı test metodları geliştirilmiştir.Fransa’da 86 numunenin tamamı temiz çıkmış. Mexico City’de ise 667 numuneden sadece 1 tanesinde doping

maddesine rastlanmıştır. Mexico City Yaz Olimpiyatlarında yapılan testler sonucunda İsveçli atlet Hans-Gunnar Liljenwall'ın yarışlardan önce alkol kullandığı tespit edilmiş ve bronz madalyası geri alınmıştır. Böylece, İsveçli atlet doping testlerinde pozitif sonuç veren ilk sporcu olarak tarihe geçmiştir.

1968 yılından itibaren yapılan bütün spor organizasyonların doping kullanımı her yıl artarak devam etmiştir. Ve bunların en büyük göstergesi yapılan organizasyonlarda başarı elde eden sporcuların çoğunun dopingli çıkması en büyük göstergesidir. Artık temiz bir olimpiyat, dünya şampiyonaları izlemek mümkün değildir.

Ülkemizin katıldığı yarışmalarda;2004-2012 yıllarında halter, atletizm branşların da sporcularımız olimpiyatlarda oyunlarında dopingli kullanmasından dolayı madalyalarını geri vermeleri ile beraber spor oyunlarından men cezası almışlardır.

1.2 Doping

Doping sözcüğün anlamı; zihinsel ve fiziksel performansı suni yollarla artırmak yada geliştirmek olarak adlandırabiliriz. Ama kesin olarak dopinge kesin bir tanım yapılamamaktadır. Bu konu hakkında ilk tanım olarak Doping bir sporcunun fizyolojik hazırlanması değildir. Bu hazırlanma yaşamsal önemdedir ve tıbbi kontrol altında yapılmalıdır. Bir yarışma hedeflenerek veya bir yarışma sırasında, verimi arttırmaya yönelik, spor etiğine aykırı ve sporcunun beden veya ruh sağlığına zarar verebilecek, her türlü madde veya yöntem uygulamaları DOPİNG adı verilmiştir. Bu ilk tanım, halen geçerli olan Doping tanımının da bütün unsurlarını içermektedir. Bununla birlikte Avrupa Konseyi'nin Kasım 1963'de Starsbourg ve Madrid'de yaptığı iki toplantıda yeniden ele alınmış ve geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu toplantıda sırası ile Avusturya, Danimarka, İspanya, İtalya, Hollanda ve İngiltere kendilerine uygun gelen Doping tanımlarını tartışmaya sunmuşlardır. Bu toplantıda ülkemiz açısından bize ilginç gelen nokta, daha 1963 yılında doping hakkında toplanan ülkeler bu ilk diplomatik nitelikteki kongreye Türkiye kendi DOPİNG tanımını sunmak suretiyle aktif katılımında bulunmuş olduğudur. Avrupa Konseyi arşiv kayıtlarına göre Türkiye'nin 1963 yılında DOPİNG hakkındaki tanımı şu şekildedir. Doping maddesi, performansı yükselten bir tür farmakolojik uyarıcıdır.

Uzun tartışmalardan sonra Avrupa Konseyi, devletlerin sundukları biri birlerine yakın veya uzak tanımları değerlendirerek doping hakkında şu tanımları karara bağlamıştır: Doping, bireyin bir yarışmaya katılımı nedeniyle ve haksız şekilde performansını arttırmak amacıyla, organizmaya yabancı fizyolojik maddelerin, herhangi bir yöntemle yüksek dozda ve anormal yollardan, sağlıklı bir kişiye uygulanması veya kendisi tarafından kullanılmasıdır. 1964'de Tokyo Olimpiyatları münasebetiyle toplanan bilimsel kongre yukarıdaki tanıma şu paragrafı ilave etmek gereğine karar vermiştir: Bir yarışmaya katılan sporcuların, niteliği, dozajı veya uygulama şekliyle, bir sporcunun suni ve haksız şekilde performansını arttıracak bir tıbbi müdahale zorunluluğu doğarsa, bu dahi doping olarak kabul edilmelidir. Bu tanım günümüz tanımlarında ve literatüründe yer almaktadır.

Genel olarak doping bizzat kendisi yada yönetici antrenör gibi kişilerin teşvikleri ile fiziksel ve zihinsel performans doğal olmayan yollarla artırılması olarak ta adlandırılır.

Doping tarif edersek besinsel olmayan bir maddenin veya maddelerin grubunun sporcunun fiziksel ve ruhsal kondisyonun doğal olmayan yollarla artırmak gayesiyle vücudun doğal olmayan maddelerin uyarılması doping olarak kabul edilebilmektedir. İnsan sağlığına hizmet için araştırılıp birçok maddenin gayesi dışın da kullanılması sağlıklı yaşam ve spor felsefesine ters düşecek şekilde kullanılması, spor alanlarında kullanılması üzücü bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

1.2.1 Doping maddelerinin sınıflandırılması

Dopingle ilgili maddeleri genel olarak 3başlık altında toplaya biliriz:

1. Sinir sistemine etki eden
2. Hücre ve protein metabolizmasına etki edenler

1.2.1.1 Sinir sistemine etki edenler

İnsan organizması, kendisi dışında meydana gelen değişkenlikleri, uyarıcı olarak algılar. Bu uyarıcılar sinirleri uyarır, ilgili organ ve hücrelere iletir. Bunlar kimyasal oluşumların oluşturduğu tahribat neticesinde neuro-hormon değişkenlikleri meydana gelir. Bu kimyasal uyarıcılar Actylcholin ve Noradrenalin olarak adlandırılır. Bu

oluşunun sinir sistemine genel olarak iki şekilde sınıflandırabiliriz; Colinerjik ve Adrenerjikler olarak sınıflandırırız. (Kurdak,S,S 1996)

1.2.1.2.Colinerjik sinirler:

Uyarının gelmesiyle birlikte dinlenmekte olan sinir uçları ve organizmanın dinlenme halinde iken, bir protein veya lipo proteine bağlı olarak oluşan asetilkolin serbest hale geçer harekete geçmesiyle beraber girdiği her yerde faaliyete başlar. Ancak bu organda faaliyet, normal şartlar altında durması gerekmektedir. Ama devam ederek alınan maddenin, asetikolinin parçalanmasına mani olarak organizmanın aşırı bir şekilde asetikolinin toplanmasına sebep olmasından dolayı zehirlenmelere sebep olmaktadır. (Baysaling, Ö,2000)

1.2.1.3.Adrenerjik sinirler:

Bunlar uyarıldığı zaman gelen salgılar (Noradrenalin ve Adrenalin) organizmasındaki, karbonhidrat ve kimyasal metabolizma ve organizmaya etki eder.Adrenerjik maddeler kullanımı en yaygın doping türleridir. (Baysaling, Ö,2000)

1.2.1.4.Weckaminler:

Müسابaka öncesi kullanılan ve alındığı andan itibaren kısa sürede etkisini gösteren ve kısa süreli etkisini sürdüren weckaminler %50 ye kadar performans arttırdığının tespitini Dr. Lehman ve arkadaşları tespit etmiştir. Alınan miktarının ve ya dozunu iyi belirlenmesi gerekmektedir. Aksi taktirde belirlenemediği taktirde sonunun genellikle ölümle sonuçlanan doping türüdür. Bu doping maddeler alındıktan sonra müsabaka sonun da kan basıncı vücut sıcaklığının normal derecenin üzerine çıkması, beyin damarları, kalp kaslarının beslenmesi meydana gelir. Sonuç olarak bu maddenin kullanılması sonucunda genellikle kalp durması sonucunda ölümlerin gerçekleştiğini göre biliriz. Sporcu, antrenörler ve yöneticilerin ne pahasına olursa olsun Weckaminer kullanmamalıdır. (Baysaling, Ö,2000)

1.2.1.5.Atropin, Ephedrin ve Sitriknin:

Bu maddeler direk olarak negatif sinir uçlarına etkide bulunur kas kasılmalarına mutlak verimi sağlar, bu maddelerin hepsi bitkisel zehir olan bu maddelerin

kullanımın da doz ayarının iyi yapılamaması durumunda kronik kas rahatsızlığı iç kanamalar, ve fazla asetilkolin birikmesi sonucunda zehirlenmeler meydana gelebilir.

1.2.1.6.Alkol:

Bilinen en eski doping olarak bilinir. Yarışmalardan önce kullanılan az miktarda kullanılan alkol merkezi sinir sistemine uyarılması sonucunda kısa süreli etkisi olduğu görülmüştür. Kısacası 8 gramlık alkol kullanımı güç veriminde belirgin bir artış gösterdiği görülmüştür. Dr.Hiller ve zaman içinde diğer uzmanların da yapmış olduğu deneyler sonucunda da güç artırımının da önce bir artış görülerek sonra ise metabolizma ve kan dolaşımının da bir yavaşlama meydana geldiğini belirlemişlerdir. Zaman ayarlaması yapılmadan yarışmadan önce 8 gram geçmemek üzere alınması önerilmiştir. (Baysaling, Ö,2000)

1.2.1.7.Adrenalin:

Kalp ritmini arttırmak için,kalpte bulunan kılcal damarların genişletirken organizmanın diğer kılcal damarlarını daraltarak kan basıncını artırır. Karbonhidrat metabolizmasına etki yaparak karaciğerdeki depolanmış glikojenlerin, glikoz halinde kana göndermesini temin eder.

Organizmanın fosfor dengesine etki ederek, fosfor ilazasyonu, yani enerji elde etme faaliyetini hızlandırır. Adrenalinin etkisi diğer maddelere göre etkisi 20 kat daha fazla etkisi vardır. Alınan adrenalin vücuttaki bütün enerjiyi ve sinir sistemini hazır hale getirir. Alınan bu tür dopinglerin etkisi kısa süreli olduğu için güç veriminde kısa süreli olacağını belirtir. Bu tür dopinglerin kullanımında vücudumuzun kimyasal metabolizmamızın dengesi bozulur. Bunun neticesinde ise;

Kalp durması

Beyin kanamaları

Karaciğer hastalığı

Zehirlenmeler

Gibi tehlikeli ve ölümcül olayların ortaya çıkmasına sebep olur.

1.3.Hücre ve Protein Metabolizmasına Etki Eden ilaçların İsim ve Özellikleri:

1.3.1.Activin:

Nandrolone Phenylpropanate etki ana maddesinden oluşur. Drabolin'in İspanyol yapımı versiyonudur. Her kutusu 10 mg'lık 4 ampulden oluşur. Daha fazla bilgi Durabolin'de açıklanmıştır.

1.3.2.Aldactazide:

Su atıcı bir doping maddesidir. Müsabaka öncesi, gereken branşlarda veya özellikle vücut geliştiriciler tarafından su atarak kilo verme ve deriyi ince gösterip kuru kalmasını sağlar. Yarışmalardan 3 gün önce kullanılmaya başlanır. (Baysaling, Ö,2000)

1.3.3Anapolon 50:

Amerika'da ki versiyon ve ismidir. lisans altında üretilmektedir. anapolon tıp alanında anemi hastalıkları tedavisinde kullanılır çok güçlü anabolik ve androjelik bir madde olduğundan doktorlar tarafından dikkatli olarak verilmektedir. Kullananların karaciğer testi ve sgot ve sgbt serum billirubin göstermektedir. kadınlarda lipido değişiklikleri, kristoris büyümesi, adet düzensizlikleri göstermektedir.

Ünlü doping uzmanı Daniel DUCHANNE'nin görüşün göre mevcut olan oral steroidler için en etkili ve en çok kullanılan ilaç türüdür.1990'larda Amerika'da en çok kullanılan doping ilacıydı. Büyük ölçüde kuvvetlendirici ve kas geliştirici özelliklerinin yanında korkunç ve büyük boyutlarda yan etkileri ve ölüm tehlikesi bulunmaktadır. Bu sebeple Amerika'da yasaklanan dopinglerin başında gelir. Gerçekten bu ilacın androjen özelliği çok yüksektir. O yüzden kullanıcısı kısa sürede kasları geliştirmekte moral vermektedir. Tabi bunun bir kısmı da kilo ve kas gelişimi gibi su tutmasıdır. Çok kaliteli değil ancak çok hacimli kas yaptığından kullanımı tercih edilmektedir. Bu yönüyle sporcu kendini kuvvetlenmiş ve gelişmiş sanarak moral bulur .Ancak bu geçici bir süredir. Sporcu kendisini kandırmaktadır. Ayrıca bu tür ilaçların kullanımı vücuttaki elektroliz dengesini bozduğunu müsabaka sırasında

kramp ve ani ölümlere yol açtığı belirlenmiştir. Ayrıca hücrelerden ve kaslardan su atımı olacağından; buda sporcun için ayrı bir handikap oluşturur.

Anapolon 50'nin Oxymthelone, östrojen ile de bağlantılıdır. Dolayısıyla erkeklerde feminist kadınsı belirtilere yol açar.bazı sporcularda meme uçlarından genetik uzunluğundan daha uzun olduğu görülür. Bu da tecrübeli spor yöneticileri ve antrenörleri, teste bile gerek kalmadan , sporcunun kendisinden gizli doping ilacı kullanıp kullanmadığını rahatça anlaya bilir. Ve sporcuna gerekli ikazlarda bulunaklara, bu yanıştan dönmesine yardımcı olur. İşte bunu yapabilmek için bile bu bilimsek bilgilere ihtiyaç duyarız.

Sağlık açısından ciddi ve ölümcül olmasından dolayı anabolik steroidler sporcuların performans sevilerini artırmak amacıyla kullanılmamalıdır. Kanseri hücrelerini tetiklemesi sonucun aynı zamanda meme kanseri olan hastalarda androjenik ilaç tedavisi kemik hastalıklarının uyarılmasına neden olabilir. Böyle durumlarda ilaç kesilmelidir. Karaciğerin hücrelerinin zehirlenmesi Sarılık da dahil olmak üzere karaciğerin (hepatotoksik) iflas etmesine etkiler normal dozlarda sık görülür. Klinik sarılık ağrısız ve kaşıntılı yada kaşıntısız olabilir. Ayrıca karaciğer büyümesi ve sağ üst kadranda ağrı ile birlikte ortaya çıkarak yanlılıkla akut safra kanalı tıkanıklığı şeklinde değerlendirilebilir. İlaça bağlı sarılık ilaç kesildiğinde genellikle düzelir. Erken müdahalenin oluşmaması durumunda ölümcül sonuçlar oluşa bilir. (Baysaling, Ö,2000)

1.4.İdrar Söktürücüler ve Diğer Maskeleyici Maddeler

Bireysel spor branşlarında, kilo düşme problemi yaşayan sporcuların ve ilaç, madde kullanan sporcuların vücudundan atmak için kullanılan ilaç türüdür. Geçici olarak idrarın miktarını arttıran, vücutta su miktarını azaltarak böbrek rahatsızlığı oluşturan maddelere diüretik denir. İdrar söktürücüler dokular arasında tutulmuş fazla suyu atmak için tedavi amaçlı kullanılır. Sporda ise alınan yasaklı maddeleri sulandırarak bu maddeleri saklama ve vücuttan atılımını hızlandırmak amacıyla kullanır Ayrıca güreş, judo, tekvando, boks ve halter gibi sıklet sporlarında özellikle hızlı kilo ayarlanması için vücut sıvı miktarını azaltmak amacıyla kullanılır. Sporda kullanımı

az olan bu maddelere genellikle kilo tartı alanında rakibine avantaj sağlamak için kullanılır.

İdrar söktürücülere, vücudumuzun en önemli organı olan böbreklerin iflas etmesine ve vücudumuzdan fazla miktarda suyun atılmasına sebep olarak kalıcı hasar veren ilaçlardır. Yasaklı ilaçların vücuttan atılmalarını da sağlayarak doping testlerinden kaçmak amacıyla kullanılmaktadırlar. Diüretik kullanılması sonucu ortaya çıkabilecek sağlık riskleri oluşturması ve idrar numunelerinin seyreltilmesi veya daha düşük ağırlık sınıflarında müsabakaları tanınması nedeniyle yasaklı madde olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle yarışmalarda kullanılması yasaklanmıştır. Yarışmalardan 6-24 saat önce kullanıldığında kilo kaybı yapar. İdrar söktürücüler elektrolit dengesinin bozulması sonucu kalp ve böbrek organlarında hastalıklarına neden olabilir. Bu özellikle tekrarlanan durumlarda daha baskın olarak ortaya çıkar. İdrar söktürücüler olumsuz etkileri çevre şartlarından da etkilenir. Sıcak havalar, aşırı tuzlu ve susuz beslenme sporcuların dirençlerini daha fazla düşürür. Diğer bir değişle idrar söktürücüler alanların yetenekleri daha düşük olur. (Kurdak,S,S 1996)

2 GEN DOPİNGİ

Teknolojinin gelişmesiyle eski doping yöntemleri günümüzde tespitinin kolay olmasından dolayı etkisini yavaş yavaş gündemden düşmeye başlıyor. Yeni güncel gen dopingi, yani hastalara uygulanan gen tedavisinin sağlıklı kişilerde kullanılması. Gen tedavisi, tedavi edilemeyen kalıtsal hastalıklarda kullanılan bir yöntem. Vücutta olmayan veya düzeyi düşük olan bir proteinin düzeyi, gen tedavisi ile normal hale getirilmeye çalışılıyor. İlk gen tedavisi 1990’da gerçek- leşti. Adenozinde aminaz enzimi (ADA) eksik olan 4 yaşındaki Ashanti DeSilva doktorlar tarafından gen tedavisi uygulanan ilk kişi oldu. ADA denilen enzimi eksik olan bağışıklık hücreleri mikroplarla savaşamaz. Ufacık bir mikrop saldırısında hücreler ölebilir. O durumda da kişi mikropsuz, özel ortamlarda yaşatılmaya çalışılır. Bu yüzden bu hastalığı kabarcık çocuk hastalığı denir. Eğer erken tedavi edilmezse, hastalık genellikle birkaç yıl içinde ölümle sonuçlanabilir. Kistikfibrozis, bazı kanserler, AIDS, ADA enzim eksikliği, hemofili, alfa1 antitripsin eksikliği, Fanconi anemisi, Gaucher hastalığı, Hunter sendromu, LDL-reseptör eksikliği ve ailevi yüksek serum kolesterolü gibi çeşitli hastalıklarda gen tedavisi bilim adamları tarafından

çalışmaları devam etmektedir. Gen dopinginde, gen tedavisinin aksine sağlıklı kişilere gen aktarılır. Tedavi için geliştirilmiş bir yöntem olmasına karşın, gen dopingi sağlıklı sporcularda performans artırmak amacıyla kullanılır. Amaç tedavi değil, güç ve üstünlük kazanmaktır. Performansı etkileyecek gen, sporcunun vücuduna taşıyıcı vektörlerle verilir. En çok kullanılan taşıyıcılar retrovirüs, adenovirüs ve lenti virüslerdir. Gen dopingini “hücrelerin ve genlerin tedavi dışı kullanımı ve gen ifadesinin değiştirilmesi ile performansın artırılması” olarak tarif eden Dünya Doping Ajansı (WADA) sporun ruhuna aykırı ve fairplay ruhunu yansıtmadığı için gen dopingini 2003’te yasak listesine ekledi. Gen dopingini fark etmek şu an için hayli zor. Araştırmacılar gen dopingi yapan sporcuları yakalayacak testler üzerine çalışıyor. Yani tıpkı bilgisayar virüslerinde olduğu gibi sporcular önce doping yapıyor, sonra araştırmacılar nasıl bir doping yapıldığını anlamaya ve tespit yöntemleri geliştirmeye çalışıyor. Ama her olimpiyatta yeni bir doping maddesi gündeme geliyor. İleriki yıllarda da gen dopingi yerine teknolojinin gelişmesiyle üst düzey yani ‘nano’ dopingin gündeme geleceği konuşuluyor.

Şu an için gen dopinginde kullanılabilecek, atletlerin performansını artırmada rol alan 200 civarında gen biliniyor. Bu genler özellikle daha fazla oksijen taşınmasının sağlanması, kalp-damar, kas-iskelet ve solunum sistemi ile ilgili olanlar. Aday genlerden bazıları tabloda verilmiştir. Bu genlerden birini yarışma öncesi sporcuya zerk ederek hızını ve dayanıklılığını artırabilirsiniz. Şimdilik bilim kurgu olarak kalsa da, örneğin doğacak çocuğunuzun ileride usta bir tenisçi veya yüzme- de olimpiyat şampiyonu olmasını isterseniz, uygun genleri daha doğmadan çocuğunuza verebilirsiniz; bir boğa kadar güçlü kasları olsun derseniz dymostatin genini alırsınız, olur biter! Bu tür işlemlere genetik makyaj deniyor. “Maraton koşacağım, bacak kaslarıma biraz genetik estetik yaptırayım. Maratonda fazla oksijene ihtiyacım olacak, biraz genetik dople EPO hormonu alayım ki, kanımda daha fazla alyuvar dolaş- sın.” İşte artık sporcular arasında bu türden uygulamalar yapılıyor. Resimde myostatin geni engellenmiş bir boğa ve myosatin geninde doğuştan kusur olan 7 aylık bir bebek görülüyor. Myostatin, iskelet kaslarının büyümesini ters yönde kontrol eden bir gen. Kasların aşırı ve dengesiz büyümesini engelliyor. Kaslar etkileyici görünseler de güç üretmekte sorun yaşıyor. Myostatin

kusurunda hücrede istenmeyen değişiklikler oluyor. Myostatin engelleyici ilaçlar doping listesine alınacak mı? WADA uzmanları şu an bu konuda çalışıyor.

2.1.Gen Dopinginin Riskleri:

Zaferlerin getirisi ani ölüm olabilir. İlk olimpiyatlarda doping amaçlı ilaç kullanılması yasak değildi. Hatta 1904 Yaz Olimpiyatları'nda maratону kazanan Thomas Hickss'e yarış için de antrenörü tarafından güçlendirici ilaçlar verildiği biliniyor. Ancak dopingin spor ruhuna aykırı olması, sağlık problemleri- ne ve hatta ölüme yol açması sebebiyle yasaklanması gecikmedi. Olimpiyat tarihinin belki de en dramatik olaylarında biri 1960 Yaz Olimpiyatları'nda gerçekleşti. Danimarkalı bisikletçi Knut Enemark Jensen yarış sırasında bisikletten düşerek öldü. Daha sonra ölümünün, kullandığı doping ilaçlarından kaynaklandığı ortaya çıktı. Bir adım daha fazla atmak, çizgiyi ilk geçen olmak, rekor kırmak ve altın madalyayı kapmak amacıyla, atletler canları pahasına çaba harcıyor. Avusturyalı vücut geliştiricisi Andreas Münzer, 1996 yılında günde 4 tane alması gereken ilaçtan 60 tane alınca, 31 yaşında yaşama veda etti. Birçok genç sporcu sahanın ortasında, müsabaka sırasında hayatını kaybediyor. 2. Dünya Savaşı öncesinin bisiklet şampiyonu HenriPelissier bütün sporculuk kariyeri boyunca 25 km/saatlik bir ortalamayla 52.000 km kat etmişken, elli yıl sonra EddyMerckx 37 km/saatlik bir ortalamayla 400.000 km yapmıştır. Bundan 40 yıl önce Raymond Kopa bir sezonda 50 maç yaparken, Messive C. Ronaldo gibi futbolcular 80 maç yapıyor. Björn Borg yılda 40 tenis maçı yapmışken, Roger Federer gibi tenisçiler 70 maç yapıyor. Bu duruma dayanmak imkânsızdır. Sporcular da bu zor şartlar altında dopinge veya tıbbi desteğe başvuruyor. 2012 Londra Olimpiyatları için, FGF gibi büyüme hormonları kanunsuz durumda (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/21998075>). Dopingin yol açtığı ölümler üzerine, 1963 yılında Avrupa Komisyonunda doping konusu ele alındı ve yetersiz de olsa ilk kontroller 1964 Tokyo Olimpiyatları'nda yapılmaya başlandı. 1999 yılında Lozan'da WADA kuruldu. En çok kullanılan doping maddesi EPO sporcularda ilk defa 2000 Sidney Olimpiyatları'nda arandı. Olimpiyat tarihinde

doping testi pozitif çıkan ilk sporcu 1968 yılında İsveçli atlet Hans-Gunnar Liljenwall oldu ve kazandığı bronz madalyayı kaybetti. Sporcular artık oyunlara katılmadan önce testlere tabi tutuluyor. İlaç kullanan sporcuların oyunlara katılması elden geldiğince engelleniyor. Müsabakalar sırasında da daha önce haber vermeden, aniden kendilerinden kan ve idrar örneği vermeleri istenebiliyor.

Gen dopinginin çok çeşitli riskleri vardır. Bunlardan bazıları gen aktarımında kullanılan virüs vektörlerine karşı şiddetli bağışıklık cevabı oluşması, vücudun genetiği değiştirilmiş proteine istenmeyen tepkiler vermesi ve insersiyonal (araya giren) mutasyondur. Gen ürünleriyle ilişkili diğer riskler hayvan modellerinde gösterilmiştir. Örneğin “süper fare” modelinde, yüksek derecede hiper aktivite ve agresif davranış gösterdiği gözlemlenmiştir . Yine hayvan modellerinde, fazla EPO hormonunun kanın akışkanlığını artırarak kalp fonksiyon bozukluklarına yol açabildiği görülmüş. Bu durumda kalp krizi ve felçler bile olabilir. IGF hormonunun kullanımı ya da myostatinin azalması kasta değişimlere neden olur. Kaslar orantısız olarak güçlenir, tendonları çevreler ve kemiklerde kırılmaya ve kaslarda yırtılmaya neden olabilir. Viral vektörün konak genoma girişi de mutasyon ve kanser açısından bir risktir. Hücre büyümesinin anormal bir şekilde düzenlenmesi, büyüme faktörlerinin aşırı birikmesi hücrelerde zehirlenme ve kanserleşme riskini artırabilir. Kısırlık bir diğer yan etki olabilir. Yıllarca doping maddesi olarak kullanılan anabolik steroidlerin üreme hücrelerine etkileri olduğu biliniyor.

Dopingi temelini kazanma hırslarının ve popüleritesinin gen transferinden almaktadır. Enerji üretim uzun süreli etkileyerek, dayanıklılık ve kas dokusuna kan akımını arttırarak; kasın boyutlarında, kuvvetinde, kasılma gücünde ve dayanıklılığında artışa yol açmakta; kas yaralanmalarının, olağandan daha hızlı iyileşmesine neden olmaktadır Bilim adamlarına göre, bazı ilaçlar, insanın orijinal genlerini değişime uğratarak, gen dopingine yol açabilmektedir. Bazı bilim adamlarına göre, genetik değişiklikler, sentetik maddelerden, yani ilaçlardan daha güvenlidir IGF-1 gen transferinin, gen dopingi amacıyla kullanılabileceği deneysel olarak ortaya konmuştur. Ayrıca, myostatinlerin kas gelişmesini önlemesi nedeniyle, anti-myostatin madde enjeksiyonlarının, gen dopingi amacıyla kullanıldığı

düşünülmektedir. Anti-myostatin sisteminin analiz edilerek, bu yöntemin kullanılıp, kullanılmadığının ortaya konulabileceği ileri sürülmektedir.

Sonuç olarak, Gen dopingi yöntemleri sayesinde;

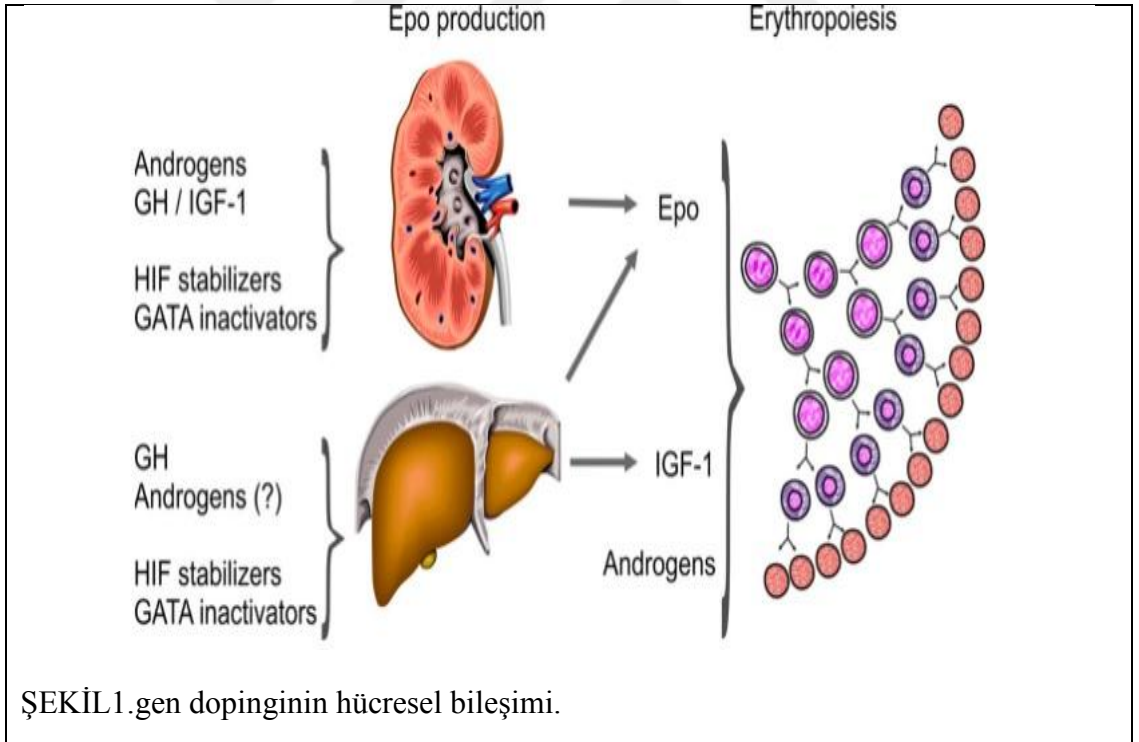
-Eritropoetin (epo) böbrek tarafından üretilen bir hormondur oksijen azalınca cevap verir

-NerveGrowthfactor (ngf) sinir sisteme kan akımının artışı yapılan;

-Ensülin Benzeri Büyüme Faktörü (Igf-1) yoluyla kas kuvveti artışı;

-Myostatinlerininhibe edilmesi yoluyla kas boyutlarında artış;

-Endorfinlerek acılarını azaltırlar



ŞEKİL1.gen dopinginin hücresel bileşimi.

3. KAN DOPİNGİ

Kan dopingi, bir kişinin kırmızı kan hücre kütlesini arttırmak amacıyla, (bu durumda kaslara daha fazla oksijen taşınacak, dayanıklılık ve performansla artış oluşacaktır.) belirli bazı teknik ve maddeleri kötü amaçla kullanılmasıdır.

3.1.Kan Dopinginin En Çok Bilinen Tipleri

Kan dopingi yapmak için yaygın olarak kullanıldığı bilinen üç madde veya yöntem vardır ki bunlar; eritropoetin (EPO), sentetik oksijen taşıyıcıları ve kan naklidir. (transfüzyon) Her üçü de WADA Yasaklı Madde ve Metotlar Listesi'ne göre yasaktır.

3.2.EPO Nedir?

EPO, doğal olarak insan vücudu tarafından üretilen bir peptid hormonudur, böbreklerden salgılanır ve kemik iliğine etki ederek kırmızı kan hücrelerinin üretilmesi fonksiyonunu uyarır. Kırmızı kan hücrelerindeki yükselme, kanın vücut kaslarına taşıdığı oksijen miktarını ve vücudun laktik asidi tam pompalama kapasitesini de arttıracaktır. (Baysaling, Ö,2000)

3.3.EPO Kullanımının Yan Etkileri Nelerdir?

EPO doğru ve yerinde kullanılırsa, böbrek hastalığına bağlı anemilerin (kansızlık) tedavisinde çok başarılı olmaktadır. Sporcular tarafından, sportif rekabette avantaj sağlayabilmek için, kötü amaçla kullanıldığı zaman ise çok ciddi sağlık sorunlarına yol açabilmektedir. EPO'nun kanı yoğunlaştırarak, kalp hastalıkları, felç, pıhtı (akciğer ve beyin) gibi bazı ölümcül hastalıklara sebep olduğu yaygın olarak bilinmektedir. Rekombinant İnsan EPO'su kullanımı ise, otoimmün hastalıklara (vücudun kendi dokularına karşı oluşan hücre aracılı bağışıklık reaksiyonu veya özgün antikör üretimi sonucu ortaya çıkan özel hastalıklar grubu) sebep olarak ciddi sağlık sorunlarına yol açabilmektedir. (Baysaling, Ö,2000)

3.4.EPO'yu Tespit Eden Test Ne Zamandan Beri Uygulanmaktadır?

EPO tespiti yapan test, ilk kez Sidney 2000 Yaz Olimpiyat Oyunları'nda kullanılmıştır. Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) tarafından geçerliliği onaylanan bu testin temeli, idrar ve kan matrikslerine (içinde birçok biyolojik olayın meydana geldiği sıvı ortam) dayanıyordu. Bu yöntemde, öncelikle kan taraması yapılıyor; eğer muhtemel bir EPO kullanımı bulgusu var ise, bu durum idrar testi yaparak doğrulanıyordu. Haziran 2003'te WADA İcra Komitesi, rekombinant EPO kullanımının tespiti için tek başına idrar testinin yeterli olduğunu belirten bir bilimsel raporun sonuçlarını kabul ederek onayladı. Bu rapor, paydaşların talebi üzerine, rekombinant EPO kullanımının tespitinde idrar ve kan testlerinin geçerli olup, olmadığını değerlendirmek üzere WADA tarafından yetkilendirilen kurulca hazırlanmış ve yapılan çalışmalar sonucunda, rekombinant EPO'nun direkt tespitinde idrar testinin tek bilimsel geçerli metot olduğu sonucuna varılmıştır. Raporda, bu yöntemin kullanılması ile maliyet tasarrufu da sağlanacağı belirtiliyordu. Bazı Uluslararası Federasyonlar EPO tespiti için, hala, hem idrar hem de kan matrikslerini kullanmaya devam etmektedirler. Son yıllarda, eritropoezi (kan yapımı) uyarıcı yeni ajanları tespit edebilen idrar testleri, kan testleri için uyarlanmıştır. (Baysaling, Ö,2000)

3.5.Sentetik Oksijen Taşıyıcıları Nedir?

Hemoglobin tabanlı oksijen taşıyıcıları (HBOC) ya da perflorokarbonlar (PFC) gibi saflaştırılmış proteinler veya kimyasallar, oksijen taşıma kapasitesine sahip sentetik maddelerdir. Bazı durumlarda örneğin; acil kan verilmesi gereken hallerde kan yok ise, hastanın kanı ile verilecek kan arasındaki uyumu belirleyecek zaman yok ise veya kan enfeksiyonu riski yüksek ise sentetik oksijen taşıyıcıları tedavi açısından çok yararlı olmaktadır. Ancak, doping yapmak için kötü amaçlarla kullanımı ise birçok yan etki (felç, ile birlikte kalp damar hastalığı riski taşımaktadır. (Baysaling, Ö,2000)

3.6.Sentetik Oksijen Taşıyıcıları Tespit Edilebilir mi?

Evet, 2004 yılında ortaya konulan bir yöntem ile sentetik oksijen taşıyıcıları tespit edilebilmektedir.

3.7.Doping Amaçlı Kan Transfüzyonu Hangi Formlarda Yapılmaktadır?

Doping amacıyla iki şekilde, otolog kan ya da homolog kan kullanılarak transfüzyon yapılmaktadır. Otolog kan ile yapılan dopingde, kişinin kendi kanı alınır, dondurularak veya soğukta saklanır; gerekli olduğu zaman, aynı kişiye nakil yapılır. Homolog kan ile yapılan dopingde, aynı kan grubuna mensup başka bir kişiden alınan kan, diğer bir kişiye verilir. Doping amacıyla kan tranfüzyonu kullanımının tarihi çok eskiye dayansa da; son yıllarda yeniden gündeme gelmesi ve kullanılmasının sebebi ise, büyük olasılıkla, etkili EPO tespit metotlarının keşfedilmesi ve uygulanmaya başlanmasıdır. (Kurdak,S,S 1996)

3.8.Kan Transfüzyonunun Hangi Formu Tespit Edilebilir?

Homolog kan transfüzyonunu tespit eden yöntem, 2004 Atina Yaz Olimpiyat Oyunları'ndan bu yana kullanılmaktadır. WADA, kan naklini tespit edebilmek için yöntem geliştirmeyi amaçlayan araştırma projelerine, hem mali hem de bilimsel olmak üzere her türlü desteği vermektedir. WADA kan tablosundaki anormalliklerin tespit edilebilmesini daha da geliştirmek için, temeli sporcunun biyolojik değerlerinin zaman içindeki değişimlerinin izlenmesi olan ve adına da Sporcu Pasaportu denilen bir dopinge mücadele yönteminin uygulanmasına önderlik etmektedir. Doping kontrol testi yapmaya dayalı geleneksel diğer dopinge mücadele yöntemlerine eklenen bu stratejinin amacı, belirli bazı biyolojik değerlerdeki anormal değişimleri tespit ederek, hedef testlerde daha başarılı olmak veya disiplin kurullarına ceza verebilme açısından bilimsel kanıt sağlamaktır.

3.9.Kan Transfüzyonu Yolu ile Yapılan Dopingin Yan Etkileri Nelerdir?

Kan dopinginin diğer formlarında olduğu gibi, kan nakli çok ciddi tıbbi sakıncalar içermektedir. Nakil yapılmak üzere, başka bir kişiden alınan kanda bir virüs olabilir ve farkına varılmadan nakil yapılan kişiye taşınabilir. Kendi kanını kullanan sporcu, eğer kanın alınması, saklanması ve nakli uygun koşullarda yapılmaz ise önemli sağlık riskleri ile karşı karşıya kalabilir. Ayrıca, kırmızı kan hücreleri doğal olmayan yöntemlerle artırılırsa; kalp krizi, felç, akciğer ve beyin pıhtı riskini yükseltmektedir. Yukarıda söz edilen yan etki ve sağlık riskleri nedeniyle; sporculara 50 ml. veya

daha fazla İnfüzyon enjeksiyon yapılması yasaktır. 01.Ocak.2012 tarihinde yürürlüğe giren Liste’de, enjeksiyon ve infüzyonlar ile ilgili olarak; miktarın en fazla 50 ml. ve uygulama sıklığının da 6 saatten az olmamak koşulu ile serbest olduğu önemle vurgulanmıştır. Bu şartların dışındaki enjeksiyon ve/veya infüzyonlar, 2016 Yasaklı Listesi’nde yer almakta olup, hala yasaktır. WADA 2016 yılı Yasaklı Madde ve Metotlar Listesi, Yasaklı Metotlar başlığı, M2. Kimyasal ve Fiziksel Müdahaleler alt başlıklı kısmın 2 nolu maddesinde; ‘‘hastane koşullarında, cerrahi müdahalelerde ve klinik araştırmalarda yasal yoldan alınanların dışında kalan; aradan 6 saat geçmeden yapılan 50 ml.’den fazla enjeksiyon yasaklanmıştır.

4. SPORDA KAN DOPİNGİ NEDEN YASAKLANMIŞTIR?

Kan da bulunan kırmızı kan hücrelerin aktarımı sırasında, meydana gelebilecek ani kan kaybı ve ileri derece de anemilerin hastalarının tedavisinde gerekli bir işlemdir. Sporcuların performansın artırılması için sporcuların yapmış olduğu İllegal yollarla damardan kan verilmesi, sporun fairplay ve ruhuna aykırı olan bir yöntemdir. Yapılan kan dopingi aynı zamanda tehlikeli ve ölümcül sağlık problemleri de oluşturmaktadır. Bunlara örnek olarak; alerjik etkiler kızarıklık, isilik, ateş, eğer yapılan aktarımlar uzman kişiler tarafın dan yapılmıyorsa yanlış tip ya da test edilmemiş kan kullanıldıysa sarılık, kan dolaşımının bozulması, kanın pıhtılaşması, metabolik şok, sarılık, ve AIDS gibi enfeksiyon hastalıklarının bulaştırılması verilebilir.(Dr Kaya Livanelioğlu)

5.DOPİNG LOZAN BİLDİRGESİ

Bu bildirge "Sporda Doping Dünya Konferansı'nda" hazırlanmıştır. Lozan, İsviçre, 4 Şubat 1999

Sporcuların ve genel olarak gençliğin sağlığını tehdit eden doping uygulamalarının sporun ruhuna ve tıbbi etik kavramına aykırı olduğu ve Olimpik Hareket tarafından kurulan kuralların zorlanmasına yol açtığı göz önünde tutularak;

Sporda dopinge karşı yapılan mücadelenin, Olimpik Hareket ve dünyadaki tüm diğer spor organizasyonlarını, hükümetleri, hükümetler arası ve dışı kuruluşları, dünyadaki tüm sporcuları ve yakın çevresini ilgilendirdiği kabul edilerek; Sporda Doping Dünya Konferansı, hükümetler, hükümetler arası ve dışı kuruluşlar,

Uluslararası Olimpiyat Komitesi, Uluslararası Spor Federasyonları, Uluslararası Olimpiyat Komitelerinin temsilcileri ve atletlerin katılımıyla bildiri ki Olimpik yemin, antrenör ve diğer görevlilere de genişletilerek sporda dürüstlüğe saygı, etik ve hakça yarış kavramını içerecektir. Eğitsel ve doping uygulamalarına karşı yapılacak kampanyalar çoğaltılacak, gençler, sporcular ve onların yakın çevresi üzerinde yoğunlaştırılacaktır. Dopinge mücadelede tüm çalışmalar tam bir şeffaflık içerisinde yapılacak ancak sporcuların temel haklarının zedelenmemesi için gerekli olan gizlilik korunacaktır. Medya ile olan ilişkiler dopinge mücadele kampanyaları yürütülecektir.

Dopinge mücadelenin temeli olarak kabul edilen "Dopinge Mücadelede Olimpik Hareket İlkeleri ",doğal olmayan ve sporcunun sağlığı için zararlı madde ve yöntemlerin kullanılması ve/veya performanslarını çoğaltabilecek veya sporcunun vücudunda bulunan bir maddenin veya Dopinge Mücadelede Olimpik Hareket İlkeleri ekinde sunulan listede belirtilen madde ve yöntemlerin kullanımı olarak tanımlanır.

5.1.Cezalar

Doping kurallarına uyulmadığı durumlarda uygulanacak cezalar, yarışma ve yarışma alınacaktır. Sporcuların, Uluslararası Olimpiyat Komitelerinin ve Uluslararası Spor Federasyonlarının büyük bir kısmının isteğine göre temel doping maddelerinin veya yasaklanmış yöntemleri ilk kez kullanan sporcular için uygulanacak en az cezanın sporcuların tüm yarışmalardan iki yıl süre ile men edilmesidir. Ancak, özel ve ayrıcalıklı durumlarda Uluslararası Spor Federasyonlarının ilgili kurullarınca ele alınmak üzere, ilk kez doping kullanan sporcular için uygulanacak olan iki yıl yarışmalardan men cezasında farklı uygulamalar yapılabilir. Ek cezalar veya farklı ölçüm kriterleri ortaya konabilir. Dopinge Mücadelede Olimpik Hareket İlkelerini zedeleyen ve suçlu bulunan antrenör ve idarecilere uygulanabilir. Erkinler,K,(2006)

5.2. Uluslararası Doping Mücadele Kurulu (Ajansı)

2000 yılında Sidney'de yapılacak olan XXVII. Olimpiyat oyunlarında tam olarak geçerli olmak üzere bağımsız bir Uluslararası Doping Mücadele Kurulu (Ajansı) oluşturulacaktır. Bu enstitü, amacın gerçekleştirilmesi için ilgili tüm kuruluşlarla bağlantılı olarak çeşitli programları koordine etmekle sorumlu olacaktır. Bu programlar arasında özellikle yarışma dışı doping kontrol programlarının geliştirilmesi, araştırmaların koordinasyonu, dopingden koruyucu ve eğitim faaliyetleri ile ve analiz için bilimsel ve teknik standart ve yöntemlerin uygulanmasında ve cihazlarda tek düzeldiğin sağlanması sayılabilir. Uluslararası Olimpiyat Komitesince üç ay içerisinde, sporculardan, hükümet ve hükümetler arası kuruluş temsilcilerinden oluşan ve Olimpik hareketi temsil edecek bir çalışma grubu kurulacak ve bu kurulun yapısı, görevleri ve bütçesi tanımlanacaktır. Olimpik hareket, kurula 25 milyon USD'lik bir bütçe ayıracaktır.

6. ULUSLARARASI OLİMPİYAT KOMİTESİ, ULUSLARARASI SPOR FEDERASYONLARI, ULUSLARARASI OLİMPİYAT KOMİTELERİNİN VE SPOR YÜKSEK MAHKEMESİ'NİN SORUMLULUKLARI

Uluslararası Olimpiyat Komitesi, Uluslararası Spor Federasyonları, Uluslararası Olimpiyat Komitelerinin ve Spor Yüksek Mahkemesi, Uluslararası Doping Mücadele Kurulu ile işbirliği içerisinde kendi yöntemlerine göre doping kurallarını göre uygulamakta olduğu saygın yetki ve sorumluluğunu koruyacaktır. Buna bağlı olarak alınacak olan kararlar sırasıyla öncelikle Uluslararası Spor Federasyonları, sonra Uluslararası Olimpiyat Komiteleri ve olimpiyat oyunlarında Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin sorumluluğu altında yürütülecektir. Son durumun uygulanmasında Uluslararası Olimpiyat Komitesi, Uluslararası Spor Federasyonları, ve Uluslararası Olimpiyat Komitelerini kendi görevleri bittikten sonra Spor Yüksek Mahkemesi'nin otoritesini tanıyacaktır.

Sporcuların ve haklarının disiplin uygulamalarında korunması için, haber alma hakkı, hukuki yardım görme hakkı, kanıt sunma hakkı, şahit gösterme hakkı gibi hukukun genel prensipleri sağlanacak ve tüm uygulanabilecek durumlar için geçerli olacaktır.

6.1.Dopingle Mücadele Dünyadaki Durum

İlk olarak doping olayı araştırmasıyla 1865 yılında yüzmede kayıtlara geçmiştir. Aynı yıllarda maraton ve bisiklette morfin ve striknin iğnelerinin kullanılması ile başlayan yasaklı madde kullanımı, 1924 yılında krem halinde kokainin, 1960 yılında Roma Olimpiyat Oyunlarında ölümlere neden olan yüksek dozdaki amfetamin, nikotin türevi ve eroinin kullanımı ile devam etmiştir. Yetmişli yıllardan itibaren Olimpiyat Oyunlarında başarıda ülke kimliklerinin önem kazanmaya başlaması üzerine özellikle doğu bloğu diye adlandırılan Avrupa ülkelerinde doping sistemleştirilerek devlet dopingi haline dönüşmüş ve yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu uygulamalar yaygınlaşmaya başlayınca bir yandan “fairplay” çerçevesinde sporculara eğitim başlatılmış diğer yandan yasaklı çıkan sporculara ceza sistemi gündeme gelmiştir. Sporculardan yarışma öncesi ve sırasında önce idrar daha sonra kan numuneleri alınarak analizlerle doping yapıp yapmadıkları kontrol edilmeye Başlanmıştır. Sporun ruhunun bozulması ve fair-play ruhunun kaybetmemesi için dopingi kontrol altına almak gerekiyordu olimpiyat oyunlarında ilk resmi doping maddesi aranması 1968 Meksiko oyunları ile sporcuların idrar numunelerinde başlatılmıştır. Bu testlerin ve pozitif çıkan sporcuları verilecek cezaları yasallaştırmak amacıyla 1985 yılında dünya ülkeleri UNESCO Genel Kurulunda bir araya gelmiş ve Dopingle mücadele konusunu Unesco Uluslararası Konvansiyonu’nda karara bağlamışlardır. Alınan kararlar önce ülke hükümetleri parlamentolarında kabul edilmiş daha sonra ortak metin halinde deklare edilmiştir. Unesco Uluslararası Konvansiyonu’nda alınan kararlar arasında yer alan ve mücadelede yapılacak faaliyetleri koordine etmek ve doping kontrol laboratuvarlarının akredite laboratuvarların halinde aktive etmek için Dünya Anti-doping Ajansı adıyla 1999 yılında Lozan’da bir merkez kurulmuştur. Dünya Anti Doping Ajansı sportif amaçlı yarışılan tüm branşlarda sporcular için dopingle mücadelede uygulanacak kural ve yönetmelikleri 2003 yılında Unesco Genel Kurulunda oybirliği ile kabul edilen yetkiyle Dünya Anti-Doping Kodu adı altında toplamıştır. Kod, ilk defa, dünyada sporcular için dopingle mücadeleyi düzenleyen kuralların ve yönetmeliklerin tüm ülkelerde aynen uygulanmasını sağlamıştır. Sporcularda doping analizlerinin valide edilmiş kabul edilen yöntemler ile nasıl

yapılması gerektiği ve sonuçların nasıl değerlendirilmesi gerektiği de kurallara bağlanmış ve bu amaçla tüm dünya ülkelerinin sonuçlarını kabul ettiği sayılı akredite analiz Laboratuvarları kurulmuştur.

6.2.Ülkemizdeki Dopingin Durumu:

Ülkemizde de bu amaçla Türkiye Doping Kontrol Merkezi 1989 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürlüğü ile Hacettepe Üniversitesi arasında imzalanan protokol ile kurulmuştur. Merkez bağlı olarak faaliyete geçmiştir. Protokole göre personel temini, mesleki eğitimleri, çalışma ortamının düzeni ve sarf malzemelerinin temini Hacettepe Üniversitesi tarafından; analitik cihazların alım, bakım ve onarımları; laboratuvara ait malzeme ve altyapı tadilat ve tamiratlarının karşılanması ve yeni alınan cihazlarla ilgili eğitim çalışmalarına ve bilimsel toplantılara katılım konusunda maddi destek verilmesi GSB Spor Genel Müdürlüğü'nce karşılanacaktır. 2010 yılına kadar Türkiye Doping Kontrol Merkezi sporculara, antrenör ile yöneticilere eğitim, sporculardan numune toplama ve analiz işlemlerinin tamamını yürütmüştür. 2003 yılında UKAS akreditasyonunu alan ve 2007 Yılında WADA tarafından akredite olan Türkiye Doping Kontrol Merkezinde sorun yaşanması üzerine finansal işlemlerde kolaylık sağlaması amacıyla Doping Mücadele Vakfı kurulmuştur. Vakıf yöneticileri ve yönetim Kurulu Rektörlüğümüzce belirlenmiş ve faaliyete geçmiştir. Merkez 2005 yılında Uygulama ve Araştırma Merkezleri statüsüne sokulmuş ve bir başkan, Yönetim Kurulu ve Danışma Kurulu YÖK onayı alınarak oluşturulmuştur. Merkezin kuruluşu ve akreditasyonu sırasında Prof.Dr. Aytekin Temizer ve Prof. .Dr. Nursabah Başçı başkan olarak görev yapmıştır. Merkeze 2011 yılında mevcut başkanın yanına Rektör Danışmanı olarak Prof. Dr. Bekir Salih atanarak bilimsel koordinatörlük görevini üstlenmiştir. 2010 yılında sistemin istenildiği gibi çalışmamasına bağlı olarak aksaklıklarla karşılaşmış ve bunun sonucu hatalı bir sonuç verme ve bunun devamında hatalı sonucu savunmak gibi analitik ve idari hatalarla WADA akreditasyonunu kaybetmiştir. Üniversitenin ve Spor Genel Müdürlüğünün katkılarıyla Türkiye Doping Kontrol Merkezi altyapısını 2013 yılında yeniden gözden geçirmiş, eksikliklerini tamamlayarak 2015 yılında önce TURKAK ISO 17025 sertifikasını almış daha sonra WADA tarafından tekrar akredite edilmiştir. Bu arada Uluslararası Olimpiyat Komitesine bağlı olarak

2011 yılında kurulan Dopingle Mücadele Komisyonu sporcu ve antrenörlerin eğitimi, sporcudan numune toplanması ve gerekli yasal organizasyonların gerçekleştirilmesinde sorumluluk üstlenmiştir. Türkiye Doping Kontrol Merkezi ise bu tarihten itibaren dopingle mücadelede sadece sporcuların idrar ve kan örneklerinde akredite yöntemlerle analizlerini ve Ar-Ge çalışmalarını yürütmeye başlamıştır. Faaliyetini sürdüren Başkanlığını Prof.Dr. Sezgin İlgi'nin yapmakta olduğu Dopingle Mücadele Vakfı da Dopingle Mücadele Komisyonu kurulduktan sonra işlevini kaybetmiş ve merkeze finansal bir destek sağlayamadığı için 2013 yılında kapatılmasına karar verilmiştir.

Yasaklı Maddeler listesi ve analiz yöntemleri sürekli güncellenmektedir. Yasaklı maddelerin vücutta oluşturdukları metabolitleri ana yapının taşıdığı fonksiyonel gruplara bağlı olarak vücuttan farklı sürelerde atılmaktadır. Analiz Laboratuvarlarının geliştirdikleri yöntem ve kullandıkları cihazların hassasiyetine bağlı olarak kullanılan yasaklı maddeleri ve maddelerle ilgili sınırları yeniden düzenlemektedir. En son ülkemizde de gündeme gelmiş olan Stanozolol yasaklı maddesi bu çalışmalara örnek olarak gösterilebilir.

Her yıl daha küçük miktarlar ölçülmektedir. WADA tarafından yayınlanan belgelerde her yıl yasaklı maddelerin limitleri düşürülmekte ve nanogram (10-9 g) seviyesinde tespiti istenmektedir.

7. HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TÜRKİYE DOPİNG KONTROL MERKEZİ'NİN GEÇİRDİĞİ EVRELER

1999 yılında İspanya'nın akredite bir laboratuvarı olan Barcelona Doping Kontrol laboratuvarı ile bağlantı kuruldu.

2001 yılında Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) tarafından yetkilendirildi.

2003 yılında da hem İngiltere'nin UKAS firmasından ISO 17025 analiz laboratuvarları sertifikasını, hem de WADA'nın akreditasyon sertifikasını alarak WADA ve ISO 17025 akredite laboratuvarı olma unvanını aldı.

2008 yılında hatalı analiz sonucu bildirmekten dolayı akreditasyonu 3 ay süre ile askıya alındı. Askı sonrası denetimlerde başarılı olunması sonucu tekrar akredite olundu.

2011 yılında ise hem hatalı sonuç bildirmekten hem de idari uygulamalarda kurallara uymamaktan dolayı akreditasyonu iptal edildi.

2011 yılından sonra idari, inşaat, eğitim ve altyapı yönünden yeniden düzenlendi ve WADA ya tekrar akreditasyon için başvuruda bulunuldu.

2013 yılında başvuru dosyasında WADA tarafından istenilen düzeltmelerin yapılarak gönderildi.

2013 Şubat ayında, WADA güncel ISL ve teknik dokümanlarına ve ISO 17025 standartlarına bağlı kalınarak WADA'nın güncel "Prohibited List and Methods Yasaklı Maddeler ve metotlar Listesi" maddelerin laboratuvar içi validasyon çalışmalarına başlanıp tamamlandı. 30 Mart 2013 tarihinde başvuru kabul edildi.

24-25 Temmuz 2013 tarihinde WADA idari gözlemcisi Merkezimizi ziyaret etti ve tüm çalışanlarla ayrı ayrı görüştü.

30-31 Ekim 2013 tarihinde Merkezimiz için özel hazırlanan numuneler teslim alındı, WADA denetleyicilerinin yanında açılarak analizlere başlandı. WADA deneticileri işlemler sırasında tüm personeli sistemle ilgili sorguladı, işlemleri ve Laboratuvarı kontrol etti.

Merkezin Bilgi ve altyapı yönünden başarılı bulunmasının yanında analiz sonuçlarının da doğru hesaplandığına dair cevap yazısı alındı ve Merkezin WADA tarafından aday akreditasyonu kabul edildi

Diğer akredite merkezleri ile beraber 2014 yılının ilk grup numunelerinin analiz sonuçları hatasız saptandı

Diğer akredite merkezleri ile beraber 2014 yılının ikinci grup numunelerin teslim alındı ve sonuçlarda hata bulunmadığına dair WADA tarafından yazılmış yazı internetten gönderildi.

Diğer akredite merkezleri ile beraber 2014 yılının üçüncü grup numunelerin teslim alındı ve çalışıldı

Diğer akredite merkezler gibi dördüncü grup numunelerin teslimi Ocak 2015 yılında ve WADA gözlemcilerinin denetiminde Şubat 2015 de çalışılarak hatasız değerlendirildi.

Nisan 2015 de TURKAK denetimi WADA dan bir temsilci Türkiye'den 2 uzman ile gerçekleştirildi.

Mayıs 2015 de WADA genel kurulu oybirliği ile akreditasyonu uygun buldu.

Belgelerin teslimi ve numune analizlerine Eylül 2015 de başlandı.

Spor Genel Müdürlüğü ile birlikte oturularak akreditasyon koşullarına göre yeni bir protokol hazırlanmıştır.

Bu protokol gereği GSB Spor Genel Müdürlüğü Hacettepe Üniversitesi Strateji Daire Başkanlığına koşullu bağışta bulunmuştur.

Bu bağış ile eksik yöntemlere ait cihazların bir kısmı tamamlanmış kimyasal ve cam sarf malzemeleri temin edilmiştir.

2015 yılı için Uluslararası fiyat listesi Üniversitemizin ilgili Kurullarından onaylanarak ilan edilmiştir.

Analiz bedelleri Döner Sermaye İşletmesinin ilgili hesaplarına yatırılması koşuluyla 2015 senesinde 1130 analiz, 2016 senesinde 442 analiz yapılmıştır.

Analizler Uluslararası, uluslar arası sporculara ait yarışma içi ve yarışma dışı numunelerin yanında Türkiye Futbol Federasyonu, Türkiye Basketbol Federasyonuna bağlı kulüplerin sporcularının kan ve idrar numuneleri çalışılmıştır.

Bu arada yılda 4 defa gönderilen ve gönderilme tarihleri Merkezimizce bilinmeyen WADA test numunelerinden sadece Ekim ayına ait olanlardan birinde hatalı sonuç bildirilmiş ve Merkezimiz -12 puan ile cezalandırılmıştır.

Halen 2014 yılı koşullarını sağlamış durumda olan Merkezimiz 2015 ve 2016 yılı için WADA'nın güncellemelerine bağlı olarak yeni yöntemlerin metot çalışmalarına devam edilmektedir.

Merkez personelinden 3 kişi endojen steroidlerin hassas taramalarında kullanılan ve bizim de satın almış olduğumuz IRMS cihazıyla ilgili olarak mesleki görgü ve bilgilerini artırmak üzere Almanya Köln Doping Araştırma Enstitüsüne ve Dubai Doping Kontrol Merkezine gönderilmiştir. Bir elemanın da büyüme hormon biyo belirteçleri üzerinde para karşılığı eğitim almak üzere gönderilmesi planlanmış, kabul yazısı beklenmektedir.

Bu amaçla GSB Spor Genel Müdürlüğü Strateji Daire Başkanlığımıza ikinci bir maddi bağışta bulunmuştur.

Rektörlüğümüz Merkezimizin harcama ve ödenek durumu ve bütçesini dikkate alarak Merkezimize özgü bir Satın Alma Birimi kurulmasına karar vermiştir. Halen kurulum çalışmaları devam etmektedir.

8. GÜREŞ, ATLETİZM, HALTERİN ÜLKEMİZDEKİ TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ

8.1 Güreş Tarihçesi Gelişimi

Tez konuma güreş seçmiş olmamın sebeplerinden biride son yıllarda ülkemiz güreşte ilerleme kaydetmesidir. Ülkemizde bilindiği gibi genellikle uluslar arası oyunlarda madalya beklediğimiz branşlar sınırlıdır bunların arasında güreş de vardır ama son yıllarda halterde yaşanan başarının üzerine doping gölgesi düşmüştür.

Güreş Türk spor tarihinde en eski branşlarından biridir. Güreş ilk çağlardan beri insanların bir birleriyle yapmış olduğu mücadele bazen de güç gösterisi olarak görülmüştür. Güreş ayrıca Türk İslam tarihinde peygamber sporu olarak bilinir. Türklerin İslamiyet geçmesiyle beraber Osmanlı imparatorluğun eğlence ve yarışma müsabakalarında, Acemi ocağı ve yeniçeri ocağına geçişlerde ve alımlarında güreş sporu yer almıştır. Başka bir açıdan güreşi biz Türklerde hem siyasi, dini, askeri, sosyal, yaşamın her kesiminde güreş vardı. Toplumsal yaşamda güreş ayrılmaz bir parça olmuştur. Günümüzde ise güreşi bu kadar çok yönlü kullana başka bir toplum yoktur.(Balgambayev,1981) Türkler güreşten hiçbir zaman uzaklaşmamıştır. Bugün bütün Türk devletlerinde güreş sporu her zaman sosyal ve kültürel bir tema olmuştur.

Güreş yıllar geçtikçe bir gelişim süreci içerisine girmiştir. Ülkemizde de güreş gelişim göstermiştir. Hem olimpiik alanda hem de kültürel alanda gelişim göstermiştir. Ülkemizde güreş çok çeşitlilik göstermektedir. Yağlı güreş, karakucak güreşi, Aba güreşi gibi çeşitli güreş stillerine görülmektedir. Dünyada en iyi güreşçiler genellikle Türk ve Müslüman kökenlidir. Rusların ünlü güreşçisi ‘Sapunov’ güreşe en yatkın ve hevesli insanların Türkler olduğunu belirtmiştir.

Ayrıca ülkemiz de güreşi iç ve dışta organize etmek yarışmalara sporcu göndermesi için 1923 Türkiye Güreş Federasyonu kurulmuştur. Ülkemize ilk kurulan federasyonlardan biridir. Güreşte yetişen ve dünyanın tanıdığı çok sporcularımız vardır. Bunların başında hiç yenilmeyen Koca Yusuf Pehlivan dünyada asrın

güreşçisi Seçilen Hamza Yerlikaya, Rıza Kayaalp Talha Akgül gibi dünyada ismini güreşte sıkça duyuran ünlü güreşçileriz vardır.

Ancak güreşte bu denli iyi olmamıza rağmen doping kullanımını engelleyememiştir. Olimpik güreşte alt yaş gruplarında ilaç kullanımı artmaya başladığı görülmektedir. Asıl vahim durumda tarihin en eski güreşi olan yağlı güreşten dopingi uzak tutamadı. 652.si yapılan Kırk Pınar Yağlı güreşlerinde 19 sporcuda yasaklı madde bulundu. Bunlardan biride o dönem Baş Pehlivan Ali Gürbüz dopingli olması sebebiyle Altın kemeri geri alınıp 2ci olan İsmail Balaban'a verilmiştir.(tgf disiplin kurulu 2013) buna rağmen yağlı güreşte yasaklı madde kullanımı azalmadı görülmektedir. Çünkü FILA gibi caydırıcılığı yoktur.

FILA ulular arası güreş federasyonu kıtalar arası, olimpiyat oyunları, dünya şampiyonalarında yapılan kontrollerde sporcunun yarışmalardan hemen elenmesine karar vermiştir. Ayrıca doping kontrolünün ne zaman yapılacağına FILA'nın tıp komisyonu tarafından belirlenir. Ayrıca başka mahkeme yollarında kapalıdır.(Cicioğlu,İ,Büyükerşen,E, 2011)

8.2. Türkiye’de Atletizmin Tarihçesi

Atletizm Türk tarihinde en eski yıllardan beri var olduğu bilinmektedir. Bunları en güzel örneği yaya ULAK(haberci)lerdir. Padişah veya kadının arasında haber taşımak için koşarak yaptıkları uzun mesafeli koşulardır. Zaman için de bunu halk arasında en hızlı kişiyi belirlemek için yapılan yarışmalar yapılmıştır.

Türkiye’ye atletizmi ilk sokan ve gelişmesi için çaba gösteren kişi, Galatasaray Lisesinin Fransız asıllı beden eğitimi öğretmeni Curel’dir. Curel 1870 yılında ilk idman Bayramı’nı düzenleyerek okulunun bireylerini Kâğıthane’ye götürmüştür. Burada koşu, atma, atlama yarışları yaptırarak başarılı olanlara ödülleri vermiş ve o gün yenilen pilav sonraki yıllarda “pilav günü” geleneğine dönüşmüştür. Aynı yıllarda Robert Kolejinde de atletizm faaliyetlerine başlanmıştır. Türkiye’de gerçek anlamda atletizm 1896 yılında, İstanbul’daki Kurtuluş Kulübünde (Tatavla Kulübü) başlamıştır. Bu kulübün atletlerinden Constantin Devecis ve Çelebioğlu 1906 yılında Atina’da düzenlenen “Ara Olimpiyat Oyunları”na katılmıştır. İlk Türk atleti Çanakkale Savaşları’nda şehit düşen, aynı zamanda futbolcu olan Galatasaraylı Celâl

İbrahim'dir. Bunu Şair Kazım ve Bedri Yıldırım izlemiştir. 1912'de Stockholm'de yapılan olimpiyat oyunlarına, Robert Koleji atletlerinden Vahram Papazyan ile Mıgıryan katıldı. 1. Dünya Savaşı sırasında atletizmde duraklama görüldü. Atletizmdeki bu sönük yılların başarılı isimleri olarak Silifkeli Şükrü Dölek, Halil Bey, Selâhattin Bey, Nurettin Otmar Savcı, Asım Bey ve Mesut Özok ön plâna çıkmıştır.

1922'de kurulan idman Cemiyetleri İttifakı'na katılan Atletizm Federasyonu, 13 Nisanda faaliyete geçmiş ve ilk ciddi atletizm yarışmaları başlamıştır. Bunu Galatasaray, Fenerbahçe, Beşiktaş, Kurtuluş ve Beyoğlu Spor'un yarışmalara getirdiği rekabet havası izlemiştir. Türk atletizm tarihinde ilk Türkiye Birinciliği yarışmaları 5 Eylül 1924'te Eskişehir'de yapıldı.. 1924 Paris Olimpiyatları'na Burhan Felek başkanlığında katılan Türk atletleri varlık gösterememişlerdir. Bunun üzerine getirilen Alman Alexy Abrahams, Amerikalı Mr. Louis ve Macar Ratkai Gula isimli antrenörler Türk atletlerin eğitim ve gelişmelerinde önemli pay sahibi oldular. Bu antrenörlerin eğitim çalışmalarıyla; Ömer Besim Koşalay, Rauf Hasağası, Adil Giray, Şeklp Engineri, Suat Hayri Ürgüplü, Haydar Aşan, Unvan Tayfunoğlu, Vildan Âşir Savaşır gibi atletler yetişmiş, özellikle Türkiye'nin ilk büyük atleti Ömer Besim Koşalay 13 yıl süren atletizm yaşamında 6 ayrı dalda 29 Türkiye rekoru kırmıştır. Bu atletleri Raif Emergen, Füzuzan Tekil, Rıza Maksut İşman gibi atletler izlemiştir. İlk Türk bayan atletler ise 1926 yılında yapılan 50 metre branşında yarışan Neriman Tahsin, Emine Abdullah ve Mübeccel Hüsamettin'dir.

1930 yılında Atina'da yapılan Balkan Oyunları'nda, 100 m'de 11.1'lik derecesiyle 2. gelen Semih Türkdoğan gümüş madalya kazanmıştır. Bu madalya uluslararası yarışmalarda atletizm dalında Türkiye'nin kazandığı ilk madalyadır. Büyük bir atlet olan Semih Türkdoğan'ın 1935 yılında 100 metrede kırdığı 10.6'lık Türkiye rekoru tam 25 yıl kırılmamıştır. Bu yıllarda Mehmet Ali Aybar, Naili Moran, Cezmi Or, Cahit Önel, Çetin Şahiner, Muzaffer Baloglu, Osman Coşgöl ve Doğan Acar-bey de uluslar arası düzeyde Türkiye'yi başarıyla temsil etmişlerdir. 1935 yılında İstanbul'da yapılan Balkan Oyunları, Türkiye'de düzenlenen ilk uluslar arası organizasyondur. 1932 Balkan Oyunları'nda gülle atmada Veysi Emre,

1939 Balkan Oyunları'nda 100 m ve 200 m yarışlarında Muzaffer Baloglu altın madalya kazanmışlardır. Bu dönemin en önemli Türk maratoncusu ise Şevki Kuru olmuştur.

1955 yılında 2.25.18'lik derecesi ile 4. olan İsmail Akçay'dır. Aynı yıl Atina'da yapılan Balkan Oyunları'nda maraton koşan İsmail Akçay ve Hüseyin Aktaş'ın altın ve gümüş madalya kazanmaları bu dönemin önemli başarılarından.

1960'lı yıllarda başlayan duraklama döneminden sonra Türk atletizmi gerilemeye başlamış, 1970'li yıllarda başarılar maraton ve kır koşularına kaymıştır. Maratonda Mehmet Terzi ve Veli Ballı, kır koşularında (kros) ise Mehmet Yurdadön dikkatleri çeken başlıca isimlerdendir. Bu dönemin en önemli başarısı, 1978 yılında Selânik'te yapılan Balkan Oyunları'nda, yüksek atlamada Ekrem Özdamar'ın 2.20'lik derecesiyle Türkiye rekorunu kırarak altın madalya kazanmasıdır.

Dünya atletizmi spor bilimine koşut dev adımlarla ilerlerken Türk atletizmi hayli gerilerde kalmış, durgunluk 1980'li yıllarda da sürmüştür. Bu durgunluk dönemi Semra Aksu'nun 1983 Balkan ve 1987 Akdeniz Oyunları'nda elde ettiği ikincilik ve üçüncülük dereceleriyle, maratonda Mehmet Altun ve Mehmet Terzi'nin, krossta Necdet Ayaz'ın Türkiye'yi uluslar arası alanda başarıyla temsil etmeleriyle biraz olsun aşılmıştır.

1989-1994 arasında ise atletizmde atılımlar yapılmış, çok sayıda Türkiye rekoru kırılmıştır. 1993 yılında yapılan 38. Balkan Kros Şampiyonası'nda Türkiye 4 bireysel, 6 takım birinciliği kazanırken; Zeki Öztürk Balkan şampiyonu olmuştur. Aynı yarışmalarda, 1962 yılında Gül Çıray Akbaş'ın şampiyonluğundan sonra, bayanlarda ne ferdi, ne de takım şampiyonluğu bulunmayan Türkiye 3 takım birinciliği kazanmıştır. Aynı yıl Akdeniz Oyunları'nda Cihangir Demirel maratonda ikinci gelerek gümüş madalya elde etmiştir.

1994 yılı Ocak ayında Atina'da düzenlenen Balkan Salon Atletizm Şampiyonası'nda, güllede Ekrem Ay, üç adım atlamada Figen Karadağ bronz madalya elde ederken, Gülsün Durak bayanlar yüksek atlamada Avrupa yıldızlar rekorunu kırmıştır. Mart ayında Romanya'da yapılan Balkan Kros Şampiyonası'nda Türk atletleri 3 altın, 4 gümüş, 4 bronz madalya kazanmıştır. Yunanistan'ın Trikala kentinde düzenlenen

Balkan Büyükler Atletizm Şampiyonası'nda, Türk atletleri 3 altın, 3 gümüş, 7 bronz madalya kazanırken, Türkiye erkekler ve bayanlarda takım h linde 4. olmuştur. Finlandiya'da yapılan Avrupa Gençlik Oyunları'nda yüksek atlamada Gülsün Durak, 5000 m'de Fecri idin altın madalya elde etmişlerdir. Ekim ayında İstanbul'da yapılan 16. Avrasya Maratonu'nda ilk kez bir bayan Türk atleti (Serap Aktaş) altın madalya kazanmıştır. 1995 yılı pistte, dünyada olduğu gibi Türkiye'de de bol rekorlu bir yıl olmuştur. Atletizm 153 madalya ile en çok madalya kazanılan spor dalı olma özelliğini kazanırken, tüm kategorilerde 68 Türkiye rekoru kırılmıştır. Aynı yıl Türkiye Erkekler Takımı, Avrupa Milletler Kupası'nda birinci lige yükselmiőtir.

2002 yılında yapılan Dünya Dağ Koőusunda Türkiye genç bayanlar takımı, takım h linde birinci olmuştur. 2002 Aralık ayında yapılan Avrupa Kros Şampiyonası'nda, bayanlarda Elvan Abeyle-gesse ve genç erkeklerde Halil Aktaş    nc l k elde etmişlerdir.(Türkiye atletizm federasyonu,2013)

Atletizm de geçmiőte Türk sporcuların yariőması ve bu sporcuların yariőmalarda yasaklı madde kullanmaları sonucu Türk atletizm mi devőirme sporculara yönelmiőtir. Aslında bizde var olan bir şeyi deėiőtirmek gibi alt yapılarda yetenekli sporcularımız var. Ancak bu sporcular alt yapıdan üst yapıya geçince başarı göstermedikleri görülmektedir. Ayrıca katıldıkları yariőmalarda yasaklı maddeler aldıkları görülmektedir

8.3 Türkiye'de Halterin Gelişimi

Tez konuma halterin seçmiş olmamanın sebeplerinden biride son yıllarda ülkemiz de halter ilerleme kaydetmesidir. Ülkemizde bilindiği gibi genellikle uluslar arası oyunlarda madalya beklediğimiz branşlar sınırlıdır bunların arasında halter de vardır ama son yıllarda halterde yaşanan başarının üzerine doping gölgesi düşmüştür.

Halter sporu ilk çağlardan ben bir g   göstergesi olarak kullanılmıştır. Ayrıca halterin bir dayanıklılık sporu olarak ta bilinir. Her bir sporun içinde bulunan halter özellikle güreş gibi sporlarda g   ve dayanaklığı artırmak için de haltere baővurulmuőtur. Asıl tanım olarak ağırlık kaldırma olarak biliriz.

Halter, Osmanlı Türkleri arasında, özellikle güreş sporunu yapan gençlerin ve piyade askerlerin ve gençlerin kollarını güçlendirmek amacıyla yaptıkları  eőtli

çalışmalarda ilkel şekliyle görölmüştür. Bu çalışmalar, genellikle büyük bir taş ya da hayvanı kucaklayıp kaldırmak, esasına dayanmıştır. Daha sonraları uygulanan ağırlık kaldırma sporunun amacı ise iyi kalkan kullanmak ve savaşta başarı elde etmek için olmuştur. Özellikle Sultan 4. Murat döneminde, ordunun moral ve güç kazanmasını sağlamak amacıyla güç idman ve yarışmaları yapıldığına çeşitli kaynaklarda rastlanmaktadır. Sultan 4. Murat da her gün mermer güller kaldırarak suretiyle idman yapmıştır. Ayrıca Dünya'ya nam salan Osmanlı tokadı bu çalışmaların sonucunda oluştuğu düşünölmektedir.

Türkiye'de çağdaş anlamda halter sporu, 19. yüzyılın sonlarında, aletli cimmastiğin bir parçası olarak Galatasaray Lisesi'nin Fransız öğretmenleri öncölüğünde başlamıştır. Bu sporu benimseyen ilk Türk ise Faik Üstünidman'dır. Üstinidman, 1904 Olimpiyat şampiyonu Yunanlı Kukussis'in 112 kg'lık rekoruna karşılık, günlük çalışmalarında 115 kg'lık ağırlıklar kaldırmış, bu spor dalında birçok sporcuların yetişmesine de öncölük etmiştir. Ali Rana, Tatar Süleyman, Bedri Nesip, Mustafa Hayri, Osman Tahsin ve Hüseyin Bey gibi isimler halterin kulüpler düzeyinde ele alınmasında önemli çalışmaları olan ilk sporcularımız olmuştur.

Dünya tarihinde Türklerin güç konusunda dünyaya kendilerini ispatlamışlardır.1453 yılında İstanbulun fethinde gemilerin karadan denize indirmişlerdir; 18 Mart 1915 Çanakkale deniz savaşında seyit onbaşının 215 kg top mermisini tek basına kaldırması Türk tarihinin değişmesine neden olan bu iki olay Dünya tarafından Türk gücü olarak tescil edilen kaynaklardır.

Türk halteri ölkemize uluslara arası arenalarda şampiyon sporculara çıkarmışlardır. Halil Mutlu, Naim Süleymanoğlu, Nurcan Taylan gibi şampiyon sporcular çıkarmıştır. Ancak halterdeki başarıımız 2004 yılında Atina olimpiyatlarında halter branşında 3 sporcumuzun madalyaları doping yüzünden geri alınmıştır. Türk halter tarihi için kara bir leke olarak tarihe geçmiştir. Başarılarla dolu bir branşın denen bugünlerde hep cezalarla anılmaktadır.

8.4. Atletizm, Halterin ve Güreşin Ölkemizdeki Durumu

Bu tezimin; Türk spor tarihinin cazlardan değil başarılarla anılması için belki bir araç olarak kullanılmasıdır.

Ülkemizde doping son yıllarda yapılan yarışmalara da sıkça lanse edilmektedir. Uluslararası olimpiyat komitesinin bu kadar üzerinde durduğu bir konu nedense ülkemizde hızlı bir yükselme kazanmıştır. Dünyada doping'e karşı önlemler alınarak sporun şeffaf olması için ellerinden gelen çabayı göstermektedir. En büyük örneğini Rusya'nın son 20 yılda katıldığı yarışmalarının araştırılması ve Rus sporculara men cezası verilmesi dünyada doping'e karşı yapılan mücadelenin örneği olarak gösterilebilir.

Ülkemizde geleceğin şampiyonları diye umutlandığımız sporcularımızın çoğu uluslararası yarışmalardan men cezası almıştır. Bunların en büyük örneği Süreyya AYHAN, Nevin YANIT, Aslı ALPTEKİN, Nurcan TAYLAN gibi geleceğin şampiyonu dediğimiz sporcularımızın doping yüzünden sporculuk hayatlarının başlarında sporu bırakmak zorunda kalındı.

Bu kadar beklentinin olduğu sporcuların daha spor başında neden bu kadar erken olarak spordan uzaklaşıyor bunun sebeplerini araştırmak için yapılan bir çalışmadır. Sporculara kim nasıl ne şekilde bu maddeleri ulaştırıyor. Bu maddelerin ülkeye girişini kontrolü nasıl oluyor nasıl ulaşılabiliyor.

Amacımız sağlıklı sporcular yetiştirmek hakkıyla galibiyet amacımız sporun temiz dürüst ahlaklı nesiller yetişmesine yardımcı olmaktır. Sporcular kendi istekleri doğrultusunda mı alınıyor yoksa dış etkenler den mi kaynaklanıyor.

Ülkemizde spor yasalarının çıkmasına rağmen doping kullanımı artarak devam etmektedir. Bunun ülkemizde kimler tarafından geldiğini araçlarının kim olduğunun tespiti yapmaya çalışmaktır. Artık ülkemizde doping amatör ve profesyonel sporcuların önemli bir sorun haline gelmiştir. Artık sporcuların çanlarını bile tehlikeye atarak bu ilaçları kullanmaya başlaması dünya spor örgütlerinin en büyük sorunu oldu bilinmektedir.

Ülkemizde tarihin geniş yıllarından beri, güreş ve halter sporu ülkemizin ve dünyada önde gelen başarılı sporculara yetiştirmişlerdir. Bizde var olan yeteneğin günümüzde artık yok olması gündemde tarihimizde övgü duyduğumuz çok sayıda sporcumuz varken artık 1-2 sporcu sayabiliyoruz güreşte Rıza KAYAALP ve Taha AKGÜL gibi sporcular güreşi ayakta tutmakta. Ekstra bir güreşçinin çıkması durumunda şaibe

aranıyor ve yapılan doping analizleri doğru çıkıyor. Bizim tarihi kültürümüzün en iyi örneği olan ve dünyanın en eski kültürel spor olayı yağlı Güreş'te ise durumu çok daha kötü yasaklı madde kullanımı alt boylara kadar düşmesi Türk spor geleceği açısından tedirgin edicidir.

Halterde ise durum aynı 90'ların Naim SÜLEYMANOĞLU ve Halil MUTLU gibi süreklilik sağlayan sporcular yetişmemektedir. Aynı zaman da yarışmalara katılan sporcuların çoğunun yasaklı maddeler bulunduğu yayın kuruluşları ve WADA'nın (Dünya Anti Doping Ajansı) yapmış olduğu duyurularda haltercimizin doping yaptıkları tespit edilmiştir. 2004 Atina olimpiyatlarında halter sporunda dopingli çıkan sporcu sayımız bize dopingin dikkate ve üzerinde durulması gereken bir konu olduğunu gösteriyor bize.

Hatta 2020 olimpiyatlarında güreş ve halterin kaldırılması gündeme gelmiştir ülkemizin ve ulular arası federasyonlarının baskı yapmasıyla bu talebi geri çekmişlerdir. Bunun ana etkenlerinden biri de dopingin fazla kullanılan branşların olmasıdır. Ülkemizin uluslar arası müsabakalar da en çok madalya alınan iki branşın da kaldırılması ülkemizin itibarsızlaştırmaya yönelik olabilir. Bu amaçla sporcularımız ne kadar temiz spor yaparlarsa bizde o kadar savuma ve destekleme yapabiliriz

9. ULUSLAR ARASI FEDERASYONLARIN DOPİNGLE MÜCADELESİ

CAS'ın dopingle ilgili yargı kararlarından sonra bazı uluslar arası federasyonların yargı organları dopingle ilgili kararlarını ayrıca belirtmemizin nedenleri, o federasyonlarla ilgili bilgi vermektir. Ancak burada kısaca ifade etmemiz gereken bazı federasyonlar seçme nedenimiz dünya sporundaki önemlerinden bazı sporların ise ülkemizdeki önemden ve birinin de dopingle ilgili özeliğinden ileri gelmektedir.

9.1.ULUSLARARASI ATLETİZM FEDERASYON BİRLİĞİ(I.A.A.F)

I.A.A.F. Dopingle Mücadele Hakkındaki Genel Bilgileri

1991 yılında almış olduğu bir diğer kararla, daha önce başka sporlarda profesyonel olmuş olan sporcuları da bünyesine kabul etmeye başlamıştır. Ayrıca, 1996'da alınan

kararlarla da yarışma ödülllerinin sadece Grand Prix yarışmasında değil dünya şampiyonalarında da ödenmesine izin vermiştir.

Bu özelliklerin yanında esas I.A.A.F.'yı farklı bi konumda tutan, atletizmin, bütün sporların anası olması ve olimpizmin felsefi bakımdan başlıca dayanağı oluşturmaktadır. Bundan ötürüdür ki IAAF ile IOC Yönetim Kurumları, Ağustos 2001'de yapmış oldukları ortak bir toplantıda, 2004 Atina Olimpiyatlarında IOC'nin olimpiyat bayrağının yanında IAAF bayrağının da yer almasına karar vermişlerdir.

IAAF' ı dopingle mücadele alanında da özel kılan hususlar bulunmaktadır. Dünyada dopingle mücadele konusunda il yönetmeliği çıkartan federasyon IAAF' tır ve bu yönetmeliğin kabul tarihi 1928'dir. Yani, bir diğer ifade ile IAAF, genelde dopingle mücadelenin bilinçlendiği 1960'lı yıllarda çok önce dopingin spora verebileceği zararın farkına varmış ve mücadele edilmesi gereken bir tehlike olduğunu görerek, ilk tedbirler alan uluslar arası spor kuruluşu olmuştur.

Bir sporcu dan alınan doping kontrol örneği sonucunda %90 doping yaptığı tespit edilen sporcunun suçlu olduğu tespit edilir; yalnız sporcunun ne kullandığı yada ne yaptığı araştırılmaz ama yine de sporcunun hem sözlü savunma hakkı hem de karara itiraz hakkı yani temiz hakkı bulunur (CAS)'a itirazını yapar. Bu itirazından sonra itiraz eden sporcu itirazını yükünü bu anlamda sporcuya geçer artık sporcu doping kullanmadığını ispatlamak yükümlüğünü almış olur. Bir ceza örneği ile açıklayacak olursak; bir olaya mehelinde bulunan sanığa ait deliler bulunmuşsa o andan itibaren yapmış olduğu suç sabit olur. Aksi ispatlana kadar suçlu sayılır ancak suçu yapmadığı ispatı sanığa yüklenmiştir. Doping suçu işe eğer testleri ve numuneleri pozitif çıkan sporcunun doping yapmadığı sporcuya yüklenmiştir.

IAAF'dedoping cezaları uygulaması basit ve kolaydır. IAAF doping ceza kurallarında 60. Maddesinde sadece 3 madde vardır.

- İki yıl için hak mahrumiyeti,
- Ömür boyu hak mahrumiyeti,
- Kınama, olarak belirlenmiştir.
- IAAF doping suçlarını üç başlıkta toplanmıştır.

- **Bunlar:**
- İlk defa yasaklı madde kullanmış ise en az 2 yıl hak mahrumiyeti,
- İkinci kez tekrar etmiş ise ömür boyu
- Yasaklı olan uyuşturucu, uyarıcı, analjezik durumunda ise,
- İlk defa yapmış ise kınama müsabakalardan diskalifiye
- İkinci kez kullanımında 2yıl hak mahrumiyeti
- Üçüncü kez suçun tekrarı ömür boyu hak mahrumiyeti
- Yasaklı maddelerin ticaretini kaçakçılığını yapmak dağıtmak satmak ise,
- Ömür boyu hak mahrumiyeti ile cezalandırılır.

IAAF temiz yetkisini CAS vermeden önce kendi tahkim kurulunda değişiklikler yapmıştır. bunlar hakkında bilmek vermek gerekirse görev yapmış tahkim kurulu suçlar ve cezaları hakkında 1997değişiklik ile uygulanan cezalar 3 ay hak mahrumiyeti kınama ve oyunlardan diskalifiye olarak belirlenmiştir. 1991 yılında yapılan testlerde sonuçların pozitif çıkması sonucu sporculara 2 yıl iken 4yıl ceza verilmeye başlamıştır.1997 yılında IOC doping mücadele uyum sağlamak için tekrardan 2 yıla düşürüldü. Tahkim kurulu yaptırımlarını uygulayarak kural hangi cezayı hak görmüşse onu hak görüyorlar ve ceza ona göre veriyorlar Erkinler,K,(2006)

9.2.ULUSLAR ARASI GÜREŞ FEDERASYONU(F.I.L.A.)

F.I.L.A Doping Mücadele Hakkındaki Genel Bilgileri

FILA'nın doping mücadelesine mevzuatı 10,11,12 maddelerin de doping yapan sporcunun cezası hakkında gerekli açıklamalar da bulunmuştur. Bu maddelerden 10. Madde kişilerin 11. Madde takımların 12. Madde ise federasyonların doping ceza yaptırımlarını kapsıyor.

Yaptığımız araştırmada kişileri baz aldığımız için 10. Maddeyi dikkat edeceğiz.

- 10.2 maddesine göre sporculara verile ceza suç yasaklı madde veya yöntem kullanmak ise
- İlk kez yakalanması durumunda 2 yıl men cezası verilir
- İkinci kez tekrarlama durumunda ise ömür boyu men cezası verilir

10.3 maddesine göre sporcuların kasıtlı olmayarak doping suçu meydana gelebilir bu durumda güreşçi maddeyi performans iyileştirmek için kullandığını ispat edebilirse 10.2 de belirtilen cezalar yerine şu şekilde uygulanır.

- İlk kez ihlalde uyarı veya men süresi içermeyen kınama olarak veya bir yılı geçmeyen men cezası
- İkinci kez kullanımında iki yıl men
- 3.kez kullanması halinde ömür boyu men cezası

10.4 fıkrasına göre güreşte doping kullanımında verilecek ceza şu şekilde belirtilmiştir. Numune vermeyi kabul etmeme, doping testlerinde sahtecilik yapmak veya teşebbüs etmek ilk ihlale 2 yıl men ikinci ihlalde ömür boyu men cezası uygulanır 10.4.1 doping maddelerini kullanımını ve satımını teşvikini yapanlara ise en az 4 yıl veya ömür boyu men cezası verilir. Bu suçları işleyenlerin reşit olmaması durumunda bu suç ağırlaşmış sayılır ve sporcuya teşvik edenler ömür boyu men sayılır.

Yukarıda belirtilen FILA doping ceza tahkim kurulunda alınan kararlar bu şekilde özetlenmiştir. Doping yapan sporcunu ilk kullanımında 2 yıldan başlayarak men devamı halinde ise ömür boyu men cezaları uygulanmaktadır. Sporcular itiraz hakları bulunmaktadır. CAS 10 günden az olmamak kaydıyla başvurabilir. Erkinler,K,(2006)

9.3.ULUSLAR ARASİHALTER FEDERASYONU(I.W.F.)

I.W.F Doping Mücadele Hakkındaki Genel Bilgileri

Tez konuma halteri seçmiş olmamın Sebeplerinden biride son yıllarda ülkemiz halterde ilerleme kaydetmesidir. Ülkemizde bilindiği gibi genellikle uluslar arası oyunlarda madalya beklediğimiz branşlar sınırlıdır bunların arasında halter de vardır ama son yıllarda halterde yaşanan başarının üzerine doping gölgesi düşmüştür.

Bunun en büyük örneğini 2004 Atina olimpiyatlarında sırasında bir sporcumuzun doping suçlaması nedeniyle de hala davası sürmektedir.

IWF'nin dopingle mücadele için almış olduğu karamalara değineceğiz. IWF dopingle ilgili mevzuatında yer alan 6-9 maddelere değinmeyi düşünüyorum halterin diğer branşlardan farklı olarak doping numune örnekleri verilmektedir.

Bu bağlamda;

6.Madde derki yarışmalarda doping kontrolü

7.Madde idrar örneği alımı

8.madde önceden bildirimsiz idrar örneği alımı

9. Madde ise yarışma içi ve yarışma dışı kan numunesi alma

Yukarıda IWF belirmiş olduğu maddelerin içeriklerini belirtmektir.

6.maddenin önemli bir hükmü vardır. Uluslar arası bir yarışmanın başlamasını 3 gün öncesinden son gününe kadar müsabaka içi kontrollerine devam edilir. Örneğin dünya rekoru bile kırsa vermiş olduğu örneklerin negatif çıkması gerekir ve artın dan rekor tescil edilir. Bir yarışmada dünya rekoru bile kırdığı halde doping kontrolleri yapılmayan bir sporcunun daha sonra federasyonun masraflarını ödemesiyle örnek alına bilir ancak ilaç sektörünün güçlü olmasından dolayı pek sağlıklı sonuç elde edilmemektedir. Sporcu doping kontrol formunu imzalamazsa ve 1 saat içerisinde numune vermeye hazır olmak zorun aksi taktirde doping kullanmış sayılacaktır.

7.madde ise idrara alımı hakkında düzenleme yapılmıştır. Bu madde ile ilgili önemli olan ibare sporcu kulamınmış olduğu ilaçlarının reçetesini eksiksiz bir şekilde numune vermeden yedi gün önce reçetelerini vermeleri gerekir. Alınan idrar miktarı en az 80ml gr olmak zorundadır.

8.madde ise sporcuların önceden verilmesi gereken numuneleri ile düzenlenmiştir. Eğer sporcu önceden vermesi gereken numuneleri vermese disiplin kuruluna sevk edilir.

9. madde ise sporcuların yarışma süresince iç ve dış numune kontrollerinin yapılması ile düzenlenmiştir. Bu maddenin üzerinde durulması gereken bir madde çünkü sporcu en fazla iki defa kan alına bilinir ve bu kan almanın amacı EPO ve GH veya diğer madde ve yöntemlerini araştırmak için kullanılır.

Yukarıda IWF dopingle mücadele yöntemleri içinde tahkim ve ceza kurulun almış olduğu kararları önemli olan ve dopingle mücadele yöntemin nasıl olduğunu kısaca bahsettim Erkinler,K,(2006)

10. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren-örneklem, verilerin toplanması ve verilerin analiz edilmesine yönelik bilgilere yer verilmiştir. Geçerlilik analizin de ise Alpha.603 bulunmuştur. Bu seviye araştırma soruları için yeterli derece güvenilir olduğunu ifade etmektedir. Araştırmadan elde edilen veriler normal dağılım göstermemiştir ($p < 0,05$). Diğer taraftan Ki-Kare (X^2) analizi iki sözel değişken arasında ilişkiyi incelediğinden dolayı çalışmamızda 0,05 önem düzeyi göz önüne alınarak kullanılmıştır.

Veri toplama aracı, iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; yapılan alan yazın araştırması sonucu, araştırma sonuçları ile ilgili olabileceği düşünülen kişisel bilgilere yer verilmiştir. Bu sorular bireylerin; cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, meslek, sporla ilgilenme düzeyleri, uluslararası organizasyonları başarıları ilgili kişisel bilgi içerikli sorular sorulmuştur. İkinci bölümde ise bireylere doping bilgi düzeylerini öğrenmek amacıyla 36 adet soruyu içeren sorular sorulmuştur. 22 soruya evet, hayır, kısmen, olarak cevap verilmeleri istendi. 14 soruya ise doping bilgi düzeyini yönelik sorular sorulmuştur. Anket soruları Aladağın bu konuyla ilgili yapmış olduğu çalışmadan alınmıştır (Aladağ,2014).

10.1.Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, halter, güreş atletizm branşların da milli takım seviyesinde yükselmiş sporcu veya belirtilen branşlar da idareci ve antrenör olmak üzere 155 kişi üzerinde uygulanmıştır. Bu araştırmanın örneklem grubunu milli takım sporcularından oluşmaktadır.85erkek 70 bayan sporcu olmak üzere 155 kişiden oluşmaktadır.

10.2.Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin çözümlenmesinde SPSS 24 paket programı kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçme aracının ve alt boyutlarının güvenilirlik analizleri için alfa katsayıları incelenmiştir. Verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirleyebilmek için 0,05 önem düzeyinde Kolmogorov-Smirnov^a ve Shapiro-Wilk testi kullanılmıştır. Verilerin yüzdelik dağılımlarını belirleyebilmek için frekans analizi kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiyi belirleyebilmek için Ki-Kare (X^2) analizi 0,05 önem düzeyi göz önüne alınarak kullanılmıştır.

11.BULGULAR

Bu kısımda araştırmaya katılan bireylerin Wada verilerine göre Türkiye de en çok dopingi kullanılan Atletizm, Halter ve Güreş branşlarında ki sporcu, antrenörlerin ve yöneticilerin doping bilgi seviyesinin analizi” değerlendirmek amacıyla yararlanılan betimleyici istatistik, mutlak ve nispi frekanslardan elde edilen sonuçlar yer alacaktır.

Araştırma bulgularında araştırmaya katılan bireylerin cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, meslekleri bakımından demografik özelliklerine göre dağılımları ile bireylerin sporla ilgilenme düzeyleri, uluslararası spor organizasyonlarına takip etme durumu, takip etme süresi, takip etme biçimlerine ilişkin bilgiler ilk bölümde yer almaktadır. Bu bölümde ayrıca araştırmaya katılan bireylerin Wada verilerine göre Türkiye de en çok dopingi kullanılan Atletizm, Halter ve Güreş branşlarında ki sporcu, antrenörlerin ve yöneticilerin doping bilgi seviyesinin analizi” ilişkin verilen ifadelerle karşı görüşlerini ortaya koyan verilere yer verilecektir.

Geçerlilik analizin de ise Alpha 603 bulunmuştur. Bu seviye araştırma soruları için yeterli derece güvenilir olduğunu ifade edilmektedir.

Araştırmanın bu kısmında son olarak çalışmanın amaçları doğrultusunda bireylere,araştırmanın uygulama aşamasında kullanılan ölçekte yer alan cinsiyet, yaş, eğitim durumu, doping bilgi düzeyi, uluslararası organizasyonları başarısını değişkenleri verileri ışığında test edilerek istatistiksel bulgular yorumlanacaktır.

11.1.Betitleyici İstatistikler

Bu kısımda, araştırmaya katılan bireylerin demografik özelliklerinin ortaya çıkarılması, Wada verilerine göre Türkiye de en çok dopingi kullanılan Atletizm, Halter ve Güreş branşlarında ki sporcu, antrenörlerin ve yöneticilerin doping bilgi seviyesinin analiz değerlendirilmesi amacıyla betitleyici istatistiklerden, mutlak ve nispi frekanslardan yararlanılmıştır.

Geçerlilik Analizi

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha değeri standardize edilmiş	N
,603	,531	22

Güvenirlik, 603 bulunmuştur. Bu seviye araştırma soruları için yeterli derece güvenilir olduğunu ifade etmektedir.

Normallik Testi

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	istatistik	sd	p	istatistik	sd	p
bireyin doping bilgisi	,292	155	,000	,741	155	,000
doping yüksek	,355	155	,000	,738	155	,000
performans etkisi	,460	155	,000	,554	155	,000
psikolojikdoping	,513	155	,000	,403	155	,000
haksız rekabet	,375	155	,000	,686	155	,000
başarı için her yol	,452	155	,000	,570	155	,000
düşünürüm	,459	155	,000	,557	155	,000
fairplay ruhuna zarar	,327	155	,000	,767	155	,000
veriyor	,355	155	,000	,740	155	,000
dopingin yan etkileri	,487	155	,000	,487	155	,000
biligisi	,298	155	,000	,756	155	,000
idareci sporcu yönetici	,355	155	,000	,740	155	,000
billiyormu	,451	155	,000	,514	155	,000
anti doping politikası	,228	155	,000	,800	155	,000
doping seminerleri	,232	155	,000	,798	155	,000
yeterli mi	,227	155	,000	,803	155	,000
doping kullanan sporcu	,308	155	,000	,761	155	,000
var mı	,226	155	,000	,796	155	,000
başarıya ve performans	,219	155	,000	,798	155	,000
olumlu	,429	155	,000	,519	155	,000
dopingserbet olmalı	,451	155	,000	,503	155	,000
okuluzdadoping ile	,426	155	,000	,614	155	,000
ilgili ders						
yararlı ve zararlı ilaç						
bilgisi						
gendopingbiligisi						
gen dopingi sizce						
doping mi						
kan doping bilginiz						
besin dopingi						
bilsisinesahipmisiniz						
yıkalanmadığı sürece						
doping						
doping kullanmaya						
teşvik						
dopingden dolayı sağlık						
sorunu						

a. Lilliefors önem derecesi doğrulaması

Araştırmadan elde edilen veriler normal dağılım göstermemiştir ($p < 0,05$). Diğer taraftan Ki-Kare (X^2) analizi iki sözel değişken arasında ilişkiyi incelediğinden dolayı ,çalışmamızda 0,05 önem düzeyi göz önüne alınarak kullanılmıştır.

Tablo 1: Bireylerin Cinsiyeti

	frekans	%	Kümülatif %
erkek	85	54,8	54,8
kadın	70	45,2	
Toplam	155	100,0	100,0

TABLO 2. Bireylerin görevi

	frekans	%	Kümülatif %
antrenör	50	32,3	32,3
yönetici	62	40,0	72,3
sporcu	43	27,7	
toplam	155	100,0	100,0

TABLO 3. Bireylerin yaş grupları

	Frekans	%	Kümülatif %
15-20	17	11,0	11,0
20-25	59	38,1	49,0
25-30	41	26,5	75,5
30+	38	24,5	
Toplam	155	100,0	100,0

TABLO 4.Bireylerin eğitim seviyeleri

	Frekans	%	Kümülatif %
lise	13	8,4	8,4
onlisans	9	5,8	14,2
lisans		64,5	78,7
yüksek lisans	33	21,3	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin %64,5 lisans %21,3 yüksek lisans %8,4 lise ve %5,8 ön lisan eğitimi olarak belirlendi.

TABLO 5. Bireylerin Çalışma Yılı

Branş	Frekans	%	Kümülatif %
güreş	70	45,2	23,2
halter	36	23,2	31,6
atletizm	49	31,6	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin çalışma yılları %9,0 ile 1-2 yıl ,%38,7 ile 3-4 yıl, % 26,5 ile 5-6 yıl %14,2 ile 7-8 yıl ve %11,6 ile 10 ve üzeri yıl olarak belirlenmiştir.

TABLO 6. Bireylerin branşları

Çalışma Yılı	Frekans	%	Kümülatif %
1-2	14	9,0	9,0
3-4	60	38,7	47,7
5-6	41	26,5	74,2
7-8	22	14,2	88,4
10 ve üzeri	18	11,6	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin branşları %45,2 güreş, %31,6 atletizm , % 23,2 halter olarak belirlenmiştir.

TABLO 7. Bireylerin uluslararası başarı kazama durumları

Uluslararası Başarılarınız Var Mı	Frekans	%	Kümülatif %
evet	62	40,0	40,0
hayır	93	60,0	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin uluslararası başarıları %40 evet %60 hayır olarak belirlenmiştir.

TABLO 8. Bireylerin İlaç ismi bilme durumları

Bildiğiniz ilaç isimleri var mı	Frekans	%	Kümülatif %
evet	67	43,2	43,2
hayır	88	56,8	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin bildiği ilaç %43,2 evet %56,8 hayır olarak belirlenmiştir.

TABLO 9. Bireylerin bildiği doping ilaç isimleri

	Frekans	%	Kümülatif %
Diğer	65	41,9	41,9
Amfetaminle	39	25,2	67,1
Steroidler	41	26,5	93,5
Anabolik	4	2,6	96,1
Testosteron	6	3,9	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin bildiği ilaç isimleri %41,9 diğer %25,2 amfetaminle %26,5 steroidler %2,6 anabolik %3,9 testosteolarak belirlenmiştir.

Tablo 10: Bireylerin Doping Kullananlarda Gözlemledikleri Dopingin Kullanıcılar Üzerindeki Olumlu Ya Da Olumsuz Etkileri Hakkındaki Görüşleri

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	97	62,6	62,6
hayır	58	37,4	100,0
Toplam	155	100,0	

Bireylerin doping kullananlarda gözlemlediği olumlu yada olumsuz etkisi, %62,6 evet %37,4 hayır olarak belirlenmiştir.

Tablo 11: Bireylerin Doping Kullananlarda Gözlemledikleri Olumlu Ya Da Olumsuz Etki Türleri Hakkındaki Görüşleri

	Frekans	%	Kümülatif %
Yüksek performans	26	16,8	16,8
ses kalınlaşması ve bozukluğu	9	5,8	22,6
bitkinlik	1	,6	23,2
kas ve eklem sakatlığı	13	8,4	31,6
hormon bozukluğu	33	21,3	52,9
karaciğer ve böbrek bozukluğu	17	11,0	63,9
miğde ve sinir sistemi bozukluğu	15	9,7	73,5
saç dökülmesi ve kellik	17	11,0	84,5
deride sivilce ve akne oluşması	7	4,5	89,0
davranış bozukluğu	17	11,0	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin doping kullananlarda gözlemlediği olumlu, olumsuz etkisi %16,8 yüksek performans %5,8 ses kalınlaşması ve bozukluğu %6 bitkinlik%8,4 kas ve eklem ağrısı %21,3 hormon bozukluğu %11,0 karaciğer böbrek bozukluğu%9,7 mide ve sinir sistemi bozukluğu %11,0 saç dökülmesi ve kellik %4,5 deride sivilce ve akne oluşması %11,0 davranış bozukluğu olarak belirlenmiştir.

Tablo 12: Bireylerin Doping kullanımı hakkındaki düşünceleri

	Frekans	%	Kümülatif %
herkes kullana bilir	8	5,2	5,2
gerekirse kullanılmalı	11	7,1	12,3
hiçbir şey düşünmüyorum	15	9,7	21,9
spor ahlakına aykırı	47	30,3	52,3
kesinlikle kullanılmamalı	74	47,7	100,0
Toplam	155	100,0	

Bireylerin doping kullanımı hakkındaki düşüncesi %5,2 herkes kullanmamalı %7,1 gerekirse kullanılmalı %9,7 hiç bir şey düşünmüyorum %spor ahlakına aykırı %30,3 %47,7 kesinlikle kullanılmamalı olarak belirlenmiştir.

Tablo13:Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri

	Frekans	%	Kümülatif %
uyarıcılar	44	28,4	28,4
beta bloke ediciler	3	1,9	30,3
hormon ve analoglar	13	8,4	38,7
narkotik	13	8,4	47,1
idrar söktürücü	8	5,2	52,3
alkol	14	9,0	61,3
anabolik ajanlar	5	3,2	64,5
maskeleyici ajanlar	5	3,2	67,7
kannabinoidler	3	1,9	69,7
hepsi	17	11,0	80,6
bilgi sahibi değilim	30	19,4	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin kullandığı doping çeşit %28,4 uyarıcılar, %1,9 beta bloke ediciler, %8,4 hormon ve anaoloklar , %8,4 narkotik , %5,2 idrar söktürücüler, %9,0 alkol ,%3,2 anabolik ajanlar, %3,2 maskeleyici ajanlar, %1,9 kannabinoidler ,%11,0 hepsi %19,4 bilgi sahibi değilim olarak belirlenmiştir.

Tablo14:Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri

	Frekans	%	Kümülatif %
kan doping	12	7,7	7,7
elektro stimülasyon	4	2,6	10,3
farmojik	29	18,7	29,0
bağırsak şişirme	11	7,1	36,1
Gen	11	7,1	43,2
damar içi vitamin	48	31,0	74,2
bilgi sahibi değilim	40	25,8	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin kullandığı doping yöntemi %7,7 kan doping %2,6 elektrosmülasyon %18,7 farmolojik %7,1 bağırsak şişirme %7,1 gen %31,0 damar içi vitamin %25,8 bilgi sahibi değilim olarak belirlenmiştir.

Tablo15: Bireylerin, Sporcuların Doping Kullanmasına Yönlendiren Psikolojik Sebepler Hakkındaki Görüşleri

	Frekans	%	Kümülatif %
heyecanı yatıştırmak	1	,6	,6
aşırı kazanma hırsı	89	57,4	58,1
konsantre olmak	5	3,2	61,3
kaygıyı yok etmek	5	3,2	64,5
hepsi	54	34,8	99,4
diğer	1	,6	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireyin doping kullanma sebebi %0,6 heyecanı yatıştırmak %57,4 aşırı kazanma hırsı %3,2 konsantre olmak %3,2 kaygıyı yok etmek %34,8 hepsi %0,6 diğer olarak belirlenmiştir.

Tablo 16: Bireylerin, Performans Arttırıcı İlaçlar Hakkında Bilgiye Sahip Olma Durumları

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	69	44,5	44,5
hayır	30	19,4	63,9
kısmen	56	36,1	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin performans artırıcı ilaç bilgisi %44,5 evet %19,4 hayır %36,1 kısmen olarak belirlenmiştir.

Tablo 17: Bireylerin Yüksek Performansa Sadece Doping Kullanarak Ulaşılabilir Yargısı Hakkındaki Görüşleri

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	18	11,6	11,6
hayır	104	67,1	78,7
kısmen	33	21,3	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin yüksek performansa dopingin etkisi %11,6 evet %67,1 hayır %21,3 kısmen olarak belirlenmiştir.

Tablo 18. Bireylerin, Psikolojik Doping'e İnanma Durumları

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	118	76,1	76,1
hayır	19	12,3	88,4
kısmen	18	11,6	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin psikolojik doping etkisi %76,1 evet %12,3 hayır, %11,6 kısmen olarak belirlenmiştir.

Tablo 19: Bireylerin Doping Kullanımını Haksız Rekabete Yol Açtığı Hakkındaki Görüşleri

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	135	87,1	87,1
hayır	17	11,0	98,1
kısmen	3	1,9	100,0
Toplam	155	100,0	

Bireylerin doping kullanımını haksız rekabet yol açtığı, %87,1 evet %11,0 hayır %1,9 kısmen olarak belirlenmiştir.

Tablo20:Bireylerin, Başarılı Olmak İçin Her Yolu Denerim Yargısı Hakkındaki Görüşleri

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	21	13,5	13,5
hayır	115	74,2	87,7
kısmen	19	12,3	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin başarılı olmak için her yolu denerim düşüncesi %13,5 evet %74,2 hayır %12,3 kısmen olarak belirlenmiştir.

Tablo 21: Bireylerin, Doping Kullanımının Spor'da Fair Play Ruhuna Zarar Verdiği Hakkındaki Görüşleri

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	116	74,8	74,8
hayır	23	14,8	89,7
kısmen	16	10,3	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin fair-play ruhuna zarar veriyor %74,8 evet %14,8 hayır %10,3 kısmen olarak belirlenmiştir.

Tablo 22: Bireylerin, Doping'in Büyük Yan Etkilerinin Olduğunu Bilme Durumları

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	118	76,1	76,1
hayır	24	15,5	91,6
kısmen	13	8,4	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin doping'in yan etkisini, %76,1 evet %15,5 hayır %8,4 kısmen olarak belirlenmiştir.

Tablo 23: Bireylerin, Doping Konusunun Sporcular, İdareciler Ve Antrenörler Tarafından Yeterince İyi Bilinme Durumuna İlişkin Görüşleri

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	22	14,2	14,2
hayır	97	62,6	76,8
kısmen	36	23,2	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin doping konusundaki bilgisi %14,2 evet %62,2 hayır %23,2 kısmen olarak belirlenmiştir.

Tablo 24: Bireylerin, Doping Kullanılmaması Konusunda Devletin Etkili Bir Politikası Olduğunu Bilme Durumları

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	15	9,7	9,7
hayır	101	65,2	74,8
kısmen	39	25,2	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin anti doping politikası hakkında %9,7 evet %65,2 hayır %25,2 kısmen olarak belirlenmiştir.

Tablo 25: Bireylerin, Devletin Dopingin Zararları, Spor Ahlakına Ters Düştüğü Ve Haksız Rekabete Yol Açtığına İlişkin Devamlı Eğitimler Düzenlemesi Hakkındaki Görüşleri

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	126	81,3	81,3
hayır	13	8,4	89,7
kısmen	16	10,3	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin doping seminerini yeterli mi %81,3 evet %8,4 hayır %10,3 kısmen olarak belirlenmiştir.

Tablo 26: Bireylerin Çevrelerinde Doping Kullanan Sporcu Veya Sporcular Olduğunu Bilme Durumları

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	72	46,5	46,5
hayır	69	44,5	91,0
kısmen	14	9,0	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin doping kullan sporcu var mı %46,5 evet %44,5 hayır %9,0 kısmen olarak belirlenmiştir.

Tablo 27: Bireylerin, Sporda Doping Kullanımının Başarıyı Ve Performansı Olumlu Etkileyeceği Hakkındaki Görüşleri

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	41	26,5	26,5
hayır	100	64,5	91,0
kısmen	14	9,0	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin doping kullanımının başarıya performansa olumlu etkisi %26,5 evet %64,5 hayır %9,0 kısmen olarak belirlendi.

Tablo28:Bireylerin Doping Kullanımı Serbest Bırakılması Hakkındaki Görüşleri

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	14	9,0	9,0
hayır	133	85,8	94,8
kısmen	8	5,2	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin doping serbest bırakılmasına %9,0 evet %85,8 hayır %5,2 kısmen olarak belirlendi

Tablo 29: Bireylerin Okullarında Görmüş Oldukları Eğitim Ve Öğretim Süresince Doping Kullanımı Hakkında Ders Alıp Almama Durumları

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	43	27,7	27,7
hayır	58	37,4	65,2
kısmen	54	34,8	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin okulunuzda doping hakkında ders %27,7 evet %37,4 hayır %34,8 kısmen olarak belirlenmiştir.

Tablo 30: Bireylerin Sporcular Arasında Kullanılan Yararlı Ve Zararlı İlaçlar Hakkında Yeterli Bilgilerinin Olma Durumları

	Frekans	%	Kümülatif if %
evet	44	28,4	28,4
hayır	56	36,1	64,5
kısmen	55	35,5	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin sporcular arasında kullanılan yararlı ve zararlı ilaçlara %28,4 evet %36,1 hayır %35,5 kısmen olarak belirlenmiştir.

Tablo 31: Bireylerin Gen Dopingi Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	54	34,8	34,8
hayır	64	41,3	76,1
kısmen	37	23,9	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin gen dopingi bilgisine %34,8 evet %41,3 hayır %23,9 kısmen olarak belirlenmiştir.

Tablo32:Bireylerin Gen Dopinginin, Doping Sınıflandırılmasına Girip Girmemesi Hakkındaki Görüşleri

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	76	49,0	49,0
hayır	55	35,5	84,5
kısmen	24	15,5	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin gen dopingin doping sınıfına %49,0 evet %35,5 hayır %15,5 kısmen olarak belirlenmiştir.

Tablo 33: Bireylerin, Kan Dopingi Hakkındaki Bilgi Sahibi Olma Durumları

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	48	31,0	31,0
hayır	54	34,8	65,8
kısmen	53	34,2	
Toplam	155	100,0	100,00

Bireylerin kan dopingi hakkında %31,0 evet %34,8 hayır %34, 2 kısmen olarak belirlendi

Tablo 34: Bireylerin Besin Dopingi Hakkında Bilgi Sahibi Olmada Durumları

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	51	32,9	32,9
hayır	55	35,5	68,4
kısmen	49	31,6	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin besin dopingi hakkında %32,9 evet %35,5 hayır %31,6 kısmen olarak belirlendi.

Tablo 35: Bireylerin Sporcu Yakalanmadığı Sürece Doping Kullanabilir Yargısı Hakkındaki Görüşleri

	Frekans	%	Kümülatif %
evet	11	7,1	7,1
hayır	133	85,8	92,9
kısmen	11	7,1	100,0
Toplam	155	100,0	

Bireylerin dopingi yakalanmadığı sürece kullanabilir %7,1 evet %85,8 hayır %7,1 kısmen olarak belirlendi.

Tablo 36: Bireylerin Doping Kullanımını Teşvik Edip Etmeme Hakkındaki Görüşleri

Doping Kullanmaya Teşvik Etiniz Mi	Frekans	%	Kümülatif %
evet	8	5,2	5,2
hayır	134	86,5	91,6
kısmen	13	8,4	100,0
Toplam	155	100,0	

Bireylerin doping kullanmaya teşvik etmesine %5,2 evet %86,5 hayır %8,4 kısmen olarak belirlendi.

Tablo 37: Bireylerin Doping Kullanımında Sağlık Sorunu Yaşayan Sporcularının Olup Olmaması Hakkındaki Görüşleri

Sağlık Sorunu Yaşayan Sporcunuz Oldumu	Frekans	%	Kümülatif %
evet	22	14,2	14,2
hayır	123	79,4	93,5
kısmen	10	6,5	
Toplam	155	100,0	100,0

Bireylerin doping kullanımında sağlık sorunu yaşıyan odumu %14,2 evet %79,4 hayır %6,5 kısmen olarak belirlenmiştir.

TABLO 38:Bireylerin Cinsiyetleri ile Çevrelerinde Doping Kullanan Sporcuların Varlığı Arasındaki İlişki

Doping Kullanan Sporcu	CİNSİYET		Toplam
	Erkek	Kadın	
Evet	32 44,4%	40 55,6%	72 100,0%
Hayır	43 62,3%	26 37,7%	69 %100
Kısmen	10 71,4%	4 28,6%	14 %100
Toplam	85 54,8%	70 45,2%	155 %100

$$X^2=6,256SD :2P< 0,05$$

Bireylerin cinsiyetleri ile çevrelerinde doping kullanan sporcuların varlığı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Kadın bireylerin çevresinde doping sporcu sayısı erkek bireylere göre daha fazladır. Bir başka değişle kadın sporcu, antrenör ve yöneticiler, erkek sporcu, antrenör ve yöneticilere göre doping kullanan sporculardan daha fazla haberdardırlar.

Tablo 39: Bireylerin Cinsiyetleri İle Gen Dopinginin, Doping olarak Sınıflandırılıp Sınıflandırılmaması Görüşleri Arasındaki İlişki

Gen Dopingi Sizce Doping mi	CİNSİYET		
	Erkek	Kadın	Toplam
Evet	42	34	76
	55,3%	44,7%	%100
Hayır	23	32	55
	41,8%	8,2%	%100
Kısmen	20	4	24
	83,3%	16,7%	%100
Toplam	85	70	155
	54,8%	45,2%	%100

$$X^2=11,639 \text{ SD:2 } P< 0,05$$

bireylerin cinsiyetleri arasındaki ile gen dopinginin, doping olarak sınıflandırılması arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Kadın bireylerin (sporcu, antrenör ve yönetici) gen dopingini bir doping türü olarak kabul etme düzeyleri erkek bireylere (antrenör, sporcu, yönetici) göre gen doping sınıflandırma düzeyleri daha düşüktür.

TABLO 40: Bireylerin Doping Bilgisi İle Bireylerin Görevleri Arasındaki İlişki

Bireyin Doping Bilgisi	GÖREVİ			
	Antrenör	Yönetici	Sporcu	Toplam
Evet	22 31,9%	33 47,8%	14 20,3%	69 %100
Hayır	7 23,3%	8 26,7%	15 50,0%	30 %100
Kısmen	21 37,5%	21 37,5%	14 25,0%	56 %100
Toplam	50 32,3%	62 40,0%	43 27,7%	155 %100

$X^2=10,589$ SD: 4 P < 0,05

Bireylerin Doping Bilgisi İle Bireylerin Görevleri Arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin dopinge ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin sporculara ait olduğu tespit edilmiştir. Sporcuları sırasıyla antrenörler ve yöneticiler takip etmektedir.

Tablo 41: Bireylerin Psikolojik Doping'e İnanma Düzeyleri İle Bireylerin Görevleri Arasındaki İlişki

Psikolojik doping	GÖREVİ			
	Antrenör	Yönetici	Sporcu	Toplam
Evet	35 29,7%	49 41,5%	34 28,8%	118 %100
Hayır	3 15,8%	9 47,4%	7 36,8%	19 %100
Kısmen	12 66,7%	4 22,2%	2 11,1%	18 %100
Toplam	50 32,3%	62 40,0%	43 27,7%	155 %100

$X^2=12,610$ SD: 4 $P < 0,05$

bireylerin psikolojik doping'e inanma düzeyleri ile bireylerin görevleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). bireylerin psikolojik doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük psikolojik dopinge inanma düzeyinin sporculara ait olduğu tespit edilmiştir. sporcuları sırasıyla antrenörler ve yöneticiler takip etmektedir. Antrenörlerin sporcuları psikolojik olarak hazırlama konusunda eğitilmeler alması gerekmektedir.

TABLO 42Bireylerin, Doping Kullanılmaması Konusunda Devletin Etkili Bir Politikası Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin Görevleri Arasındaki İlişki

Psikolojik doping	GÖREVİ			
	Antrenör	Yönetici	Sporcu	Toplam
Evet	5	7	3	15
	33,3%	46,7%	20,0%	%100
Hayır	38	29	34	101
	37,6%	28,7%	33,7%	%100
Kısmen	7	26	6	39
	17,9%	66,7%	15,4%	%100
Toplam	50	62	43	155
	32,3%	40,0%	27,7%	%100

$$X^2=17,447 \quad SD: 4 \quad P < 0,05$$

Bireylerin, Doping Kullanılmaması Konusunda Devletin Etkili Bir Politikası Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin Görevleri Arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin devletin anti doping politikasına ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin sporculara ait olduğu tespit edilmiştir. Sporcuları sırasıyla antrenörler ve yöneticiler takip etmektedir. Yöneticilerin devletin anti doping bilme düzeylerin yüksek olması, antrenör ve sporcuların devletin anti doping politikası hakkında bilgilendirilmeleri gerekmektedir.

TABLO 43 Bireylerin Çevrelerinde Doping Kullanan Sporcu Veya Sporcular Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin Görevleri Arasındaki İlişki

Doping Kullanan Sporcu Var Mı	GÖREVİ			
	Antrenör	Yönetici	Sporcu	Toplam
Evet	16 22,2%	24 33,3%	32 44,4%	72 %100
Hayır	30 43,5%	28 40,6%	11 15,9%	69 %100
Kısmen	4 28,6%	10 71,4%	0 0,0%	14 %100
Toplam	50 32,3%	62 40,0%	43 27,7%	155 %100

$X^2=23,850$ SD: 4 $P < 0,05$

Bireylerin Çevrelerinde Doping Kullanan Sporcu Veya Sporcular Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin Görevleri Arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p < 0,05$). Bireylerin doping kullanan sporcu varlığına ilişkin farkındalık düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin antrenörlere ait olduğu tespit edilmiştir. Antrenörleri sırasıyla yöneticiler ve sporcular takip etmektedir. Sporcuların çevresel olaylardan daha çok haberdar oldukları tespit edilmiştir

TABLO 44Bireylerin Okullarında Görmüş Oldukları Eğitim Ve Öğretim Süresince Doping Kullanımı Hakkında Ders Alıp Almama Durumları İle Bireylerin Görevleri Arasındaki İlişki

Okulunuzda Doping İle İlgili Ders	GÖREVİ			
	Antrenör	Yönetici	Sporcu	Toplam
Evet	17 39,5%	19 44,2%	7 16,3%	43 %100
Hayır	16 27,6%	28 48,3%	14 24,1%	58 %100
Kısmen	17 31,5%	15 27,8%	22 40,7%	54 %100
Toplam	50 32,3%	62 40,0%	43 27,7%	155 %100

$$X^2=9,904 \quad SD: 4 \quad P < 0,05$$

Bireylerin Okullarında Görmüş Oldukları Eğitim Ve Öğretim Süresince Doping Kullanımı Hakkında Ders Alıp Almama Durumları İle Bireylerin Görevleri Arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük ders düzeyinin sporculara ait olduğu tespit edilmiştir. Sporcuları sırasıyla antrenörler ve yöneticiler takip etmektedir. Okullarda doping veya sporda ilaç kullanımı hakkında eğitimlerin verilmediği tespit edilmiştir.

TABLO 45 Bireylerin Okullarında Görmüş Oldukları Eğitim Ve Öğretim Süresince Doping Kullanımı Hakkında Ders Alıp Almama Durumları İle Bireylerin Yaşı Arasındaki İlişki

Okulunuzda Doping İle İlgili Ders	BİREYİN YAŞI				
	15-20	20-25	25-30	30+	Toplam
Evet	2 2,9%	22 31,9%	24 34,8%	21 30,4%	69 %100
Hayır	8 26,7%	7 23,3%	5 16,7%	10 30,3%	30 %100
Kısmen	7 12,5%	30 53,6%	12 21,4%	7 12,5%	56 %100
Toplam	17 11,0%	59 38,1%	41 26,5%	38 24,5%	155 %100

$\chi^2=25,564$ SD: 6 P < 0,05

Bireylerin Okullarında Görmüş Oldukları Eğitim Ve Öğretim Süresince Doping Kullanımı Hakkında Ders Alıp Almama Durumları İle Bireylerin Yaşı Arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük ders düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş aralığını sırasıyla 30 üzeri, 20-25 ve 25-30 yaş aralıkları takip etmektedir. Lise düzeyindeki okullarda doping ile ilgili ders verilmediği eğitimin artması ve yaşa da bağlı olarak doping seviyesi artıyor.

TABLO 46 Bireylerin, Sporda Doping Kullanımının Başarıyı Ve Performansı Olumlu Etkileyeceği Hakkındaki Görüşleri İle Bireyin Yaşı Arasındaki İlişki

Doping Performans Etkisi	BİREYİN YAŞI				
	15-20	20-25	25-30	30+	Toplam
Evet	0	13	2	3	18
	0,0%	72,2%	11,1%	16,7%	100,0%
Hayır	13	30	30	31	104
	12,5%	28,8%	28,8%	29,8%	100,0%
Kısmen	4	16	9	4	33
	12,1%	48,5%	27,3%	12,1%	100,0%
Toplam	17	59	41	38	155
	11,0%	38,1%	26,5%	24,5%	100,0%

$X^2=16,561$ SD: 6 P < 0,05

Bireylerin, sporda doping kullanımının başarıyı ve performansı olumlu etkileyeceği hakkındaki görüşleri ile bireyin yaşı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping performans etki düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük etki düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş aralığını sırasıyla 25-30, 30 üzeri ve 20-25 yaş aralıkları takip etmektedir. Yaşın artması ile dopingin performansa olan etkisin yargısında artış görülmektedir 20 yaş ve üzeri bireylerin dopingin performansa etkisi hakkında bilgi sahibi olduğu tespit edilmiştir.

TABLO 47 Bireylerin, Devletin Dopingin Zararları, Spor Ahlakına Ters Düştüğü Ve Haksız Rekabete Yol Açtığına İlişkin Devamlı Eğitimler Düzenlemesi Hakkındaki Görüşleri İle Bireyin Yaşı Arasındaki İlişki

Haksız Rekabet	BİREYİN YAŞI				
	15-20	20-25	25-30	30+	Toplam
Evet	15	55	31	34	135
	11,1%	40,7%	23,0%	25,2%	100,0%
Hayır	0	4	9	4	17
	0,0%	23,5%	52,9%	23,5%	100,0%
Kısmen	2	0	1	0	3
	66,7%	0,0%	33,3%	0,0%	100,0%
Toplam	17	59	41	38	155
	11,0%	38,1%	26,5%	24,5%	100,0%

$$X^2=18,644 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

bireylerin, devletin dopingin zararları, spor ahlakına ters düştüğü ve haksız rekabete yol açtığına ilişkin devamlı eğitimler düzenlemesi hakkındaki görüşleri ile bireyin yaşı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin haksız rekabete ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş aralığını sırasıyla 25-30, 30 üzeri ve 20-25 yaş aralıkları takip etmektedir. sporda haksız rekabet ve fair play ruhu anlayışında en düşük düzeyin 15-20 yaş olduğu, yaşın artmasıyla bilinçlenmenin de olduğu tespit edilmiştir.

TABLO 48 Bireylerin, Doping Kullanılmaması Konusunda Devletin Etkili Bir Politikası Olduğunu Bilme Durumları İle Bireyin Yaşı Arasındaki İlişki

**Anti Doping
Politikası**

BİREYİN YAŞI

	15-20	20-25	25-30	30+	Toplam
Evet	0	3	8	4	15
	0,0%	20,0%	53,3%	26,7%	100,0%
Hayır	11	36	22	32	101
	10,9%	35,6%	21,8%	31,7%	100,0%
Kısmen	6	20	11	2	39
	15,4%	51,3%	28,2%	5,1%	100,0%
Toplam	17	59	41	38	155
	11,0%	38,1%	26,5%	24,5%	100,0%

$$X^2=18,671 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

Bireylerin, Doping Kullanılmaması Konusunda Devletin Etkili Bir Politikası Olduğunu Bilme Durumları İle Bireyin Yaşı Arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin devletin anti doping politikasına ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş aralığını sırasıyla 20-25, 30 üzeri ve 25-30 yaş aralıkları takip etmektedir.

TABLO49Bireylerin Çevrelerinde Doping Kullanan Sporcu Veya Sporcular Olduğunu Bilme Durumları İle Bireyin Yaşı Arasındaki İlişki

Doping Kullanan Sporcu Var mı	BİREYİN YAŞI				
	15-20	20-25	25-30	30+	Toplam
Evet	4	26	24	18	72
	5,6%	36,1%	33,3%	25,0%	100,0%
Hayır	13	25	17	14	69
	18,8%	36,2%	24,6%	20,3%	100,0%
Kısmen	0	8	0	6	14
	0,0%	57,1%	0,0%	42,9%	100,0%
Toplam	17	59	41	38	155
	11,0%	38,1%	26,5%	24,5%	100,0%

$$X^2=16,338 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

bireylerin çevrelerinde doping kullanan sporcu veya sporcular olduğunu bilme durumları ile bireyin yaşı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). bireylerin doping kullanan sporcu varlığına ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş aralığını sırasıyla 25-30, 20-25 ve 30 üzeri yaş aralıkları takip etmektedir.

TABLO 50 Bireylerin Okullarında Görmüş Oldukları Eğitim Ve Öğretim Süresince Doping Kullanımı Hakkında Ders Alıp Almama Durumları İle Bireyin Yaşı Arasındaki İlişki

Okunuzda Doping İle İlgili Ders	BİREYİN YAŞI				Toplam
	15-20	20-25	25-30	30+	
Evet	8	16	12	7	43
	18,6%	37,2%	27,9%	16,3%	100,0%
Hayır	7	27	10	14	58
	12,1%	46,6%	17,2%	24,1%	100,0%
Kısmen	2	16	19	17	54
	3,7%	29,6%	35,2%	31,5%	100,0%
Toplam	17	59	41	38	155
	11,0%	38,1%	26,5%	24,5%	100,0%

$$X^2=12,777 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

Bireylerin Okullarında Görmüş Oldukları Eğitim Ve Öğretim Süresince Doping Kullanımı Hakkında Ders Alıp Almama Durumları İle Bireyin Yaşı Arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük ders düzeyinin 30 üzeri yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 30 üzeri yaş aralığını sırasıyla 15-20, 25-30 ve 20-25 yaş aralıkları takip etmektedir. Okullarında doping dersi alan bireylerin yüksek olduğu düzey 20-25 olarak tespit edilmiştir.

TABLO 51 Bireylerin Sporcular Arasında Kullanılan Yararlı Ve Zararlı İlaçlar Hakkında Yeterli Bilgilerinin Olma Durumları İle Bireyin Yaşı Arasındaki İlişki

Yararlı Ve Zararlı İlaç Bilgisi	BİREYİN YAŞI				
	15-20	20-25	25-30	30+	Toplam
Evet	0	12	15	17	44
	0,0%	27,3%	34,1%	38,6%	100,0%
Hayır	11	22	14	9	56
	19,6%	39,3%	25,0%	16,1%	100,0%
Kısmen	6	25	12	12	55
	10,9%	45,5%	21,8%	21,8%	100,0%
Toplam	17	59	41	38	155
	11,0%	38,1%	26,5%	24,5%	100,0%

$$X^2=17,658 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

Bireylerin sporcular arasında kullanılan yararlı ve zararlı ilaçlar hakkında yeterli bilgilerinin olma durumları ile bireyin yaşı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin yararlı ve zararlı ilaçlara ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş aralığını sırasıyla 20-25, 25-30 ve 30 üzeri yaş aralıkları takip etmektedir. 15-20 yaş gurubu sporcuların dopingin yararlı yada zararlı ilaçlar hakkında bilgi seviyesinin düşüktür. İlaç kullanımı ve etkileri hakkında eğitim alması gerekmektedir.

TABLO 52Bireylerin Gen Dopingi Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları İle Bireylerin Yaşı Arasındaki İlişki

Gen Doping Bilgisi	BİREYİN YAŞI				Toplam
	15-20	20-25	25-30	30+	
Evet	0	20	16	18	54
	0,0%	37,0%	29,6%	33,3%	100,0%
Hayır	13	23	18	10	64
	20,3%	35,9%	28,1%	15,6%	100,0%
Kısmen	4	16	7	10	37
	10,8%	43,2%	18,9%	27,0%	100,0%
Toplam	17	59	41	38	155
	11,0%	38,1%	26,5%	24,5%	100,0%

$$X^2=16,310 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

Bireylerin Gen Dopingi Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları İle Bireylerin Yaşı Arasındaki anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin gen dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş aralığını sırasıyla 25-30, 30 üzeri ve 20-25 yaş aralıkları takip etmektedir. 15-20 yaşlar arasındaki bireylerin doping konusunda eğitimlerin alınması ve eğitim- öğretim yılı içerisinde ilaç kullanımı ile ilgili dersler verilmelidir.

TABLO 53Bireylerin, Kan Dopingi Hakkındaki Bilgi Sahibi Olma Durumları İle Bireyin Yaşı Arasındaki İlişki

Kan Doping Bilginiz	BİREYİN YAŞI				Toplam
	15-20	20-25	25-30	30+	
Evet	2	13	13	20	48
	4,2%	27,1%	27,1%	41,7%	100,0%
Hayır	13	18	11	12	54
	24,1%	33,3%	20,4%	22,2%	100,0%
Kısmen	2	28	17	6	53
	3,8%	52,8%	32,1%	11,3%	100,0%
Toplam	17	59	41	38	155
	11,0%	38,1%	26,5%	24,5%	100,0%

$$X^2=28,892 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

Bireylerin, kan dopingi hakkındaki bilgi sahibi olma durumları ile bireyin yaşı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş aralığını 30 üzeri takip etmektedir. 20-25 ve 25-30 yaş aralığının kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri eşittir. 15-20 yaşlar arasındaki bireylerin doping konusunda eğitimlerin alınması ve eğitim- öğretim yılı içerisinde ilaç kullanımı ile ilgili dersler verilmelidir.

TABLO 54: Bireylerin Besin Dopingi Hakkında Bilgi Sahibi Olmada Durumları İle Bireyin Yaşı Arasındaki İlişki

Besin Dopingi Bilgisine Sahip misiniz	BİREYİN YAŞI				Toplam
	15-20	20-25	25-30	30+	
Evet	2	14	16	19	51
	3,9%	27,5%	31,4%	37,3%	100,0%
Hayır	9	20	14	12	55
	16,4%	36,4%	25,5%	21,8%	100,0%
Kısmen	6	25	11	7	49
	12,2%	51,0%	22,4%	14,3%	100,0%
Toplam	17	59	41	38	155
	11,0%	38,1%	26,5%	24,5%	100,0%

$$X^2=13,969 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

Bireylerin besin dopingi hakkında bilgi sahibi olmada durumları ile bireyin yaşı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin besin dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş aralığını sırasıyla 20-25, 25-30 ve 30 üzeri yaş aralıkları takip etmektedir.

TABLO 55 Bireylerin Doping Kullanımını Teşvik Edip Etmeme Hakkındaki Görüşleri İle Bireyin Yaşı Arasındaki İlişki

Doping Kullanmaya Teşvik	BİREYİN YAŞI				Toplam
	15-20	20-25	25-30	30+	
Evet	2	2	4	0	8
	25,0%	25,0%	50,0%	0,0%	100,0%
Hayır	15	47	37	35	134
	11,2%	35,1%	27,6%	26,1%	100,0%
Kısmen	0	10	0	3	13
	0,0%	76,9%	0,0%	23,1%	100,0%
Toplam	17	59	41	38	155
	11,0%	38,1%	26,5%	24,5%	100,0%

$$X^2=15,996 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

Bireylerin doping kullanımını teşvik edip etmeme hakkındaki görüşleri ile bireyin yaşı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping kullanımına teşvik hakkındaki görüşüne 25-30 yaş gurubu bireylerin en yüksek bireyler olduğu, 15-20 ve 25-30 yaşındaki bireylerin doping teşvik düzeyleri 25-30 yaşındaki bireylerden sonraki yüksek düzey, 30 ve üstü bireylerin doping teşvik düzeyleri en düşük düzedir. Yaşın büyümesiyle bilinçlenme ve çevresindeki kişileri etkileme düzeylerinin düştüğü tespit edilmiştir. Bu verilere göre 25-30 yaşları arasındaki bireylerin dikkat edilmesi ve spor fair play ruhuna yönlendirilmesi gerekmektedir.

Tablo 56: Bireylerin Doping Bilgisi İle Bireyin Eğitimi Arasındaki İlişki

Bireyin Doping Bilgisi	BİREYİN EĞİTİMİ				
	Lise	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	Toplam
Evet	2	3	44	20	69
	2,9%	4,3%	63,8%	29,0%	100,0%
Hayır	10	3	13	4	30
	33,3%	10,0%	43,3%	13,3%	100,0%
Kısmen	1	3	43	9	56
	1,8%	5,4%	76,8%	16,1%	100,0%
Toplam	13	9	100	33	155
	8,4%	5,8%	64,5%	21,3%	100,0%

$$X^2=35,755 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

Bireylerin eğitimi ile doping bilgisine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping bilgisine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin lise kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Lise kademesini sırasıyla ön lisans, yüksek lisans ve lisans kademeleri takip etmektedir.

Tablo 57 Bireylerin Yüksek Performansa Sadece Doping Kullanarak Ulaşılabilir Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireyin Eğitimi Arasındaki İlişki

Doping Yüksek Performans Etkisi	BİREYİN EĞİTİMİ				
	Lise	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	Toplam
Evet	0	0	18	0	18
	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
Hayır	11	7	53	33	104
	10,6%	6,7%	51,0%	31,7%	100,0%
Kısmen	2	2	29	0	33
	6,1%	6,1%	87,9%	0,0%	100,0%
Toplam	13	9	100	33	155
	8,4%	5,8%	64,5%	21,3%	100,0%

$$X^2=28,968 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

Bireylerin eğitimi ile doping yüksek performans etki düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping yüksek performans etki düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük etki düzeyinin lise, ön lisans ve yüksek lisans kademelerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin doping yüksek performans etki düzeylerinin en yüksek olduğu kademe, lisans kademesidir. Bu veriler sonucunda lise, ön lisans ve yüksek lisans eğitimi alan kişilerin doping bilgi seviyelerin olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 58 Bireylerin Psikolojik Dopinge İnanma Durumları İle Bireyin Eğitimi Arasındaki İlişki

Psikolojik Doping	BİREYİN EĞİTİMİ				Toplam
	Lise	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	
Evet	5	7	78	28	118
	4,2%	5,9%	66,1%	23,7%	100,0%
Hayır	6	1	11	1	19
	31,6%	5,3%	57,9%	5,3%	100,0%
Kısmen	2	1	11	4	18
	11,1%	5,6%	61,1%	22,2%	100,0%
Toplam	13	9	100	33	155
	8,4%	5,8%	64,5%	21,3%	100,0%

$X^2=17,618$ SD: 6 $P < 0,05$ Bireylerin psikolojik dopinge inanma durumları ile bireyin eğitimi arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin psikolojik doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük psikolojik doping düzeyinin lise kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Lise kademesini sırasıyla ön lisans, yüksek lisans ve lisans kademeleri takip etmektedir.

Tablo 59: Bireylerin Doping Kullanımını Haksız Rekabete Yol Açtığı Hakkındaki Görüşleri İle Bireyin Eğitimi Arasındaki İlişki

**Haksız
Rekabet**

BİREYİN EĞİTİMİ

	Lise	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	Toplam
Evet	9 6,7%	7 5,2%	88 65,2%	31 23,0%	135 100,0%
Hayır	2 11,8%	2 11,8%	11 64,7%	2 11,8%	17 100,0%
Kısmen	2 66,7%	0 0,0%	1 33,3%	0 0,0%	3 100,0%
Toplam	13 8,4%	9 5,8%	100 64,5%	33 21,3%	155 100,0%

$X^2=16,162$ SD: 6 P < 0,05

Bireylerin doping kullanımını haksız rekabete yol açtığı hakkındaki Görüşleri İle bireyin eğitimi anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin haksız rekabete ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin ön lisans kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Ön lisans kademesini sırasıyla lise yüksek lisans ve lisans kademeleri takip etmektedir.

Tablo 60Bireylerin, Başarılı Olmak İçin Her Yolu Denerim Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireyin Eğitimi Arasındaki İlişki

Başarı İçin Her Yol Düşünürüm	BİREYİN EĞİTİMİ				
	Lise	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	Toplam
Evet	5	2	12	2	21
	23,8%	9,5%	57,1%	9,5%	100,0%
Hayır	6	6	73	30	115
	5,2%	5,2%	63,5%	26,1%	100,0%
Kısmen	2	1	15	1	19
	10,5%	5,3%	78,9%	5,3%	100,0%
Toplam	13	9	100	33	155
	8,4%	5,8%	64,5%	21,3%	100,0%

$X^2=13,725$ SD: 6 $P < 0,05$ Bireylerin, başarılı olmak için her yolu denerim yargısı hakkındaki Görüşleri İle bireyin eğitimi arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin başarı için her yolu düşünme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düşünme düzeyinin ön lisans ve yüksek lisans kademelerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu iki kademeyi sırasıyla lise ve lisans kademeleri takip etmektedir.

Tablo 61: Bireylerin, Doping Kullanımının Spor’da Fair Play Ruhuna Zarar Verdiği Hakkındaki Görüşleri İle Bireyin Eğitimi Arasındaki İlişki

Fair Play Ruhuna Zarar Veriyor	BİREYİN EĞİTİMİ				
	Lise	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	Toplam
Evet	4	7	75	30	116
	3,4%	6,0%	64,7%	25,9%	100,0%
Hayır	6	1	13	3	23
	26,1%	4,3%	56,5%	13,0%	100,0%
Kısmen	3	1	12	0	16
	18,8%	6,3%	75,0%	0,0%	100,0%
Toplam	13	9	100	33	155
	8,4%	5,8%	64,5%	21,3%	100,0%

$X^2=19,894$ SD: 6 P < 0,05

Bireylerin, doping kullanımının spor’da fair play ruhuna zarar verdiği hakkındaki görüşleri ile bireyin eğitimi arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin fairplay ruhuna zarar verdiği yönündeki düşünce düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düşünce düzeyinin lise kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Lise kademesini sırasıyla ön lisans, yüksek lisans ve lisans kademeleri takip etmektedir. Veriler sonucunda sporun fair paly ruhunu eğitim alanına yeterince ulaşılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 62: Bireylerin, Doping'in Büyük Yan Etkilerinin Olduğunu Bilme Durumları İle Bireyin Eğitimi Arasındaki İlişki

Doping'in Yan Etkileri Bilgisi	BİREYİN EĞİTİMİ				
	Lise	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	Toplam
Evet	5	5	85	23	118
	4,2%	4,2%	72,0%	19,5%	100,0%
Hayır	6	3	12	3	24
	25,0%	12,5%	50,0%	12,5%	100,0%
Kısmen	2	1	3	7	13
	15,4%	7,7%	23,1%	53,8%	100,0%
Toplam	13	9	100	33	155
	8,4%	5,8%	64,5%	21,3%	100,0%

$$X^2=26,311 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

Bireylerin, Doping'in Büyük Yan Etkilerinin Olduğunu Bilme Durumları İle Bireyin Eğitimi anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping'in yan etkilerine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin lise ve ön lisans kademelerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu iki kademeyi sırasıyla yüksek lisans ve lisans kademeleri takip etmektedir.

TABLO 63: Bireylerin, Doping Konusunun Sporcular, İdareciler Ve Antrenörler Tarafından Yeterince İyi Bilinme Durumuna İlişkin Görüşleri İle Bireyin Eğitimi Arasındaki İlişki

İdareci Sporcu Yönetici Biliyor mu	BİREYİN EĞİTİMİ				
	Lise	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	Toplam
Evet	2	2	18	0	22
	9,1%	9,1%	81,8%	0,0%	100,0%
Hayır	9	4	54	30	97
	9,3%	4,1%	55,7%	30,9%	100,0%
Kısmen	2	3	28	3	36
	5,6%	8,3%	77,8%	8,3%	100,0%
Toplam	13	9	100	33	155
	8,4%	5,8%	64,5%	21,3%	100,0%

$$X^2=16,660 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

Bireylerin, doping konusunun sporcular, idareciler ve antrenörler tarafından yeterince iyi bilinme durumuna ilişkin görüşleri ile bireyin eğitimi anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin idareci, yönetici ve sporcu bilme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilme düzeyinin yüksek lisans kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Yüksek lisansı birbirlerine eşit olan lise ve ön lisans takip etmektedir. Bireylerin idareci, yönetici ve sporcu bilme düzeylerinin en yüksek olduğu kademe lisans kademesidir.

TABLO 64: Bireylerin Sporcular Arasında Kullanılan Yararlı Ve Zararlı İlaçlar Hakkında Yeterli Bilgilerinin Olma Durumları İle Bireyin Eğitimi Arasındaki İlişki

Yararlı Ve Zararlı İlaç Bilgisi	BİREYİN EĞİTİMİ				
	Lise	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	Toplam
Evet	0	1	29	14	44
	0,0%	2,3%	65,9%	31,8%	100,0%
Hayır	11	4	31	10	56
	19,6%	7,1%	55,4%	17,9%	100,0%
Kısmen	2	4	40	9	55
	3,6%	7,3%	72,7%	16,4%	100,0%
Toplam	13	9	100	33	155
	8,4%	5,8%	64,5%	21,3%	100,0%

$$X^2=19,495 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

Bireylerin sporcular arasında kullanılan yararlı ve zararlı ilaçlar hakkında yeterli bilgilerinin olma durumları ile bireyin eğitimi arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin yararlı ve zararlı ilaçlara ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin lise kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Lise kademesini sırasıyla ön lisans, yüksek lisans ve lisans kademeleri takip etmektedir.

Tablo 65: Bireylerin Gen Dopinginin, Doping Sınıflandırılmasına Girip Girmemesi Hakkındaki Görüşleri İle Bireyin Eğitimi Arasındaki İlişki

Gen Dopingi Sizce Doping mi	BİREYİN EĞİTİMİ				
	Lise	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	Toplam
Evet	3	5	45	23	76
	3,9%	6,6%	59,2%	30,3%	100,0%
Hayır	8	4	37	6	55
	14,5%	7,3%	67,3%	10,9%	100,0%
Kısmen	2	0	18	4	24
	8,3%	0,0%	75,0%	16,7%	100,0%
Toplam	13	9	100	33	155
	8,4%	5,8%	64,5%	21,3%	100,0%

$$X^2=12,653 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

Bireylerin gen dopinginin, doping sınıflandırılmasına girip girmemesi hakkındaki görüşleri ile bireyin eğitimi arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin gen dopingini bir doping türü olarak kabul etme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin lise kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Lise kademesini sırasıyla ön lisans, yüksek lisans ve lisans kademeleri takip etmektedir.

Tablo 66: Bireylerin Besin Dopingi Hakkında Bilgi Sahibi Olmada Durumları İle Bireyin Eğitimi Arasındaki İlişki

Besin Dopingi Bilgisine Sahip misiniz	BİREYİN EĞİTİMİ				Toplam
	Lise	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	
Evet	4	1	30	16	51
	7,8%	2,0%	58,8%	31,4%	100,0%
Hayır	7	7	33	8	55
	12,7%	12,7%	60,0%	14,5%	100,0%
Kısmen	2	1	37	9	49
	4,1%	2,0%	75,5%	18,4%	100,0%
Toplam	13	9	100	33	155
	8,4%	5,8%	64,5%	21,3%	100,0%

$$X^2=14,524 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

Bireylerin besin dopingi hakkında bilgi sahibi olmada durumları ile bireyin eğitimi anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin besin dopingi ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin ön lisans kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Ön lisans kademesini sırasıyla lise, yüksek lisans ve lisans kademeleri takip etmektedir.

Tablo 67: Bireylerin Sporcu Yakalanmadığı Sürece Doping Kullanabilir Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireyin Eğitimi Arasındaki İlişki

**Yakalanmadığı
Sürece Doping**

BİREYİN EĞİTİMİ

	Lise	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	Toplam
Evet	4 36,4%	1 9,1%	4 36,4%	2 18,2%	11 100,0%
Hayır	7 5,3%	8 6,0%	89 66,9%	29 21,8%	133 100,0%
Kısmen	2 18,2%	0 0,0%	7 63,6%	2 18,2%	11 100,0%
Toplam	13 8,4%	9 5,8%	100 64,5%	33 21,3%	155 100,0%

$$X^2=15,521 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

Bireylerin sporcu yakalanmadığı sürece doping kullanabilir yargısı hakkındaki görüşleri ile bireyin eğitimi anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin yakalanmadığı sürece doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin ön lisans kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Ön lisans kademesini birbirlerine eşit olarak lise ve lisans kademeleri takip etmektedir. Bireylerin yakalanmadığı sürece doping düzeyinin en yüksek olduğu kademe lisans kademesidir. Yakalanmadığı sürece bireylerin kullanmasında sakıncasının olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 68: Bireylerin Doping Kullanımını Teşvik Edip Etmeme Hakkındaki Görüşleri İle Bireyin Eğitimi Arasındaki İlişki

Doping Kullanmaya Teşvik	BİREYİN EĞİTİMİ				
	Lise	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	Toplam
Evet	4	0	4	0	8
	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%	100,0%
Hayır	7	9	88	30	134
	5,2%	6,7%	65,7%	22,4%	100,0%
Kısmen	2	0	8	3	13
	15,4%	0,0%	61,5%	23,1%	100,0%
Toplam	13	9	100	33	155
	8,4%	5,8%	64,5%	21,3%	100,0%

$$X^2=22,391 \quad SD: 6 \quad P < 0,05$$

Bireylerin doping kullanımını teşvik edip etmeme hakkındaki Görüşleri ile bireyin eğitimi anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping kullanmaya teşvik düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük teşvik düzeyinin ön lisans ve yüksek lisans kademelerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu iki kademeyi birbirlerine eşit olan lise ve lisans kademeleri takip etmektedir.

Tablo 69: Bireylerin, Devletin Dopingın Zararları, Spor Ahlakına Ters Düştüğü Ve Haksız Rekabete Yol Açtığına İlişkin Devamlı Eğitimler Düzenlemesi Hakkındaki Görüşleri İle Bireyin Branşı Arasındaki İlişki

Doping Seminerleri Yeterli mi	Bireyin Branşı			Toplam
	Güreş	Halter	Atletizm	
Evet	62 49,2%	31 24,6%	33 26,2%	126 100,0%
Hayır	6 46,2%	3 23,1%	4 30,8%	13 100,0%
Kısmen	2 12,5%	2 12,5%	12 75,0%	16 100,0%
Toplam	70 45,2%	36 23,2%	49 31,6%	155 100,0%

$X^2=15,837$ SD: 4 $P < 0,05$ Bireylerin, Devletin Dopingın Zararları, Spor Ahlakına Ters Düştüğü Ve Haksız Rekabete Yol Açtığına İlişkin Devamlı Eğitimler Düzenlemesi Hakkındaki Görüşleri İle Bireyin Branşı ($p<0,05$). Bireylerin doping seminerlerini yeterli bulma düzeyleri karşılaştırıldığında düşük yeterlilik düzeyinin halter branşına ait olduğu tespit edilmiştir. Halter branşını sırasıyla atletizm ve güreş branşları takip etmektedir.

Tablo 70: Bireylerin, Kan Dopingi Hakkındaki Bilgi Sahibi Olma Durumları İle Bireyin Branşı Arasındaki İlişki

Kan Doping Bilginiz	Bireyin Branşı			
	Güreş	Halter	Atletizm	Toplam
Evet	19	19	10	48
	39,6%	39,6%	20,8%	100,0%
Hayır	22	12	20	54
	40,7%	22,2%	37,0%	100,0%
Kısmen	29	5	19	53
	54,7%	9,4%	35,8%	100,0%
Toplam	70	36	49	155
	45,2%	23,2%	31,6%	100,0%

$$X^2=14,097 \quad SD: 4 \quad P < 0,05$$

Tablo 70 bireylerin, kan dopingi hakkındaki bilgi sahibi olma durumları ile bireyin branşı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin atletizm branşına ait olduğu tespit edilmiştir. Atletizm branşını birbirlerine eşit olan halter ve güreş branşları takip etmektedir. Federasyonların sporcu antrenör ve yöneticilere dopingin yan maddeleri hakkında bilgilendirmeler yapmalılarıdır.

Tablo 71: Bireylerin Doping Kullanımını Haksız Rekabete Yol Açtığı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Çalışma Yılı Arasındaki İlişki

35Haksız Rekabet	Bireyin Çalışma Yılı					Toplam
	1-2	3-4	5-6	7-8	10	
Evet	13	57	29	22	14	135
	9,6%	42,2%	21,5%	16,3%	10,4%	100,0%
Hayır	1	1	11	0	4	17
	5,9%	5,9%	64,7%	0,0%	23,5%	100,0%
Kısmen	0	2	1	0	0	3
	0,0%	66,7%	33,3%	0,0%	0,0%	100,0%
Toplam	14	60	41	22	18	155
	9,0%	38,7%	26,5%	14,2%	11,6%	100,0%

$$X^2=12,865 \quad SD: 8 \quad P < 0,05$$

Bireylerin doping kullanımını haksız rekabete yol açtığı hakkındaki görüşleri ile bireylerin çalışma yılı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin dopingin haksız rekabete yol açtığı ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin 1-2 yıl aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 1-2 yıl aralığını sırasıyla 10, ile 7-8, yıl ,5-6 ve 3-4 yıl aralıkları takip etmektedir. Veriler sonucunda bireylerin (antrenör, sporcu , yöneticilerin) çalışma yıllarına bağlı olarak 1-2 yıl aralığında çalışan bireylerin sporun fair play ruhuna ait hareket etmektedir. Çalışma yılların artmasıyla bilinçlenmenin olduğu görülmektedir.

Tablo 72: Bireylerin, Doping Kullanımının Spor’da Fair Play Ruhuna Zarar Verdiği Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Çalışma Yılı Arasındaki İlişki

Fair Play Ruhuna Zarar Veriyor	Bireyin Çalışma Yılı					Toplam
	1-2	3-4	5-6	7-8	10	
Evet	13	51	25	17	10	116
	11,2%	44,0%	21,6%	14,7%	8,6%	100,0%
Hayır	0	4	12	3	4	23
	0,0%	17,4%	52,2%	13,0%	17,4%	100,0%
Kısmen	1	5	4	2	4	16
	6,3%	31,3%	25,0%	12,5%	25,0%	100,0%
Toplam	14	60	41	22	18	155
	9,0%	38,7%	26,5%	14,2%	11,6%	100,0%

$$X^2=17,495 \quad SD: 8 \quad P < 0,05$$

Bireylerin, doping kullanımının spor ’da fair play ruhuna zarar verdiği hakkındaki görüşleri ile bireylerin çalışma yılı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin fairplay ruhuna zarar verdiği yönündeki düşünce düzeyleri kıyaslandığında en düşük düşünce düzeyinin 10 üzeri yıl aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 10 üzeri yıl aralığını sırasıyla 1-2, 7-8, 5-6 ve 3-4 yıl aralıkları takip etmektedir.

Tablo 73: Bireylerin Okullarında Görmüş Oldukları Eğitim Ve Öğretim Süresince Doping Kullanımı Hakkında Ders Alıp Almama Durumları İle Bireylerin Çalışma Yılı Arasındaki İlişki

Okulunuzda Doping İle İlgili Ders	Bireyin Çalışma Yılı					Toplam
	1-2	3-4	5-6	7-8	10	
Evet	0	19	16	3	5	43
	0,0%	44,2%	37,2%	7,0%	11,6%	100,0%
Hayır	9	24	7	8	10	58
	15,5%	41,4%	12,1%	13,8%	17,2%	100,0%
Kısmen	5	17	18	11	3	54
	9,3%	31,5%	33,3%	20,4%	5,6%	100,0%
Toplam	14	60	41	22	18	155
	9,0%	38,7%	26,5%	14,2%	11,6%	100,0%

$X^2=21,464$ SD: 8 P < 0,05

Bireylerin Okullarında Görmüş Oldukları Eğitim Ve Öğretim Süresince Doping Kullanımı Hakkında Ders Alıp Almama Durumları İle Bireylerin Çalışma Yılı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük ders düzeyinin 1-2 yıl aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 1-2 yıl aralığını sırasıyla 7-8, 10 üzeri, 5-6 ve 3-4 yıl aralıkları takip etmektedir.

Tablo 74: Bireylerin Yüksek Performansa Sadece Doping Kullanarak Ulaşılabilir Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Uluslararası Başarısı Arasındaki İlişki

Doping Yüksek Performans Etkisi	Bireylerin Uluslararası Başarısı		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	12 66,7%	6 33,3%	18 100,0%
Hayır	39 37,5%	65 62,5%	104 100,0%
Kısmen	11 33,3%	22 66,7%	33 100,0%
Toplam	62 40,0%	93 60,0%	155 100,0%

$$X^2=6,215SD:2 \text{ } P< 0,05$$

Bireylerin yüksek performansa sadece doping kullanarak ulaşılabilir yargısı hakkındaki Görüşleri İle bireylerin Uluslararası başarısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping yüksek performans etki düzeyleri karşılaştırıldığında uluslararası başarısı olmayan bireylerin Uluslararası başarısı olan bireylere göre etki düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Başarılı olan sporcuların dopingin performansa etkisinin olduğu düşüncene sahip olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 75: Bireylerin, Doping'in Büyük Yan Etkilerinin Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin Uluslararası Başarısı Arasındaki İlişki

Doping'in Yan Etkileri Bilgisi	Bireylerin Uluslararası Başarısı		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	54	64	118
	45,8%	54,2%	100,0%
Hayır	6	18	24
	25,0%	75,0%	100,0%
Kısmen	2	11	13
	15,4%	84,6%	100,0%
Toplam	62	93	155
	40,0%	60,0%	100,0%

$$X^2=7,165SD:2 \quad P< 0,05$$

Bireylerin, doping'in büyük yan etkilerinin olduğunu bilme durumları ile bireylerin uluslararası başarısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping yan etkilerine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında uluslararası başarısı olan bireylerin uluslararası başarısı olmayan bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Uluslararası başarıya sahip olan sporcuların doping'in yan etkileri hakkındaki bilgi sahibi olma durumlarının daha düşük olduğu, uluslararası başarısı olmayan sporcuların doping yan etkileri hakkındaki bilgi seviyeleri daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 76: Bireylerin Çevrelerinde Doping Kullanan Sporcu Veya Sporcular Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin Uluslararası Başarısı Arasındaki İlişki

Doping Kullanan Sporcu Var Mı	Bireylerin Uluslararası Başarısı		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	43	29	72
	59,7%	40,3%	100,0%
Hayır	15	54	69
	21,7%	78,3%	100,0%
Kısmen	4	10	14
	28,6%	71,4%	100,0%
Toplam	4	10	14
	28,6%	71,4%	100,0%

$$X^2=22,018SD:2 \quad P< 0,05$$

Bireylerin Çevrelerinde Doping Kullanan Sporcu Veya Sporcular Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin Uluslararası Başarısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin Çevrelerinde Doping Kullanan Sporcu ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında Uluslararası başarısı olmayan bireylerin Uluslararası başarısı olan bireylere göre düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu veriler sonucunda başarılı sahibi olan sporcuların doping yapma veya çevrelerinde doping sporcuların olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 77: Bireylerin, Başarılı Olmak İçin Her Yolu Denerim Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Uluslararası Başarısı Arasındaki İlişki

Başarıya Ve Performans Olumlu	Bireylerin Uluslararası Başarısı		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	16	25	41
	39,0%	61,0%	100,0%
Hayır	36	64	100
	36,0%	64,0%	100,0%
Kısmen	10	4	14
	71,4%	28,6%	100,0%
Toplam	62	93	155
	40,0%	60,0%	100,0%

$$X^2=6,445SD:2 \quad P < 0,05$$

Bireylerin, başarılı olmak için her yolu denerim yargısı hakkındaki görüşleri ile bireylerin uluslararası başarısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p < 0,05$). Bireylerin dopingin başarıya ve performansa olumlu etkisine ilişkin düşünce düzeyleri karşılaştırıldığında uluslararası başarısı olan bireylerin uluslararası başarısı olmayan bireylere göre düşünce düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir

Tablo 78: Bireylerin Okullarında Görmüş Oldukları Eğitim Ve Öğretim Süresince Doping Kullanımı Hakkında Ders Alıp Almama Durumları İle Bireylerin Uluslararası Başarısı Arasındaki İlişki

Okullunuzda Doping İle İlgili Ders	Bireylerin Uluslararası Başarısı		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	23	20	43
	53,5%	46,5%	100,0%
Hayır	24	34	58
	41,4%	58,6%	100,0%
Kısmen	15	39	54
	27,8%	72,2%	100,0%
Toplam	62	93	155
	40,0%	60,0%	100,0%

$$X^2=6,667SD:2 \quad P< 0,05$$

Bireylerin Okullarında Görmüş Oldukları Eğitim Ve Öğretim Süresince Doping Kullanımı Hakkında Ders Alıp Almama Durumları İle Bireylerin Uluslararası Başarısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri karşılaştırıldığında Uluslararası başarısı olmayan bireylerin Uluslararası başarısı olan bireylere göre ders düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 79: Bireylerin Sporcular Arasında Kullanılan Yararlı Ve Zararlı İlaçlar Hakkında Yeterli Bilgilerinin Olma Durumları İle Bireylerin Uluslararası Başarısı Arasındaki İlişki

Yararlı Ve Zararlı İlaç Bilgisi	Bireylerin Uluslararası Başarısı		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	22	22	44
	50,0%	50,0%	100,0%
Hayır	12	44	56
	21,4%	78,6%	100,0%
Kısmen	28	27	55
	50,9%	49,1%	100,0%
Toplam	62	93	155
	40,0%	60,0%	100,0%

$$X^2=12,608SD:2 \quad P< 0,05$$

Bireylerin sporcular arasında kullanılan yararlı ve zararlı ilaçlar hakkında yeterli bilgilerinin olma durumları ile bireylerin uluslararası başarısı arasındaki anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin yararlı ve zararlı ilaçlara ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında uluslararası başarısı olan uluslararası başarısı olmayan bireylerin bilgi eşit olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 80: Bireylerin Gen Dopingi Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları İ İle Bireylerin Uluslararası Başarısı Arasındaki İlişki

Gen Doping Bilgisi	Bireylerin Uluslararası Başarısı		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	18	36	54
	33,3%	66,7%	100,0%
Hayır	19	45	64
	29,7%	70,3%	100,0%
Kısmen	25	12	37
	67,6%	32,4%	100,0%
Toplam	62	93	155
	40,0%	60,0%	100,0%

$$X^2=15,552 \quad SD:2 \quad P < 0,05$$

Bireylerin Gen Dopingi Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları İ İle Bireylerin Uluslararası Başarısı arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin gen dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında Uluslararası başarısı olan bireylerin Uluslararası başarısı olmayan bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 81: Bireylerin, Performans Arttırıcı İlaçlar Hakkında Bilgiye Sahip Olma Durumları İle Bireylerin Bildiği İlaç Arasındaki İlişki

Bireyin Doping Bilgisi	Bireylerin Bildiği İlaç		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	44	25	69
	63,8%	36,2%	100,0%
Hayır	7	23	30
	23,3%	76,7%	100,0%
Kısmen	16	40	56
	28,6%	71,4%	100,0%
Toplam	67	88	155
	43,2%	56,8%	100,0%

$$X^2=21,602 \quad SD:2 \quad P < 0,05$$

Bireylerin, performans arttırıcı ilaçlar hakkında bilgiye sahip olma durumları ile bireylerin bildiği ilaç arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin dopinge ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin doping hakkında yeterince bildi seviyelerinin olmadığı tespit edilmiştir. Bu veriler sonucunda doping eğitimlerinin yaygınlaşması gerekmektedir.

Tablo 82: Bireylerin Yüksek Performansa Sadece Doping Kullanarak Ulaşılabilir Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Bildiği İlaç Arasındaki İlişki

Doping Yüksek Performans Etkisi	Bireylerin Bildiği İlaç		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	10 55,6%	8 44,4%	18 100,0%
Hayır	49 47,1%	55 52,9%	104 100,0%
Kısmen	8 24,2%	25 75,8%	33 100,0%
Toplam	67 43,2%	88 56,8%	155 100,0%

$$X^2=6,602 \quad SD:2 \quad P < 0,05$$

Bireylerin yüksek performansa sadece doping kullanarak ulaşılabilir yargısı hakkındaki görüşleri ile bireylerin bildiği ilaç arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping yüksek performans etki düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre etki düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 83: Bireylerin, Psikolojik Doping'e İnanma Durumları İle Bireylerin Bildiği İlaç Arasındaki İlişki

Psikolojik Doping	Bireylerin Bildiği İlaç		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	58	60	118
	49,2%	50,8%	100,0%
Hayır	3	16	19
	15,8%	84,2%	100,0%
Kısmen	6	12	18
	33,3%	66,7%	100,0%
Toplam	67	88	155
	43,2%	56,8%	100,0%

$X^2=8,235$ SD:2 P < 0,05

Bireylerin, psikolojik doping'e inanma durumları ile bireylerin bildiği ilaç arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin psikolojik doping düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilen bireylerin ilaç bilmeyen bireylere göre psikolojik doping düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

TABLO 84: Bireylerin, Başarılı Olmak İçin Her Yolu Denerim Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Bildiği İlaç Arasındaki İlişki

Başarı İçin Her Yol Düşünürüm	Bireylerin Bildiği İlaç		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	4	17	21
	19,0%	81,0%	100,0%
Hayır	52	63	115
	45,2%	54,8%	100,0%
Kısmen	11	8	19
	57,9%	42,1%	100,0%
Toplam	67	88	155
	43,2%	56,8%	100,0%

$$X^2=6,854 \quad SD:2 \quad P < 0,05$$

Bireylerin, başarılı olmak için her yolu denerim yargısı hakkındaki Görüşleri İle bireylerin bildiği ilaç arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin başarı için her yolu düşünme düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilen bireylerin ilaç bilmeyen bireylere göre düşünme düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 85: Bireylerin, Doping'in Büyük Yan Etkilerinin Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin Bildiği İlaç Arasındaki İlişki

Doping'in Yan Etkileri Bilgisi	Bireylerin Bildiği İlaç		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	62 52,5%	56 47,5%	118 100,0%
Hayır	4 16,7%	20 83,3%	24 100,0%
Kısmen	1 7,7%	12 92,3%	13 100,0%
Toplam	67 43,2%	88 56,8%	155 100,0%

$X^2=17,760$ SD:2 $P < 0,05$

Bireylerin, doping'in büyük yan etkilerinin olduğunu bilme durumları ile bireylerin bildiği ilaç arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping yan etkisine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 86: Bireylerin Çevrelerinde Doping Kullanan Sporcu Veya Sporcular Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin Bildiği İlaç Arasındaki İlişki

Doping Kullanan Sporcu Var Mı	Bireylerin Bildiği İlaç		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	40 55,6%	32 44,4%	72 100,0%
Hayır	18 26,1%	51 73,9%	69 100,0%
Kısmen	9 64,3%	5 35,7%	14 100,0%
Toplam	67 43,2%	88 56,8%	155 100,0%

$$X^2=15,249 \quad SD:2 \quad P < 0,05$$

Bireylerin çevrelerinde doping kullanan sporcu veya sporcular olduğunu bilme durumları ile bireylerin bildiği ilaç düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping kullanan sporculara ilişkin farkındalık düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre farkındalık düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 87: Bireylerin Okullarında Görmüş Oldukları Eğitim Ve Öğretim Süresince Doping Kullanımı Hakkında Ders Alıp Almama Durumları İle Bireylerin Bildiği İlaç Arasındaki İlişki

Okulunuzda Doping İle İlgili Ders	Bireylerin Bildiği İlaç		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	26	17	43
	60,5%	39,5%	100,0%
Hayır	17	41	58
	29,3%	70,7%	100,0%
Kısmen	24	30	54
	44,4%	55,6%	100,0%
Toplam	67	88	155
	43,2%	56,8%	100,0%

$$X^2=9,816 \quad SD:2 \quad P < 0,05$$

Bireylerin okullarında görmüş oldukları eğitim ve öğretim süresince doping kullanımı hakkında ders alıp almama durumları ile bireylerin bildiği ilaç düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre ders düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 88: Bireylerin Okullarında Görmüş Oldukları Eğitim Ve Öğretim Süresince Doping Kullanımı Hakkında Ders Alıp Almama Durumları İle Bireylerin Bildiği İlaç Arasındaki İlişki

Yararlı Ve Zararlı İlaç Bilgisi	Bireylerin Bildiği İlaç		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	35	9	44
	79,5%	20,5%	100,0%
Hayır	12	44	56
	21,4%	78,6%	100,0%
Kısmen	20	35	55
	36,4%	63,6%	100,0%
Toplam	67	88	155
	43,2%	56,8%	100,0%

$$X^2=35,548 \quad SD:2 \quad P < 0,05$$

Bireylerin okullarında görmüş oldukları eğitim ve öğretim süresince doping kullanımı hakkında ders alıp almama durumları ile bireylerin bildiği ilaç düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin yararlı ve zararlı ilaçlara ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 89: Bireylerin Gen Dopingi Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları İle Bireylerin Bildiği İlaç Arasındaki İlişki

Gen Doping Bilgisi	Bireylerin Bildiği İlaç		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	29	25	54
	53,7%	46,3%	100,0%
Hayır	18	46	64
	28,1%	71,9%	100,0%
Kısmen	20	17	37
	54,1%	45,9%	100,0%
Toplam	67	88	155
	43,2%	56,8%	100,0%

$$X^2=10,130 \quad SD:2 \quad P < 0,05$$

Bireylerin gen dopingi hakkında bilgi sahibi olma durumları ile bireylerin bildiği ilaç düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin gen dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 90: Bireylerin Gen Dopinginin, Doping Sınıflandırılmasına Girip Girmemesi Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Bildiği İlaç Arasındaki İlişki

Gen Dopingi Sizce Doping Mi	Bireylerin Bildiği İlaç		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	41	35	76
	53,9%	46,1%	100,0%
Hayır	17	38	55
	30,9%	69,1%	100,0%
Kısmen	9	15	24
	37,5%	62,5%	100,0%
Toplam	67	88	155
	43,2%	56,8%	100,0%

$$X^2=7,280 \quad SD:2 \quad P < 0,05$$

Bireylerin gen dopinginin, doping sınıflandırılmasına girip girmemesi hakkındaki görüşleri ile bireylerin bildiği ilaç düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin gen dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 91: Bireylerin, Kan Dopingi Hakkındaki Bilgi Sahibi Olma Durumları İle Bireylerin Bildiği İlaç Arasındaki İlişki

Kan Doping Bilginiz	Bireylerin Bildiği İlaç		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	30	18	48
	62,5%	37,5%	100,0%
Hayır	19	35	54
	35,2%	64,8%	100,0%
Kısmen	18	35	53
	34,0%	66,0%	100,0%
Toplam	67	88	155
	43,2%	56,8%	100,0%

$$X^2=10,542 \quad SD:2 \quad P < 0,05$$

Bireylerin, kan dopingi hakkındaki bilgi sahibi olma durumları ile bireylerin bildiği ilaç arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 92: Bireylerin Besin Dopingi Hakkında Bilgi Sahibi Olmada Durumları İle Bireylerin Bildiği İlaç Arasındaki İlişki

Besin Dopingi Bilgisine Sahip misiniz	Bireylerin Bildiği İlaç		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	29	22	51
	56,9%	43,1%	100,0%
Hayır	17	38	55
	30,9%	69,1%	100,0%
Kısmen	21	28	49
	42,9%	57,1%	100,0%
Toplam	67	88	155
	43,2%	56,8%	100,0%

$$X^2=7,267 \quad SD:2 \quad P < 0,05$$

Bireylerin besin dopingi hakkında bilgi sahibi olmada durumları ile bireylerin bildiği ilaç düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin besin dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 93: Bireylerin Sporcu Yakalanmadığı Sürece Doping Kullanabilir Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Bildiği İlaç Arasındaki İlişki

Yakalanmadığı Sürece Doping	Bireylerin Bildiği İlaç		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	2 18,2%	9 81,8%	11 100,0%
Hayır	63 47,4%	70 52,6%	133 100,0%
Kısmen	2 18,2%	9 81,8%	11 100,0%
Toplam	67 43,2%	88 56,8%	155 100,0%

$$X^2=6,553 \quad SD:2 \quad P < 0,05$$

Bireylerin sporcu yakalanmadığı sürece doping kullanabilir yargısı hakkındaki görüşleri ile bireylerin bildiği ilaç düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin yakalanmadığı sürece doping düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilen bireylerin ilaç bilmeyen bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 94: Bireylerin Doping Kullanımını Teşvik Edip Etmeme Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Bildiği İlaç Arasındaki İlişki

Doping Kullanmaya Teşvik	Bireylerin Bildiği İlaç		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	2 25,0%	6 75,0%	8 100,0%
Hayır	64 47,8%	70 52,2%	134 100,0%
Kısmen	1 7,7%	12 92,3%	13 100,0%
Toplam	67 43,2%	88 56,8%	155 100,0%

$$X^2=8,894 \quad SD:2 \quad P < 0,05$$

Bireylerin doping kullanımını teşvik edip etmeme hakkındaki görüşleri ile bireylerin bildiği ilaç arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilen bireylerin ilaç bilmeyen bireylere göre teşvik düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 95: Bireylerin Doping Kullanımında Sağlık Sorunu Yaşayan Sporcularının Olup Olmaması Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Bildiği İlaç Arasındaki İlişki

Dopingden Dolayı Sağlık Sorunu	Bireyin Bildiği İlaç					Toplam
	Diğer	Amfetaminle	Steroidler	Anabolik	Testosteron	
Evet	18	1	3	0	0	22
	81,8%	4,5%	13,6%	0,0%	0,0%	100,0%
Hayır	41	37	35	4	6	123
	33,3%	30,1%	28,5%	3,3%	4,9%	100,0%
Kısmen	6	1	3	0	0	10
	60,0%	10,0%	30,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Toplam	65	39	41	4	6	155
	41,9%	25,2%	26,5%	2,6%	3,9%	100,0%

$$X^2=21,308 \quad SD:8P < 0,05$$

Bireylerin doping kullanımında sağlık sorunu yaşayan sporcularının olup olmaması hakkındaki görüşleri ile bireylerin bildiği düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin dopingden dolayı sağlık sorunu yaşama düzeyleri karşılaştırıldığında anabolik ve testosteron ilaç bilgisine sahip bireylerin en düşük düzeyde sağlık sorunu yaşadığı tespit edilmiştir. Bu iki ilaç bilgisini sırasıyla amfetaminle, steroidler ve diğer ilaçlar takip etmektedir. Doping bilgisinin sporcu sağlığı açısından önemli olduğu bireylerin ilaç kullanımında ilaçların yan etki ve sonuçlarını dilme düzeyleri tespit edilmiştir.

Tablo 96: Bireyin Doping Bilgisi İle Bireylerin, Sporda Doping Kullanımının Başarıyı Ve Performansı Olumlu Etkileyeceği Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Bireyin Doping Bilgisi	Bireyin Olumlu Etki		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	54	15	69
	78,3%	21,7%	100,0%
Hayır	14	16	30
	46,7%	53,3%	100,0%
Kısmen	29	27	56
	51,8%	48,2%	100,0%
Toplam	97	58	155
	62,6%	37,4%	100,0%

$$X^2=13,276 \quad SD:2 \quad P < 0,05$$

Bireyin doping bilgisi ile bireylerin, sporda doping kullanımının başarıyı ve performansı olumlu etkileyeceği hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin dopinge ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında olumlu ve olumsuz etki yaşamayan bireylerin olumlu ve olumsuz etki yaşayan bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 97: Bireylerin, Başarılı Olmak İçin Her Yolu Denerim Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporda Doping Kullanımının Başarıyı Ve Performansı Olumlu Etkileyeceği Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Başarı İçin Her Yol Düşünürüm	Bireyin Olumlu, Etki		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	17	4	21
	81,0%	19,0%	100,0%
Hayır	65	50	115
	56,5%	43,5%	100,0%
Kısmen	15	4	19
	78,9%	21,1%	100,0%
Toplam	97	58	155
	62,6%	37,4%	100,0%

$$X^2=7,003 \quad SD:2 \quad P < 0,05$$

Bireylerin, başarılı olmak için her yolu denerim yargısı hakkındaki Görüşleri İle bireylerin, sporda doping kullanımının başarıyı ve performansı olumlu etkileyeceği hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin başarı için her yolu düşünme düzeyleri karşılaştırıldığında olumlu ve olumsuz etki yaşamayan bireylerin olumlu ve olumsuz etki yaşayan bireylere göre düşünme düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 98: Bireylerin Çevrelerinde Doping Kullanan Sporcu Veya Sporcular Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin, Sporda Doping Kullanımının Başarıyı Ve Performansı Olumlu Etkileyeceği Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Doping Kullanan Sporcu Var Mı	Bireylere Olumlu, Olumsuz Etki		
	Evet	Hayır	Toplam
Evet	62 86,1%	10 13,9%	72 100,0%
Hayır	23 33,3%	46 66,7%	69 100,0%
Kısmen	12 85,7%	2 14,3%	14 100,0%
Toplam	97 62,6%	58 37,4%	155 100,0%

$$X^2=45,428 \quad SD:2 \quad P < 0,05$$

Bireylerin çevrelerinde doping kullanan sporcu veya sporcular olduğunu bilme durumları ile bireylerin, sporda doping kullanımının başarıyı ve performansı olumlu etkileyeceği hakkındaki görüşleri düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping kullanan sporculara ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında olumlu ve olumsuz etki yaşamayan bireylerin olumlu ve olumsuz etki yaşayan bireylere göre farkındalık düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 99: Bireylerin Doping Bilgisi İle Bireylerin Doping Kullananlarda Gözlemledikleri Olumlu Ya Da Olumsuz Etki Türleri Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Bireyin Doping Bilgisi	Bireylere Etkisi										
	Yükse Performans	Ses Kalınlaşması	Bitkinlik	Kas - Eklem Sakatlığı	Davranış Bozukluğu	Karaciğer Böbrek Bozukluğu	Mide Sinir Sistemi Bozukluğu	Saç Dökülmesi ve Kellik	Sivilce ve Akne Oluşması	Davranış Bozukluğu	Toplam
Evet	13	5	0	8	17	8	3	6	5	4	69
	18,8%	7,2%	0,0%	11,6%	24,6%	11,6%	4,3%	8,7%	7,2%	5,8%	100,0%
Hayır	1	4	1	1	8	1	4	3	1	6	30
	3,3%	13,3%	3,3%	3,3%	26,7%	3,3%	13,3%	10,0%	3,3%	20,0%	100,0%
Kısmen	12	0	0	4	8	8	8	8	1	7	56
	21,4%	0,0%	0,0%	7,1%	14,3%	14,3%	14,3%	14,3%	1,8%	12,5%	100,0%
Toplam	26	9	1	13	33	17	15	17	7	17	155
	16,8%	5,8%	0,6%	8,4%	21,3%	11,0%	9,7%	11,0%	4,5%	11,0%	100,0%

$$X^2=31,597 \quad SD:18P < 0,05$$

Bireylerin doping bilgisi ile bireylerin doping kullananlarda gözlemledikleri olumlu ya da olumsuz etki türleri hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin dopinge ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük etkinin bitkinlik olduğu tespit edilmiştir. Bitkinliği sırasıyla mide-sinir sistemi bozukluğu ve davranış bozukluğu takip etmektedir. Bunların ardından birbirlerine eşit olan ses kalınlaşması ve sivilce ve akne oluşması gelmektedir. Bu iki etkiyi saç dökülmesi ve kellik takip etmektedir. Ardından birbirlerine eşit olan kas-eklem sakatlığı ve karaciğer-böbrek bozukluğu gelmektedir. Bu etkileri sırasıyla yüksek performans ve hormon bozukluğu takip etmektedir.

Tablo100:Bireylerin Yüksek Performansa Sadece Doping Kullanarak Ulaşılabilir Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Doping Kullananlarda Gözlemledikleri Olumlu Ya Da Olumsuz Etki Türleri Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Doping Yüksek Performans Etkisi	Bireye Etkisi										
	Yüksek Performans	Ses Kalınlaşması	Bitkinlik	Kas - Eklem Sakatlığı	Hormon Bozukluğu	Karaciğer-Böbrek Bozukluğu	Sinir Sistemi Bozukluğu	Saç Dökülmesi ve Kellik	Sivilce ve Akne Oluşması	Davranış Bozukluğu	Toplam
Evet	1	5	0	0	3	1	3	1	1	3	18
	5,6%	27,8%	0,0%	0,0%	16,7%	5,6%	16,7%	5,6%	5,6%	16,7%	100,0%
Hayır	20	4	1	10	19	14	11	10	6	9	104
	19,2%	3,8%	1,0%	9,6%	18,3%	13,5%	10,6%	9,6%	5,8%	8,7%	100,0%
Kısmen	5	0	0	3	11	2	1	6	0	5	33
	15,2%	0,0%	0,0%	9,1%	33,3%	6,1%	3,0%	18,2%	0,0%	15,2%	100,0%
Toplam	26	1	13	13	33	17	15	17	7	17	155
	16,8%	0,6%	8,4%	8,4%	21,3%	11,0%	9,7%	11,0%	4,5%	11,0%	100,0%

$$X^2=34,407 \quad SD:18P< 0,05$$

Bireylerin yüksek performansa sadece doping kullanarak ulaşılabilir yargısı hakkındaki Görüşleri İle bireylerin doping kullananlarda gözlemledikleri olumlu ya da olumsuz etki türleri hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping yüksek performans düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük etkinin bitkinlik ve kas-eklem sakatlığı olduğu tespit edilmiştir. Bu iki etkiyi birbirlerine eşit olan yüksek performans, karaciğer-böbrek bozukluğu, saç dökülmesi-kellik ve sivilce ve akne oluşumu takip etmektedir. Bu dört etkiyi birbirlerine eşit olan hormon bozukluğu, mide-sinir sistemi bozukluğu ve davranış bozukluğu takip etmektedir. Bireylerde en sık görülen etki ise ses kalınlaşmasıdır.

Tablo 101: Bireylerin, Psikolojik Doping'e İnanma Durumları İle Bireylerin Doping Kullananlarda Gözlemledikleri Olumlu Ya Da Olumsuz Etki Türleri Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Psikolojik Doping	Bireylere Etkisi										
	Yüksek Performans	Ses Kalınlaşması	Bitkinlik	Kas - Eklem Sakatlığı	Hormon Bozukluğu	Karaciğer Böbrek Bozukluğu	Mide Sinir Sistemi Bozukluğu	Saç Dökülmesi ve Kellik	Sivilce ve Akne Oluşması	Davranış Bozukluğu	Toplam
Evet	18	9	1	10	31	15	6	15	5	8	118
	15,3 %	7,6 %	0,8 %	8,5%	26,3 %	12,7 %	5,1 %	12,7 %	4,2%	6,8%	100,0 %
Hayır	0	0	0	2	2	0	7	2	1	5	19
	0,0 %	0,0 %	0,0 %	10,5 %	10,5 %	0,0 %	36,8 %	10,5 %	5,3%	26,3 %	100,0 %
Kısmen	8	0	0	1	0	2	2	0	1	4	18
	44,4 %	0,0 %	0,0 %	5,6%	0,0 %	11,1 %	11,1 %	0,0 %	5,6%	22,2 %	100,0 %
Toplam	26	9	1	13	33	17	15	17	7	17	155
	16,8 %	5,8 %	0,6 %	8,4%	21,3 %	11,0 %	9,7 %	11,0 %	4,5%	11,0 %	100,0 %

$$X^2=51,167 \quad SD:18P<0,05$$

Bireylerin, psikolojik doping'e inanma durumları ile bireylerin doping kullananlarda gözlemledikleri olumlu ya da olumsuz etki türleri hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin psikolojik doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük etkinin bitkinlik olduğu tespit edilmiştir. Bitkinliği sırasıyla sivilce-akne oluşumu, mide-sinir sistemi bozukluğu, davranış bozukluğu, ses kalınlaşması, kas-eklem sakatlığı takip etmektedir. Bunların ardından birbirlerine eşit olan karaciğer-böbrek bozukluğu ve saç dökülmesi-kellik gelmektedir. Bu etkileri sırasıyla yüksek performans ve hormon bozukluğu takip etmektedir.

Tablo 102: Bireylerin Doping Bilgisi İle Bireylerin Doping kullanımı hakkındaki düşünceleri arasında ki İlişki

Bireyin Doping Bilgisi	Bireylerin Doping Düşüncesi					Toplam
	Herkes Kullanabilir	Gerekirse Kullanılmalı	Hiçbir Şey Düşünmüyorum	Spor Ahlakına Aykırı	Kesinlikle Kullanılmamalı	
Evet	2	8	10	23	26	69
	2,9%	11,6%	14,5%	33,3%	37,7%	100,0%
Hayır	6	1	4	5	14	30
	20,0%	3,3%	13,3%	16,7%	46,7%	100,0%
Kısmen	0	2	1	19	34	56
	0,0%	3,6%	1,8%	33,9%	60,7%	100,0%
Toplam	8	11	15	47	74	155
	5,2%	7,1%	9,7%	30,3%	47,7%	100,0%

$$X^2=31,326 \quad SD:8P < 0,05$$

Bireylerin Doping Bilgisi İle Bireylerin Doping kullanımı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin dopinge ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin herkes kullanabilir düşüncesine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşüncelyi sırasıyla gerekirse kullanılmalı, hiçbir şey düşünmüyorum, spor ahlakına aykırı ve kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir. Veriler sonucunda bireylerin doping düşünceleri kesin bir yargıya sahip olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 103: Bireylerin Doping Kullanımını Haksız Rekabete Yol Açtığı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Doping kullanımı hakkındaki düşünceleri Arasındaki İlişki

Haksız Rekabet	Bireylerin Doping Düşüncesi					Toplam
	Herkes Kullanabilir	Gerekirse Kullanılmalı	Hiçbir Şey Düşünmüyorum	Spor Ahlakına Aykırı	Kesinlikle Kullanılmamalı	
Evet	5 3,7%	11 8,1%	11 8,1%	41 30,4%	67 49,6%	135 100,0%
Hayır	1 5,9%	0 0,0%	4 23,5%	5 29,4%	7 41,2%	17 100,0%
Kısmen	2 66,7%	0 0,0%	0 0,0%	1 33,3%	0 0,0%	3 100,0%
Toplam	8 5,2%	11 7,1%	15 9,7%	47 30,3%	74 47,7%	155 100,0%

$$X^2=29,878 \quad SD:8P < 0,05$$

Bireylerin doping kullanımını haksız rekabete yol açtığı hakkındaki Görüşleri İle bireylerin doping kullanımı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin haksız rekabete ilişkin farkındalık düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin herkes kullanabilir düşüncesine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşüncelyi sırasıyla gerekirse kullanılmalı ve hiçbir şey düşünmüyorum, spor ahlakına aykırı, kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir.

Tablo 104: Bireylerin, Doping Kullanımının Spor'da Fair Play Ruhuna Zarar Verdiği Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Doping kullanımı hakkındaki düşünceleri Arasındaki İlişki

Fair Play Ruhuna Zarar Veriyor	Bireylerin Doping Düşüncesi					Toplam
	Herkes Kullanabilir	Gerekirse Kullanılmalı	Hiçbir Şey Düşünmüyorum	Spor Ahlakına Aykırı	Kesinlikle Kullanılmamalı	
Evet	4	11	11	35	55	116
	3,4%	9,5%	9,5%	30,2%	47,4%	100,0%
Hayır	0	0	3	8	12	23
	0,0%	0,0%	13,0%	34,8%	52,2%	100,0%
Kısmen	4	0	1	4	7	16
	25,0%	0,0%	6,3%	25,0%	43,8%	100,0%
Toplam	8	11	15	47	74	155
	5,2%	7,1%	9,7%	30,3%	47,7%	100,0%

$$X^2=18,666 \quad SD:8P < 0,05$$

Bireylerin, doping kullanımının spor'da fair play ruhuna zarar verdiği hakkındaki görüşleri ile bireylerin doping kullanımı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin fairplay ruhuna zarar verme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük zarar verme düzeyinin herkes kullanabilir düşüncesine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşüncelyi sırasıyla gerekirse kullanılmalı ve hiçbir şey düşünmüyorum, spor ahlakına aykırı, kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir.

TABLO105: Bireylerin, Doping Konusunun Sporcular, İdareciler Ve Antrenörler Tarafından Yeterince İyi Bilinme Durumuna İlişkin Görüşleri İle Bireylerin Doping kullanımı hakkındaki düşünceleri Arasındaki İlişki

İdareci Sporcu Yönetici Biliyor mu	Bireylerin Doping Düşüncesi					Toplam
	Herkes Kullanabilir	Gerekirse Kullanılmalı	Hiçbir Şey Düşünmüyorum	Spor Ahlakına Aykırı	Kesinlikle Kullanılmamalı	
Evet	2 9,1%	0 0,0%	3 13,6%	1 4,5%	16 72,7%	22 100,0%
Hayır	6 6,2%	11 11,3%	12 12,4%	25 25,8%	43 44,3%	97 100,0%
Kısmen	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	21 58,3%	15 41,7%	36 100,0%
Toplam	8 5,2%	11 7,1%	15 9,7%	47 30,3%	74 47,7%	155 100,0%

$$X^2=32,048 \quad SD:8P<0,05$$

Bireylerin, doping konusunun sporcular, idareciler ve antrenörler tarafından yeterince iyi bilinme durumuna ilişkin görüşleri ile bireylerin doping kullanımı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin idareci, sporcu, yöneticiye ait bilme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilme düzeyinin gerekirse kullanılmalı düşüncesine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşüncelyi sırasıyla spor ahlakına aykırı, herkes kullanabilir, hiçbir şey düşünmüyorum, kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir.

Tablo 106 Bireylerin Çevrelerinde Doping Kullanan Sporcu Veya Sporcular Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin Doping kullanımı hakkındaki düşünceleri Arasındaki İlişki

Doping Kullanan Sporcu Var Mı	Bireylerin Doping Düşüncesi					Toplam
	Herkes Kullanabilir	Gerekirse Kullanılmalı	Hiçbir Şey Düşünmüyorum	Spor Ahlakına Aykırı	Kesinlikle Kullanılmamalı	
Evet	6	10	6	21	29	72
	8,3%	13,9%	8,3%	29,2%	40,3%	100,0%
Hayır	2	1	5	22	39	69
	2,9%	1,4%	7,2%	31,9%	56,5%	100,0%
Kısmen	0	0	4	4	6	14
	0,0%	0,0%	28,6%	28,6%	42,9%	100,0%
Toplam	8	11	15	47	74	155
	5,2%	7,1%	9,7%	30,3%	47,7%	100,0%

$$X^2=19,431 \quad SD:8P < 0,05$$

Bireylerin Çevrelerinde Doping Kullanan Sporcu Veya Sporcular Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin Doping kullanımı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping kullanan sporculara ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin herkes kullanabilir ve hiçbir şey düşünmüyorum düşüncelerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu iki düşüncelyi sırasıyla gerekirse kullanılmalı, spor ahlakına aykırı, kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir

Tablo 107 Bireylerin, Kan Dopingi Hakkındaki Bilgi Sahibi Olma Durumları İle Bireylerin Doping kullanımı hakkındaki düşünceler Arasındaki İlişki

Kan Doping Bilginiz	Bireylerin Doping Düşüncesi					Toplam
	Herkes Kullanabilir	Gerekirse Kullanılmalı	Hiçbir Şey Düşünmüyorum	Spor Ahlakına Aykırı	Kesinlikle Kullanılmamalı	
Evet	6 12,5%	4 8,3%	6 12,5%	13 27,1%	19 39,6%	48 100,0%
Hayır	2 3,7%	0 0,0%	5 9,3%	19 35,2%	28 51,9%	54 100,0%
Kısmen	0 0,0%	7 13,2%	4 7,5%	15 28,3%	27 50,9%	53 100,0%
Toplam	8 5,2%	11 7,1%	15 9,7%	47 30,3%	74 47,7%	155 100,0%

$$X^2=16,977 \quad SD:8P < 0,05$$

Bireylerin, kan dopingi hakkındaki bilgi sahibi olma durumları ile bireylerin doping kullanımı hakkındaki düşünceler arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin gerekirse kullanılmalı düşüncesine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşüncelyi sırasıyla herkes kullanabilir ve hiçbir şey düşünmüyorum, spor ahlakına aykırı, kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir.

Tablo 108: Bireylerin Besin Dopingi Hakkında Bilgi Sahibi Olmada Durumları İle Bireylerin Doping kullanımı hakkındaki düşünceleri Arasındaki İlişki

Besin Dopingi Bilgisine Sahip misiniz	Bireylerin Doping Düşüncesi					Toplam
	Herkes Kullanabilir	Gerekirse Kullanılmalı	Hiçbir Şey Düşünmüyorum	Spor Ahlakına Aykırı	Kesinlikle Kullanılmamalı	
Evet	6	5	4	19	17	51
	11,8%	9,8%	7,8%	37,3%	33,3%	100,0%
Hayır	2	1	9	12	31	55
	3,6%	1,8%	16,4%	21,8%	56,4%	100,0%
Kısmen	0	5	2	16	26	49
	0,0%	10,2%	4,1%	32,7%	53,1%	100,0%
Toplam	8	11	15	47	74	155
	5,2%	7,1%	9,7%	30,3%	47,7%	100,0%

$$X^2=20,314 \quad SD:8P < 0,05$$

Bireylerin besin dopingi hakkında bilgi sahibi olmada durumları ile bireylerin doping kullanımı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin besin dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin hiçbir şey düşünmüyorum düşüncesine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşüncüyü sırasıyla gerekirse kullanılmalı, herkes kullanabilir, kesinlikle kullanılmamalı, spor ahlakına aykırı düşünceleri takip etmektedir.

Tablo 109: Bireylerin Sporcu Yakalanmadığı Sürece Doping Kullanabilir Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Doping kullanımı hakkındaki düşünceleri Arasındaki İlişki

Yakalanmadığı Sürece Doping	Bireyin Doping Düşüncesi					Toplam
	Herkes Kullanabilir	Gerekirse Kullanılmalı	Hiçbir Şey Düşünmüyorum	Spor Ahlakına Aykırı	Kesinlikle Kullanılmamalı	
Evet	3	1	2	0	5	11
	27,3%	9,1%	18,2%	0,0%	45,5%	100,0 %
Hayır	5	10	12	40	66	133
	3,8%	7,5%	9,0%	30,1%	49,6%	100,0 %
Kısmen	0	0	1	7	3	11
	0,0%	0,0%	9,1%	63,6%	27,3%	100,0 %
Toplam	8	11	15	47	74	155
	5,2%	7,1%	9,7%	30,3%	47,7%	100,0 %

$$X^2=21,695 \quad SD:8P < 0,05$$

Bireylerin Sporcu Yakalanmadığı Sürece Doping Kullanabilir Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Doping kullanımı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin yakalanmadığı sürece doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük doping düzeyinin spor ahlakına aykırı düşüncesine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşüncüyü sırasıyla gerekirse kullanılmalı, hiçbir şey düşünmüyorum, herkes kullanabilir, kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir.

Tablo 110: Bireylerin Doping Kullanımını Teşvik Edip Etmeme Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Doping kullanımı hakkındaki düşünceleri Arasındaki İlişki

Doping Kullanmaya Teşvik	Bireyin Doping Düşüncesi					Toplam
	Herkes Kullanabilir	Gerekirse Kullanılmalı	Hiçbir Şey Düşünmüyorum	Spor Ahlakına Aykırı	Kesinlikle Kullanılmamalı	
Evet	2	0	2	0	4	8
	25,0%	0,0%	25,0%	0,0%	50,0%	100,0 %
Hayır	4	11	12	40	67	134
	3,0%	8,2%	9,0%	29,9%	50,0%	100,0 %
Kısmen	2	0	1	7	3	13
	15,4%	0,0%	7,7%	53,8%	23,1%	100,0 %
Toplam	8	11	15	47	74	155
	5,2%	7,1%	9,7%	30,3%	47,7%	100,0 %

$$X^2=20,369 \quad SD:8P < 0,05$$

Bireylerin Doping Kullanımını Teşvik Edip Etmeme Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Doping kullanımı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük teşvik düzeyinin gerekirse kullanılmalı ve spor ahlakına aykırı düşüncelerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşünceleri sırasıyla hiçbir şey düşünmüyorum ve herkes kullanabilir, kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir.

Tablo 111: Bireylerin Doping Kullanımında Sağlık Sorunu Yaşayan Sporcularının Olup Olmaması Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin Doping kullanımı hakkındaki düşünceleri Arasındaki İlişki

Dopingden Dolayı Sağlık Sorunu	Bireyin Doping Düşüncesi					Toplam
	Herkes Kullanabilir	Gerekirse Kullanılmalı	Hiçbir Şey Düşünmüyorum	Spor Ahlakına Aykırı	Kesinlikle Kullanılmamalı	
Evet	2	5	3	4	8	22
	9,1%	22,7%	13,6%	18,2%	36,4%	100,0 %
Hayır	4	6	11	38	64	123
	3,3%	4,9%	8,9%	30,9%	52,0%	100,0 %
Kısmen	2	0	1	5	2	10
	20,0%	0,0%	10,0%	50,0%	20,0%	100,0 %
Toplam	8	11	15	47	74	155
	5,2%	7,1%	9,7%	30,3%	47,7%	100,0 %

$$X^2=20,398 \quad SD:8P < 0,05$$

Bireylerin doping kullanımında sağlık sorunu yaşayan sporcularının olup olmaması hakkındaki Görüşleri İle bireylerin doping kullanımı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin dopingden dolayı sağlık sorunu yaşama düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük sağlık sorunu yaşama düzeyinin herkes kullanabilir düşüncesine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşüncelyi sırasıyla hiçbir şey düşünmüyorum, spor ahlakına aykırı, gerekirse kullanılmalı, kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir.

Tablo 112: Bireylerin Doping Bilgisi İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

Bireyin Doping Bilgisi	Bireyin Kullandığı Doping Çeşidi											
	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler	Hormon ve Analoglar	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeleyici Ajanlar	Kannabinoid	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	Toplam
Evet	24	3	7	4	7	9	3	2	0	8	2	69
	34,8%	4,3%	10,1%	5,8%	10,1%	13,0%	4,3%	2,9%	0,0%	11,6%	2,9%	100,0%
Hayır	5	0	0	5	1	2	1	0	3	3	10	30
	16,7%	0,0%	0,0%	16,7%	3,3%	6,7%	3,3%	0,0%	10,0%	10,0%	33,3%	100,0%
Kısmen	15	0	6	4	0	3	1	3	0	6	18	56
	26,8%	0,0%	10,7%	7,1%	0,0%	5,4%	1,8%	5,4%	0,0%	10,7%	32,1%	100,0%
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155
	28,4%	1,9%	8,4%	8,4%	5,2%	9,0%	3,2%	3,2%	1,9%	11,0%	19,4%	100,0%

$$X^2=53,510 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin Doping Bilgisi Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin dopinge ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin kannabinoid doping çeşidini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşidini sırasıyla maskeleyici ajanlar ve bilgi sahibi değilim, beta bloke ediciler ve anabolik ajanlar, narkotik, idrar söktürücü ve hormon ve analoglar, hepsi, alkol, uyarıcılar takip etmektedir.

Tablo 113: Bireylerin Yüksek Performansa Sadece Doping Kullanarak Ulaşılabilir Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

Doping Yüksek Performans Etkisi	Bireyin Kullandığı Doping Çeşidi											
	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler hormon ve	Analoglar	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeleyici Ajanlar	Kannabinoid	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	Toplam
Evet	6	0	2	3	0	1	0	0	0	6	0	18
	33,3%	0,0%	11,1%	16,7%	0,0%	5,6%	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	0,0%	100,0%
Hayır	35	3	9	7	8	7	5	5	3	6	16	104
	33,7%	2,9%	8,7%	6,7%	7,7%	6,7%	4,8%	4,8%	2,9%	5,8%	15,4%	100,0%
Kısmen	3	0	2	3	0	6	0	0	0	5	14	33
	9,1%	0,0%	6,1%	9,1%	0,0%	18,2%	0,0%	0,0%	0,0%	15,2%	42,4%	100,0%
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155
	28,4%	1,9%	8,4%	8,4%	5,2%	9,0%	3,2%	3,2%	1,9%	11,0%	19,4%	100,0%

$$X^2=48,094 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin Yüksek Performansa Sadece Doping Kullanarak Ulaşılabilir Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceler arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p < 0,05$). Bireylerin doping yüksek performans etki düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük etki düzeyinin beta bloke ediciler, idrar söktürücü, anabolik ajanlar, maskeleyici ajanlar, kannabinoid doping çeşitlerini kullanan ve bilgi sahibi olmayan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşitlerini sırasıyla alkol, hormon ve analoglar, narkotik, hepsi ve uyarıcılar takip etmektedir.

Tablo 114 Bireylerin, Psikolojik Doping'e İnanma Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

Psikolojik Doping	Bireylerin Kullandığı Doping Çeşidi											
	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler	n ve Analoglar	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeliyici Ajanlar	Kannabinoid	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	Toplam
Evettir	25	3	12	7	8	11	5	5	3	12	27	118
	21,2 %	2,5 %	10,2 %	5,9 %	6,8 %	9,3 %	4,2 %	4,2 %	2,5%	10,2 %	22,9 %	100,0 %
Hayır	14	0	0	1	0	3	0	0	0	1	0	19
	73,7 %	0,0 %	0,0 %	5,3 %	0,0 %	15,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0%	5,3%	0,0%	100,0 %
Kısmen	5	0	1	5	0	0	0	0	0	4	3	18
	27,8 %	0,0 %	5,6 %	27,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0%	22,2 %	16,7 %	100,0 %
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155
	28,4 %	1,9 %	8,4 %	8,4 %	5,2 %	9,0 %	3,2 %	3,2 %	1,9%	11,0 %	19,4 %	100,0 %

$$X^2=44,579 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin, psikolojik doping'e inanma durumları ile bireylerin, sporcuların genellikle hangi doping çeşidini kullandığı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin psikolojik doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük psikolojik doping düzeyinin beta bloke ediciler ve kanna binoid doping çeşitlerini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşitlerini sırasıyla ababolik ajanlar ve maskeleyici ajanlar, narkotik, idrar söktürücü, alkol, hepsi ve hormon ve analoglar, uyarıcı doping çeşitlerini kullananlar, bilgi sahibi olmayan bireyler takip etmektedir.

Tablo 115: Bireylerin, Başarılı Olmak İçin Her Yolu Denerim Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

Başarı İçin Her Yolu Denerim	Bireylerin Kullandığı Doping Çeşidi											
	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler ve Analoglar	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeleyici Ajanlar	Kannabinoid	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	Toplam	
Evet	8	0	1	4	0	0	1	0	0	7	1	21
	38,1%	0,0%	4,8%	19,0%	0,0%	0,0%	5,3%	0,0%	0,0%	33,3%	4,8%	100,0%
Hayır	24	3	9	8	7	14	5	5	3	8	29	115
	20,9%	2,6%	7,8%	7,0%	6,1%	12,2%	4,3%	4,3%	2,6%	7,0%	25,2%	100,0%
Kısmen	12	0	3	1	1	0	0	0	0	2	0	19
	63,2%	0,0%	15,8%	5,3%	5,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	10,5%	0,0%	100,0%
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155
	28,4%	1,9%	8,4%	8,4%	5,2%	9,0%	3,2%	3,2%	1,9%	11,0%	19,4%	100,0%

$$X^2=47,048 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin, Başarılı Olmak İçin Her Yolu Denerim Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin başarı için her yolu düşünme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düşünme düzeyinin beta bloke ediciler, idrar söktürücü, alkol, maskeleyici ajanlar ve kannabinoid doping çeşitlerini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşitlerini sırasıyla bilgi sahibi olmayan bireylerin yanı sıra anabolik ajanlar ve hormon ve analoglar, narkotik, hepsi ve uyarıcılar takip etmektedir.

Tablo 116: Bireylerin, Doping Kullanımının Spor’da Fair Play Ruhuna Zarar Verdiği Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

Fair Play Ruhuna Zarar Veriyor	Bireyin Kullandığı Doping Çeşidi											
	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler	ve Analor	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeliyici Ajanlar	Kannabionid	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	Toplam
Evet	25	3	11	2	6	14	5	5	3	12	30	116
	21,6%	2,6%	9,5%	1,7%	5,2%	12,1%	4,3%	4,3%	2,6%	10,3%	25,9%	100,0%
Hayır	10	0	0	8	2	0	0	0	0	3	0	23
	43,5%	0,0%	0,0%	34,8%	8,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	13,0%	0,0%	100,0%
Kısmen	9	0	2	3	0	0	0	0	0	2	0	16
	56,3%	0,0%	12,5%	18,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	12,5%	0,0%	100,0%
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155
	28,4%	1,9%	8,4%	8,4%	5,2%	9,0%	3,2%	3,2%	1,9%	11,0%	19,4%	100,0%

$$X^2=59,564 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin, doping kullanımının spor’da fair play ruhuna zarar verdiği hakkındaki Görüşleri İle bireylerin, sporcuların genellikle hangi doping çeşidini kullandığı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin fairplay ruhuna zarar verme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin narkotik doping çeşidini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşidini sırasıyla beta bloke ediciler ve kannabionid, anabolik ajanlar ve maskeleyici ajanlar, idrar söktürücü, hormon ve analoglar, hepsi, uyarıcılar, bilgi sahibi olmayan bireyler takip etmektedir.

Tablo 117 Bireylerin, Doping'in Büyük Yan Etkilerinin Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

Doping'in Yan Etkileri Bilgisi	Bireylerin Kullandığı Doping Çeşidi											
	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler	Hormon ve Analoglar	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeli Ajanlar	Kannabinoid	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	Toplam
Evet	30	3	12	8	5	14	3	2	3	12	26	118
	25,4%	2,5%	10,2%	6,8%	4,2%	11,9%	2,5%	1,7%	2,5%	10,2%	22,0%	100,0%
Hayır	10	0	1	4	3	0	1	0	0	4	1	24
	41,7%	0,0%	4,2%	16,7%	12,5%	0,0%	4,2%	0,0%	0,0%	16,7%	4,2%	100,0%
Kısmen	4	0	0	1	0	0	1	3	0	1	3	13
	30,8%	0,0%	0,0%	7,7%	0,0%	0,0%	7,7%	23,1%	0,0%	7,7%	23,1%	100,0%
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155
	28,4%	1,9%	8,4%	8,4%	5,2%	9,0%	3,2%	3,2%	1,9%	11,0%	19,4%	100,0%

$$X^2=38,754 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin, doping'in büyük yan etkilerinin olduğunu bilme Durumları İle Bireylerin, sporcuların genellikle hangi doping çeşidini kullandığı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping yan etkilerine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin maskeleyici ajanlara ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşidini birbirlerine eşit olan beta bloke ediciler, anabolik ajanlar ve kannabinoid doping çeşitleri takip etmektedir. Bunlardan sonra sırasıyla idrar söktürücü, narkotik, hepsi ve hormon ve analoglar, alkol, bilgi sahibi olmayan bireyler ve uyarıcılar takip etmektedir.

Tablo 118: Bireylerin, Doping Konusunun Sporcular, İdareciler Ve Antrenörler Tarafından Yeterince İyi Bilinme Durumuna İlişkin Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

İdareci Sporcu Yönetici Bilmiyor mu	Bireylerin Kullandığı Doping Çeşidi											
	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler	Hormon ve Analoglar	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeleyici Ajanlar	Kannabinoi d	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	Toplam
Evet	8	0	1	4	0	1	1	0	0	1	6	22
	36, 4%	0,0 %	4,5 %	18, 2%	0,0 %	4,5 %	4,5 %	0,0 %	0,0%	4,5%	27,3 %	100, 0%
Hayır	23	3	9	6	8	13	5	4	3	8	15	97
	23, 7%	3,1 %	9,3 %	6,2 %	8,2 %	13, 4%	4,3 %	4,1 %	3,1%	8,2%	15,5 %	100, 0%
Kısmen	13	0	3	3	0	0	0	0	0	8	9	36
	36, 1%	0,0 %	8,3 %	8,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0%	22,2 %	25,0 %	100, 0%
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155
	28, 4%	1,9 %	8,4 %	8,4 %	5,2 %	9,0 %	3,2 %	3,2 %	1,9%	11,0 %	19,4 %	100, 0%

$$X^2=31,932 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin, doping konusunun sporcular, idareciler ve antrenörler tarafından yeterince iyi bilinme durumuna ilişkin görüşleri ile bireylerin, sporcuların genellikle hangi doping çeşidini kullandığı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin idareci, sporcu, yönetici bilme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilme düzeyinin beta bloke ediciler, idrar söktürücü, maskeleyici ajanlar ve kannabionid doping çeşidini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşitlerini birbirlerine eşit olan alkol, hepsi, anabolik ajanlar ve hormon ve analoglar takip etmektedir. Bunların arkasından sırasıyla narkotik, bilgi sahibi olmayan bireyler ve uyarıcılar gelmektedir.

Tablo 119: Bireylerin, Doping Kullanılmaması Konusunda Devletin Etkili Bir Politikası Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

Bireylerin Kullandığı Doping Çeşidi													
Anti Doping Politikası	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler	Hormon ve Analoglar	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeleyici Ajanlar	Kannabinoit	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	Toplam	
Evet	5	0	2	2	0	3	0	0	0	1	2	15	
	33,3%	0,0%	13,3%	13,3%	0,0%	20,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,7%	13,3%	100,0%	
Hayır	30	3	10	10	8	11	4	5	3	7	10	101	
	29,7%	3,0%	9,9%	9,9%	7,9%	10,9%	4,0%	5,0%	3,0%	6,9%	9,9%	100,0%	
Kısmen	9	0	1	1	0	0	1	0	0	9	18	39	
	23,1%	0,0%	2,6%	2,6%	0,0%	0,0%	2,6%	0,0%	0,0%	23,1%	46,2%	100,0%	
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155	
	28,4%	1,9%	8,4%	8,4%	5,2%	9,0%	3,2%	3,2%	1,9%	11,0%	19,4%	100,0%	

$$X^2=48,314 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin, doping kullanılmaması konusunda devletin etkili bir politikası olduğunu bilme durumları ile bireylerin, sporcuların genellikle hangi doping çeşidini kullandığı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p < 0,05$). Bireylerin devletin anti doping politikasına ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin beta bloke ediciler, idrar söktürücü, maskeleyici ajanlar ve kannabionid doping çeşidini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşitlerini hepsi takip etmektedir. Bunların arkasından birbirlerine eşit olan hormon ve analoglar, narkotik ve bilgi sahibi olmayan bireyler gelmektedir. Bunları sırasıyla alkol ve uyarıcılar takip etmektedir.

Tablo 120: Bireylerin, Devletin Dopingin Zararları, Spor Ahlakına Ters Düştüğü Ve Haksız Rekabete Yol Açtığına İlişkin Devamlı Eğitimler Düzenlemesi Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

Doping Seminerleri Yeterli Mi	Bireylerin Kullandığı Doping Çeşidi											
	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler	Hormon ve Analoglar	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeliyici Ajanlar	Kannabinod	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	Toplam
Evet	36	3	10	9	8	13	5	5	3	14	20	126
	28,6 %	2,4 %	7,9 %	7,1 %	6,3 %	10,3 %	4,0 %	4,0 %	2,4 %	11,1 %	15,9 %	100,0 %
Hayır	6	0	1	2	0	1	0	0	0	3	0	13
	46,2 %	0,0 %	7,7 %	15,4 %	0,0 %	7,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	23,1 %	0,0 %	100,0 %
Kısmen	2	0	2	2	0	0	0	0	0	0	10	16
	12,5 %	0,0 %	12,5 %	12,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	62,5 %	100,0 %
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155
	28,4 %	1,9 %	8,4 %	8,4 %	5,2 %	9,0 %	3,2 %	3,2 %	1,9 %	11,0 %	19,4 %	100,0 %

$$X^2=33,959 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin, devletin dopingin zararları, spor ahlakına ters düştüğü ve haksız rekabete yol açtığına ilişkin devamlı eğitimler düzenlemesi hakkındaki görüşleri ile bireylerin, sporcuların genellikle hangi doping çeşidini kullandığı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping seminerlerinin yeterliliğine ilişkin kabul düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük kabul düzeyinin beta bloke ediciler ve kannabionid doping çeşidini kullanan bireylere ait olduğu tespit

edilmiştir. Bu doping çeşitlerini birbirlerine eşit olan anabolik ajanlar ve maskeleyici ajanlar takip etmektedir. Bunların arkasından sırasıyla idrar söktürücü, narkotik, hormon ve analoglar, alkol, hepsi, bilgi sahibi olmayan bireyler ve uyarıcılar gelmektedir.

Tablo 121: Bireylerin Çevrelerinde Doping Kullanan Sporcu Veya Sporcular Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

Doping Kullanan Sporcu Var mı	Bireylerin Kullandığı Doping Çeşidi											
	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler	Hormon ve Analoglar	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeleyici Ajanlar	Kannabinoid	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	Toplam
Evet	27	1	8	7	2	9	1	2	3	6	6	72
	37,5 %	1,4 %	11,1 %	9,7 %	2,8 %	12,5 %	1,4 %	2,8 %	4,2 %	8,3 %	8,3 %	100,0 %
Hayır	14	0	5	6	3	5	4	3	0	9	20	69
	20,3 %	0,0 %	7,2 %	8,7 %	4,3 %	7,2 %	5,8 %	4,3 %	0,0 %	13,0 %	29,0 %	100,0 %
Kısmen	3	2	0	0	3	0	0	0	0	2	4	14
	21,4 %	14,3 %	0,0 %	0,0 %	21,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	14,3 %	28,6 %	100,0 %
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155
	28,4 %	1,9 %	8,4 %	8,4 %	5,2 %	9,0 %	3,2 %	3,2 %	1,9 %	11,0 %	19,4 %	100,0 %

$$X^2=46,347 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin çevrelerinde doping kullanan sporcu veya sporcular olduğunu bilme durumları ile bireylerin, sporcuların genellikle hangi doping çeşidini kullandığı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping kullanan sporculara ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin beta bloke ediciler ve anabolik ajanlar doping çeşitlerini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşitlerini birbirlerine eşit olan idrar söktürücü ve maskeleyici ajanlar takip etmektedir. Bunların arkasından sırasıyla kannabinoid, hepsi ve bilgi sahibi olmayan bireyler, narkotik, hormon ve analoglar, alkol ve uyarıcılar gelmektedir.

Tablo 122: Bireylerin Okullarında Görmüş Oldukları Eğitim Ve Öğretim Süresince Doping Kullanımı Hakkında Ders Alıp Almama Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

Okulsuzda Doping İle İlgili Ders	Bireylerin Kullandığı Doping Çeşidi											Toplam
	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler	Hormon ve Analoglar	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeliyici Ajanlar	Kannabinoid	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	20	0	3	3	0	8	0	0	0	7	2	43
	46,5%	0,0%	7,0%	7,0%	0,0%	18,6%	0,0%	0,0%	0,0%	16,3%	4,7%	100,0%
Hayır	16	1	2	8	4	3	5	1	0	4	14	58
	27,6%	1,7%	3,4%	13,8%	6,9%	5,2%	8,6%	1,7%	0,0%	6,9%	24,1%	100,0%
Kısmen	8	2	8	2	4	3	0	4	3	6	14	54
	14,8%	3,7%	14,8%	3,7%	7,4%	5,6%	0,0%	7,4%	5,6%	11,1%	25,9%	100,0%
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155
	28,4%	1,9%	8,4%	8,4%	5,2%	9,0%	3,2%	3,2%	1,9%	11,0%	19,4%	100,0%

$$X^2=54,692 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin okullarında görmüş oldukları eğitim ve öğretim süresince doping kullanımı hakkında ders alıp almama durumları ile bireylerin, sporcuların genellikle hangi doping çeşidini kullandığı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük ders düzeyinin beta bloke ediciler, idrar söktürücü, anabolik ajanlar, maskeleyici ajanlar ve kannabionid doping çeşitlerini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşitlerini sırasıyla bilgi sahibi olmayan bireyler narkotik ve hormon ve analoglar, hepsi, alkol ve uyarıcılar takip etmektedir.

Tablo 123: Bireylerin Sporcular Arasında Kullanılan Yararlı Ve Zararlı İlaçlar Hakkında Yeterli Bilgilerinin Olma Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

Yararlı Ve Zararlı İlaç Bilgisi	Bireylerin Kullandığı Doping Çeşidi											Toplam
	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler	Hormon ve Analoglar	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeleyici Ajanlar	Kannabionid	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	15	3	1	2	7	8	3	2	0	3	0	44
	34,1 %	6,8 %	2,3 %	4,5 %	15,9 %	18,2 %	6,8 %	4,5 %	0,0%	6,8%	0,0%	100,0 %
Hayır	15	0	6	6	1	2	2	0	0	6	18	56
	26,8 %	0,0 %	10,7 %	10,7 %	1,8 %	3,6 %	3,6 %	0,0 %	0,0%	10,7 %	32,1 %	100,0 %
Kısmen	14	0	6	5	0	4	0	3	3	8	12	55
	25,5 %	0,0 %	10,9 %	9,1 %	0,0 %	7,3 %	0,0 %	5,5 %	5,5%	14,5 %	21,8 %	100,0 %
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155
	28,4 %	1,9 %	8,4 %	8,4 %	5,2 %	9,0 %	3,2 %	3,2 %	1,9%	11,0 %	19,4 %	100,0 %

$$X^2=58,893 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin sporcular arasında kullanılan yararlı ve zararlı ilaçlar hakkında yeterli bilgilerinin olma durumları ile bireylerin, sporcuların genellikle hangi doping çeşidini kullandığı

hakkındaki düşünceleri anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin, yararlı ve zararlı ilaçlara ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin kannabionid doping çeşidini kullanan ve bilgi sahibi olmayan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bunları hormon ve analoglar takip etmektedir. Bu doping çeşidinin arkasından birbirlerine eşit olan narkotik ve maskeleyici ajanlar ve beta bloke ediciler, anabolik ajanlar ve hepsi gelmektedir. Bunları sırasıyla idrar söktürücü, alkol ve uyarıcılar takip etmektedir.

Tablo 124: Bireylerin Gen Dopingi Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

Gen Doping Bilgisi	Bireylerin Kullandığı Doping Çeşidi											Toplam
	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler	Hormon ve Analoglar	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeleyici Ajanlar	Kannabinoid	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	18	3	0	3	6	11	1	5	0	5	2	54
	33,3%	5,6%	0,0%	5,6%	11,1%	20,4%	1,9%	9,3%	0,0%	9,3%	3,7%	100,0%
Hayır	17	0	5	5	1	0	1	0	3	6	26	64
	26,6%	0,0%	7,8%	7,8%	1,6%	0,0%	1,6%	0,0%	4,7%	9,4%	40,6%	100,0%
Kısmen	9	0	8	5	1	3	3	0	0	6	2	37
	24,3%	0,0%	21,6%	13,5%	2,7%	8,1%	8,1%	0,0%	0,0%	16,2%	5,4%	100,0%
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155
	28,4%	1,9%	8,4%	8,4%	5,2%	9,0%	3,2%	3,2%	1,9%	11,0%	19,4%	100,0%

$$X^2=53,545 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin Gen Dopingi Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin gen dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin hormon ve analoglar ve kannabionid

doping çeşitlerini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla anabolik ajanlar, bilgi sahibi olmayan bireyler, narkotik ve beta bloke ediciler, maskeleyici ajanlar ve hepsi, idrar söktürücü, alkol ve uyarıcılar takip etmektedir.

Tablo 125Bireylerin Gen Dopinginin, Doping Sınıflandırılmasına Girip Girmemesi Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

Gen Dopingi Sizce Doping Mi	Bireylerin Kullandığı Doping Çeşidi											Toplam
	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler	Hormon ve Analoglar	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeliyici Ajanlar	Kannabinoid	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	25	3	5	1	7	13	4	5	0	7	6	76
	32,9%	3,9%	6,6%	1,3%	9,2%	17,1%	5,3%	6,6%	0,0%	9,2%	7,9%	100,0%
Hayır	17	0	3	10	1	0	0	0	3	7	14	55
	30,9%	0,0%	5,5%	18,2%	1,8%	0,0%	0,0%	0,0%	5,5%	12,7%	25,5%	100,0%
Kısmen	2	0	5	2	0	1	1	0	0	3	10	24
	8,3%	0,0%	20,8%	8,3%	0,0%	4,2%	4,2%	0,0%	0,0%	12,5%	41,7%	100,0%
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155
	28,4%	1,9%	8,4%	8,4%	5,2%	9,0%	3,2%	3,2%	1,9%	11,0%	19,4%	100,0%

$$X^2=65,504 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin gen dopinginin, doping sınıflandırılmasına girip girmemesi hakkındaki görüşleri ile bireylerin, sporcuların genellikle hangi doping çeşidini kullandığı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin gen dopingini bir doping çeşidi olarak kabul etme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük kabul etme düzeyinin kannabionid doping çeşidini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla narkotik, beta bloke ediciler, maskeleyici ajanlar ve hormon ve analoglar, bilgi sahibi olmayan bireyler, hepsi ve idrar söktürücü, alkol ve uyarıcılar takip etmektedir.

Tablo 126: Bireylerin, Kan Dopingi Hakkındaki Bilgi Sahibi Olma Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

Bireylerin Kullandığı Doping Çeşidi													
Kan Doping Bilginiz	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler	Hormon ve Analoglar	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeliyici Ajanlar	Kannabinoit	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	Toplam	
Evet	13	3	3	2	6	10	0	5	0	6	0	48	
	27,1%	6,3%	6,3%	4,2%	12,5%	20,8%	0,0%	10,4%	0,0%	12,5%	0,0%	100,0%	
Hayır	13	0	3	9	1	1	2	0	3	8	14	54	
	24,1%	0,0%	5,6%	16,7%	1,9%	1,9%	3,7%	0,0%	5,6%	14,8%	25,9%	100,0%	
Kısmen	18	0	7	2	1	3	3	0	0	3	16	53	
	34,0%	0,0%	13,2%	3,8%	1,9%	5,7%	5,7%	0,0%	0,0%	5,7%	30,2%	100,0%	
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155	
	28,4%	1,9%	8,4%	8,4%	5,2%	9,0%	3,2%	3,2%	1,9%	11,0%	19,4%	100,0%	

$$X^2=70,300 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin, kan dopingi hakkındaki bilgi sahibi olma durumları ile bireylerin, sporcuların genellikle hangi doping çeşidini kullandığı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin anabolik ajanlar ve kannabionid doping çeşitlerini kullanan ve bilgi sahibi olmayan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla narkotik, beta bloke ediciler ve hormon ve analoglar, maskeleyici ajanlar, idrar söktürücü, alkol ve uyarıcılar takip etmektedir

Tablo 127: Bireylerin Besin Dopingi Hakkında Bilgi Sahibi Olmada Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

Bireylerin Kullandığı Doping Çeşidi												
Besin Dopingi Bilgisine Sahip Misiniz	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler	Hormon ve Analoglar	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeliyici Ajanlar	Kannabinoid	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	Toplam
Evet	13	3	2	2	6	10	1	5	0	5	4	51
	25,5%	5,9%	3,9%	3,9%	11,8%	19,6%	2,0%	9,8%	0,0%	9,8%	7,8%	100,0%
Hayır	18	0	4	7	1	1	1	0	3	6	14	55
	32,7%	0,0%	7,3%	12,7%	1,8%	1,8%	1,8%	0,0%	5,5%	10,9%	25,5%	100,0%
Kısmen	13	0	7	4	4	1	3	0	0	6	12	49
	26,5%	0,0%	14,3%	8,2%	7,4%	2,0%	6,1%	0,0%	0,0%	12,2%	24,5%	100,0%
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155
	28,4%	1,9%	8,4%	8,4%	5,2%	9,0%	3,2%	3,2%	1,9%	11,0%	19,4%	100,0%

$$X^2=51,707 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin besin dopingi hakkında bilgi sahibi olmada durumları ile bireylerin, sporcuların genellikle hangi doping çeşidini kullandığı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin besin dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin kannabionid doping çeşidini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla anabolik ajanlar, narkotik ve hormon ve analoglar, beta bloke ediciler, bilgi sahibi olmayan bireyler, hepsi ve maskeleyici ajanlar, idrar söktürücü, alkol ve uyarıcılar takip etmektedir

Tablo 128: Bireylerin Doping Kullanımını Teşvik Edip Etmeme Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

Bireylerin Kullandığı Doping Çeşidi												
Doping Kullanmaya Teşvik	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler	Hormon ve Analoglar	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeleyici Ajanlar	Kannabinoit	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	Toplam
Evet	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	8
	75,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	25,0%	100,0%
Hayır	34	3	13	8	8	14	5	5	3	15	26	134
	25,4%	2,2%	9,7%	6,0%	6,0%	10,4%	3,7%	3,7%	2,2%	11,2%	19,4%	100,0%
Kısmen	4	0	0	5	0	0	0	0	0	2	2	13
	30,8%	0,0%	0,0%	38,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	15,4%	15,4%	100,0%
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155
	28,4%	1,9%	8,4%	8,4%	5,2%	9,0%	3,2%	3,2%	1,9%	11,0%	19,4%	100,0%

$$X^2=31,547 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin Doping Kullanımını Teşvik Edip Etmeme Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük teşvik düzeyinin sırasıyla anabolik ajanlar, narkotik, hormon ve analoglar, beta bloke ediciler, hepsi, maskeleyici ajanlar, idrar söktürücü, alkol ve kannabionid doping çeşitlerini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla bilgi sahibi olmayan bireyler ve uyarıcılar takip etmektedir.

Tablo 129: Bireylerin Doping Kullanımında Sağlık Sorunu Yaşayan Sporcularının Olup Olmaması Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Genellikle Hangi Doping Çeşidini Kullandığı Hakkındaki Düşünceleri Arasındaki İlişki

Dopingden Dolayı Sağlık Sorunu	Bireylerin Kullandığı Doping Çeşidi											Toplam
	Uyarıcılar	Beta Bloke Ediciler	Hormon ve Analoglar	Narkotik	İdrar Söktürücü	Alkol	Anabolik Ajanlar	Maskeleyici Ajanlar	Kannabinoid	Hepsi	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	10	0	3	0	0	3	0	0	0	4	2	22
	45,5%	0,0%	13,6%	0,0%	0,0%	13,6%	0,0%	0,0%	0,0%	18,2%	9,1%	100,0%
Hayır	32	3	10	7	8	11	5	5	3	11	28	123
	26,0%	2,4%	8,1%	5,7%	6,5%	8,9%	4,1%	4,1%	2,4%	8,9%	22,8%	100,0%
Kısmen	2	0	0	6	0	0	0	0	0	2	0	10
	20,0%	0,0%	0,0%	60,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	20,0%	0,0%	100,0%
Toplam	44	3	13	13	8	14	5	5	3	17	30	155
	28,4%	1,9%	8,4%	8,4%	5,2%	9,0%	3,2%	3,2%	1,9%	11,0%	19,4%	100,0%

$$X^2=52,777 \quad SD:20P < 0,05$$

Bireylerin doping kullanımında sağlık sorunu yaşayan sporcularının olup olmaması hakkındaki görüşleri ile bireylerin, sporcuların genellikle hangi doping çeşidini kullandığı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin dopingden dolayı sağlık sorunu yaşama düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük sağlık sorunu düzeyinin beta bloke ediciler, narkotik, idrar söktürücü, alkol, anabolik ajanlar, maskeleyici ajanlar ve kannabinoid doping çeşitlerini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla bilgi sahibi olmayan bireyler, alkol ve hormon ve analoglar, hepsi ve uyarıcılar takip etmektedir.

Tablo 130:Bireylerin Doping Bilgisi İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Bireyin Doping Bilgisi	Bireylerin Kullandığı Yöntem							Toplam
	Kan Doping	Elektro stimülasyon	Farmojik	Bağırsak Şişirme	Gen	Damar İçi Vitamin	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	4	1	11	7	7	29	10	69
	5,8 %	1,4%	15,9 %	10,1%	10,1%	42,0%	14,5%	100,0%
Hayır	4	0	9	0	2	6	9	30
	13,3 %	0,0%	30,0 %	0,0%	6,7%	20,0%	30,0%	100,0%
Kısmen	4	3	9	4	2	13	21	56
	7,1 %	5,4%	16,1 %	7,1%	3,6%	23,2%	37,5%	100,0%
Toplam	12	4	29	11	11	48	40	155
	7,7 %	2,6%	18,7 %	7,1%	7,1%	31,0%	25,8%	100,0%

$$X^2=23,396 \quad SD:12P < 0,05$$

Bireylerin doping bilgisi ile bireylerin, sporcuların hangi doping yöntemini kullandığı hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin dopinge ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin elektro stimülasyon yöntemine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemi sırasıyla kan doping, bağırsak şişirme ve gen, bilgi sahibi olmayan bireyler, farmojik, damar içi vitamin takip etmektedir. Bireylerin kullandığı yöntem genellikle damar içi uyarıcılar olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 131: Bireylerin Yüksek Performansa Sadece Doping Kullanarak Ulaşılabilir Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Doping Yüksek Performans Etkisi	Bireylerin Kullandığı Yöntem							Toplam
	Kan Doping	Elektro stimülasyon	Farmojik	Bağırsak Şişirme	Gen	Damar İçi Vitamin	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	5	0	1	5	0	6	1	18
	27,8 %	0,0%	5,6%	27,8%	0,0%	33,3%	5,6%	100,0%
Hayır	5	4	23	6	9	36	21	104
	4,8 %	3,8%	22,1 %	5,8%	8,7%	34,6%	20,2%	100,0%
Kısmen	2	0	5	0	2	6	18	33
	6,1 %	0,0%	15,2 %	0,0%	6,1%	18,2%	54,5%	100,0%
Toplam	12	4	29	11	11	48	40	155
	7,7 %	2,6%	18,7 %	7,1%	7,1%	31,0%	25,8%	100,0%

$$X^2=47,149 \quad SD:12P < 0,05$$

Bireylerin yüksek performansa sadece doping kullanarak ulaşılabilir yargısı hakkındaki görüşleri ile bireylerin, sporcuların hangi doping yöntemini kullandığı hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin dopingin yüksek performans etki düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük etki düzeyinin elektro stimülasyon ve gen yöntemlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemleri sırasıyla bilgi sahibi olmayan bireyler ve farmojik, kan doping ve bağırsak şişirme, damar içi vitamin takip etmektedir. Veriler sonucunda bireylerin yüksek performansa ilaç kullanarak ulaşma görüşlerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 132: Bireylerin, Psikolojik Doping'e İnanma Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Psikolojik Doping	Bireylerin Kullandığı Yöntem							Toplam
	Kan Doping	Elektro stimülasyon	Farmojik	Bağırsak Şişirme	Gen	Damar İçi Vitamin	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	8	4	17	11	6	41	31	118
	6,8 %	3,4 %	14,4 %	9,3%	5,1%	34,7 %	26,3 %	100,0%
Hayır	2	0	7	0	5	4	1	19
	10,5%	0,0 %	36,8 %	0,0%	26,3 %	21,1 %	5,3%	100,0%
Kısmen	2	0	5	0	0	3	8	18
	11,1%	0,0 %	27,8 %	0,0%	0,0%	16,7 %	44,4 %	100,0%
Toplam	12	4	29	11	11	48	40	155
	7,7 %	2,6 %	18,7 %	7,1%	7,1%	31,0 %	25,8 %	100,0%

$$X^2=30,312 \quad SD:12P < 0,05$$

Bireylerin, psikolojik doping'e inanma durumları ile bireylerin, sporcuların hangi doping yöntemini kullandığı hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin psikolojik doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük psikolojik doping düzeyinin elektro stimülasyon yöntemine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemi sırasıyla gen, kan doping, bağırsak şişirme, farmojik, bilgi sahibi olmayan bireyler, damar içi vitamin takip etmektedir. Bireylerin psikolojik dopinge inama düzeyleri ilaç kullanarak başarıya ulaşılacağını düşünme düzeyinden düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 133: Bireylerin, Doping Kullanımının Spor’da Fair Play Ruhuna Zarar Verdiği Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Fair Play Ruhuna Zarar Veriyor	Bireylerin Kullandığı Yöntem							Toplam
	Kan Doping	Elektro stimülas yon	Farmoji k	Bağırsak Şişirme	Gen	Damar İçi Vitamin	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	8	4	16	8	4	39	37	116
	6,9 %	3,4%	13,8 %	6,9%	3,4%	33,6%	31,9%	100, 0%
Hayır	0	0	9	0	5	7	2	23
	0,0 %	0,0%	39,1 %	0,0%	21,7%	30,4%	8,7%	100, 0%
Kısmen	4	0	4	3	2	2	1	16
	25,0 %	0,0%	25,0 %	18,8%	12,5%	12,5%	6,3%	100, 0%
Toplam	12	4	29	11	11	48	40	155
	7,7 %	2,6%	18,7 %	7,1%	7,1%	31,0%	25,8%	100, 0%

$$X^2=39,510 \quad SD:12P < 0,05$$

Bireylerin, doping kullanımının spor’da fair play ruhuna zarar verdiği hakkındaki görüşleri ile bireylerin, sporcuların hangi doping yöntemini kullandığı hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin fairplay ruhuna zarar verme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük zarar verme düzeyinin elektro stimülasyon ve gen yöntemlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemleri sırasıyla kan doping ve bağırsak şişirme, farmojik, bilgi sahibi olmayan bireyler, damar içi vitamin takip etmektedir. Bireylerin kullandığı yöntemlere göre de sporun fair play ruhuna zarar verme konusunda her kullanılan yöntemin sporun ruhuna aykırı olmadı tespit edilmiştir. Damar içi vitaminlerin sporun ruhuna zarar verme düzeyi yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 134: Bireylerin, Doping'in Büyük Yan Etkilerinin Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Doping'in Yan Etkileri Bilgisi	Bireylerin Kullandığı Yöntem							Toplam
	Kan Doping	Elektro stimülasyon	Farmojik	Bağırsak Şişirme	Gen	Damar İçi Vitamin	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	10	0	22	10	7	38	31	118
	8,5 %	0,0%	18,6 %	8,5%	5,9%	32,2%	26,3%	100, 0%
Hayır	2	1	4	1	4	6	6	24
	8,3 %	4,2%	16,7 %	4,2%	16,7%	25,0%	25,0%	100, 0%
Kısmen	0	3	3	0	0	4	3	13
	0,0 %	23,1 %	23,1 %	0,0%	0,0%	30,8%	23,1%	100, 0%
Toplam	12	4	29	11	11	48	40	155
	7,7 %	2,6%	18,7 %	7,1%	7,1%	31,0%	25,8%	100, 0%

$$X^2=31,889 \quad SD:12P < 0,05$$

Bireylerin, doping'in büyük yan etkilerinin olduğunu bilme durumları ile bireylerin, sporcuların hangi doping yöntemini kullandığı hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping yan etkilerine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin elektro stimülasyon yöntemine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemi sırasıyla gen, kan doping ve bağırsak şişirme, farmojik, bilgi sahibi olmayan bireyler, damar içi vitamin takip etmektedir. Veriler sonucunda kullanım yöntemi az olan yöntemlerin yan etkileri hakkından yeterince bilgi sahibi olunmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 135: Bireylerin, Doping Kullanılmaması Konusunda Devletin Etkili Bir Politikası Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Anti Doping Politikası	Bireylerin Kullandığı Yöntem							Toplam
	Kan Doping	Elektro stimülasyon	Farmojik	Bağırsak Şişirme	Gen	Damar İçi Vitamin	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	0	0	9	0	0	4	2	15
	0,0 %	0,0%	60,0 %	0,0%	0,0%	26,7%	13,3%	100,0%
Hayır	10	4	16	9	9	36	17	101
	9,9 %	4,0%	15,8 %	8,9%	8,9%	35,6%	16,8%	100,0%
Kısmen	2	0	9	4	2	8	21	39
	5,1 %	0,0%	16,1 %	10,3%	5,1%	20,5%	53,8%	100,0%
Toplam	12	4	29	11	11	48	40	155
	7,7 %	2,6%	18,7 %	7,1%	7,1%	31,0%	25,8%	100,0%

$$X^2=41,464 \quad SD:12P < 0,05$$

Bireylerin, doping kullanılmaması konusunda devletin etkili bir politikası olduğunu bilme durumları ile bireylerin, sporcuların hangi doping yöntemini kullandığı hakkındaki görüşleri düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin devletin anti doping politikasına ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin kan doping, elektro stimülasyon, bağırsak şişirme ve gen yöntemlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemleri sırasıyla bilgi sahibi olmayan bireyler, damar içi vitamin, farmojik takip etmektedir. Bireylerin anti doping politikası hakkında bilgi sahibi olmadığı tespit edilmiştir.

TABLO 136:Bireylerin, Devletin Dopingin Zararları, Spor Ahlakına Ters Düştüğü Ve Haksız Rekabete Yol Açtığına İlişkin Devamlı Eğitimler Düzenlemesi Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Doping Seminerleri Yeterli Mi	Bireylerin Kullandığı Yöntem							Toplam
	Kan Doping	Elektro stimülasyon	Farmojik	Bağırsak Şişirme	Gen	Damar İçi Vitamin	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	8	4	24	11	10	42	27	126
	6,3 %	3,2%	19,0 %	8,7%	7,9%	33,3%	21,4%	100,0%
Hayır	2	0	3	0	1	6	1	13
	15,4 %	0,0%	23,1 %	0,0%	7,7%	46,2%	7,7%	100,0%
Kısmen	2	0	2	0	0	0	12	16
	12,5 %	0,0%	12,5 %	0,0%	0,0%	0,0%	75,0%	100,0%
Toplam	12	4	29	11	11	48	40	155
	7,7 %	2,6%	18,7 %	7,1%	7,1%	31,0%	25,8%	100,0%

$$X^2=30,697 \quad SD:12P < 0,05$$

Bireylerin, devletin dopingin zararları, spor ahlakına ters düştüğü ve haksız rekabete yol açtığına ilişkin devamlı eğitimler düzenlemesi hakkındaki Görüşleri İle bireylerin, sporcuların hangi doping yöntemini kullandığı hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping seminerlerini yeterli bulma düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin elektro stimülasyon yöntemine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemi sırasıyla kan doping, gen, bağırsak şişirme, farmojik, bilgi sahibi olmayan bireyler, damar içi vitamin takip etmektedir.

Tablo 137: Bireylerin Çevrelerinde Doping Kullanan Sporcu Veya Sporcular Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Doping Kullanan Sporcu Var Mı	Bireyin Kullandığı Yöntem							Toplam
	Kan Doping	Elektro stimülasyon	Farmojik	Bağırsak Şişirme	Gen	Damar İçi Vitamin	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	5	1	12	8	9	29	8	72
	6,9 %	1,4%	16,7 %	11,1%	12,5%	40,3%	11,1%	100,0%
Hayır	7	3	14	3	2	15	25	69
	10,1 %	4,3%	20,3 %	4,3%	2,9%	21,7%	36,2%	100,0%
Kısmen	0	0	3	0	0	4	7	14
	0,0 %	0,0%	21,4 %	0,0%	0,0%	28,6%	50,0%	100,0%
Toplam	12	4	29	11	11	48	40	155
	7,7 %	2,6%	18,7 %	7,1%	7,1%	31,0%	25,8%	100,0%

$$X^2=28,636 \quad SD:12P < 0,05$$

Bireylerin Çevrelerinde Doping Kullanan Sporcu Veya Sporcular Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping kullanan sporcuların varlığına ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin elektro stimülasyon yöntemine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemi sırasıyla kan doping, bağırsak şişirme ve bilgi sahibi olmayan bireyler, gen, farmojik, damar içi vitamin takip etmektedir. Bireylerin çevresel durumlarına bakıldığında sporcuların genellikle damar içi vitamini kullandığı tespit edilmiştir.

Tablo 138: Bireylerin Doping Kullanımı Serbest Bırakılması Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Doping Serbest Olmalı	Bireylerin Kullandığı Yöntem							Toplam
	Kan Doping	Elektro stimülasyon	Farmojik	Bağırsak Şişirme	Gen	Damar İçi Vitamin	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	2	0	4	4	0	4	0	14
	14,3 %	0,0%	28,6 %	28,6%	0,0%	28,6%	0,0%	100,0%
Hayır	8	4	23	7	11	42	38	133
	6,0 %	3,0%	17,3 %	5,3%	8,3%	31,6%	28,6%	100,0%
Kısmen	2	0	2	0	0	2	2	8
	25,0 %	0,0%	25,0 %	0,0%	0,0%	25,0%	25,0%	100,0%
Toplam	12	4	29	11	11	48	40	155
	7,7 %	2,6%	18,7 %	7,1%	7,1%	31,0%	25,8%	100,0%

$$X^2=22,323 \quad SD:12P < 0,05$$

Bireylerin Doping Kullanımı Serbest Bırakılması Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping serbest olmalı düşünce düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin elektro stimülasyon, bilgi sahibi olmayan bireyler ve gen yöntemlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemleri kan doping takip etmektedir. En yüksek düzey ise birbirlerine eşit olan bağırsak şişirme, farmojik, damar içi vitamin yöntemlerine aittir.

Tablo 139:Bireylerin Okullarında Görmüş Oldukları Eğitim Ve Öğretim Süresince Doping Kullanımı Hakkında Ders Alıp Almama Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Okulunuz da Doping İle İlgili Ders	Bireylerin Kullandığı Yöntem							Toplam
	Kan Doping	Elektro stimülasyon	Farmojik	Bağırsak Şişirme	Gen	Damar İçi Vitamin	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	2	1	14	5	5	11	5	43
	4,7 %	2,3%	32,6 %	11,6%	11,6%	25,6%	11,6%	100, 0%
Hayır	7	0	8	5	4	20	14	58
	12, 1%	0,0%	13,8 %	8,6%	6,9%	34,5%	24,1%	100, 0%
Kısmen	3	3	7	1	2	17	21	54
	5,6 %	5,6%	13,0 %	1,9%	3,7%	31,5%	38,9%	100, 0%
Toplam	12	4	29	11	11	48	40	155
	7,7 %	2,6%	18,7 %	7,1%	7,1%	31,0%	25,8%	100, 0%

$$X^2=25,019 \quad SD:12P < 0,05$$

Bireylerin Okullarında Görmüş Oldukları Eğitim Ve Öğretim Süresince Doping Kullanımı Hakkında Ders Alıp Almama Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin elektro stimülasyon yöntemine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemi kan doping takip etmektedir. Ardından birbirlerine eşit olan bağırsak şişirme, bilgi sahibi olmayan bireyler ve gen gelmektedir. Bunları sırasıyla damar içi vitamin ve farmojik takip etmektedir.

Tablo 140:: Bireylerin Gen Dopingi Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Gen Doping Bilgisi	Bireylerin Kullandığı Yöntem							Toplam
	Kan Doping	Elektro stimülasyon	Farmojik	Bağırsak Şişirme	Gen	Damar İçi Vitamin	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	3	3	13	3	4	21	7	54
	5,6 %	5,6%	24,1 %	5,6%	7,4%	38,9%	13,0%	100,0%
Hayır	6	1	7	2	7	15	26	64
	9,4 %	1,6%	10,9 %	3,1%	10,9%	23,4%	40,6%	100,0%
Kısmen	3	0	9	6	0	12	7	37
	8,1 %	0,0%	24,3 %	16,2%	0,0%	32,4%	18,9%	100,0%
Toplam	12	4	29	11	11	48	40	155
	7,7 %	2,6%	18,7 %	7,1%	7,1%	31,0%	25,8%	100,0%

$$X^2=28,916 \quad SD:12P < 0,05$$

Bireylerin gen dopingi hakkında bilgi sahibi olma durumları ile bireylerin, sporcuların hangi doping yöntemini kullandığı hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin gen dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin kan doping, elektro stimülasyon ve bağırsak şişirme yöntemlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemleri sırasıyla gen, bilgi sahibi olmayan bireyler, farmojik, damar içi vitamin takip etmektedir

Tablo 141: Bireylerin Gen Dopinginin, Doping Sınıflandırılmasına Girip Girmemesi Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri Yöntem Arasındaki İlişki

Gen Dopingi Sizce Doping Mi	Bireylerin Kullandığı Yöntem							Toplam
	Kan Doping	Elektro stimülasyon	Farmojik	Bağırsak Şişirme	Gen	Damar İçi Vitamin	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	6	4	17	8	4	25	12	76
	7,9 %	5,3%	22,4 %	10,5%	5,3%	32,9%	15,8%	100,0%
Hayır	4	0	8	0	7	17	19	55
	7,3 %	0,0%	14,5 %	0,0%	12,7%	30,9%	34,5%	100,0%
Kısmen	2	0	4	3	0	6	9	24
	8,3 %	0,0%	16,7 %	12,5%	0,0%	25,0%	37,5%	100,0%
Toplam	12	4	29	11	11	48	40	155
	7,7 %	2,6%	18,7 %	7,1%	7,1%	31,0%	25,8%	100,0%

$$X^2=22,186 \quad SD:12P < 0,05$$

Bireylerin Gen Dopinginin, Doping Sınıflandırılmasına Girip Girmemesi Hakkındaki Görüşleri ile Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin gen dopingini bir doping olarak kabul etme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük kabul etme düzeyinin elektro stimülasyon ve gen yöntemlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemleri sırasıyla kan doping, bağırsak şişirme, bilgi sahibi olmayan bireyler, farmojik, damar içi vitamin takip etmektedir.

Tablo 142: Bireylerin Besin Dopingi Hakkında Bilgi Sahibi Olmada Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Besin Dopingi Bilgisine Sahip misiniz	Bireyin Kullandığı Yöntem							Toplam
	Kan Doping	Elektro stimülasyon	Farmojik	Bağırsak Şişirme	Gen	Damar İçi Vitamin	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	3	3	14	1	4	19	7	51
	5,9 %	5,9%	27,5 %	2,0%	7,8%	37,3%	13,7%	100,0%
Hayır	8	1	6	4	5	18	13	55
	14,5 %	1,8%	10,9 %	7,3%	9,1%	32,7%	23,6%	100,0%
Kısmen	1	0	9	6	2	11	20	49
	2,0 %	0,0%	18,4 %	12,2%	4,1%	22,4%	40,8%	100,0%
Toplam	12	4	29	11	11	48	40	155
	7,7 %	2,6%	18,7 %	7,1%	7,1%	31,0%	25,8%	100,0%

$$X^2=26,811 \quad SD:12P < 0,05$$

: Bireylerin besin dopingi hakkında bilgi sahibi olmada durumları ile bireylerin, sporcuların hangi doping yöntemini kullandığı hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin besin dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin bağırsak şişirme yöntemine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemi elektro stimülasyon ve kan doping, gen, bilgi sahibi olmayan bireyler, farmojik, damar içi vitamin takip etmektedir.

Tablo 143: Bireylerin Sporcu Yakalanmadığı Sürece Doping Kullanabilir Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Yakalanmadığı Sürece Doping	Bireylerin Kullandığı Yöntem							Toplam
	Kan Doping	Elektro stimülasyon	Farmojik	Bağırsak Şişirme	Gen	Damar İçi Vitamin	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	0	0	3	0	2	1	5	11
	0,0 %	0,0%	27,3 %	0,0%	18,2%	9,1%	45,5%	100,0%
Hayır	12	4	20	11	9	42	35	133
	9,0 %	3,0%	15,0 %	8,3%	6,8%	31,6%	26,3%	100,0%
Kısmen	0	0	6	0	0	5	0	11
	0,0 %	0,0%	54,5 %	0,0%	0,0%	45,5%	0,0%	100,0%
Toplam	12	4	29	11	11	48	40	155
	7,7 %	2,6%	18,7 %	7,1%	7,1%	31,0%	25,8%	100,0%

$$X^2=23,071 \quad SD:12P < 0,05$$

Bireylerin sporcu yakalanmadığı sürece doping kullanabilir yargısı hakkındaki görüşleri ile bireylerin, sporcuların hangi doping yöntemini kullandığı hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin yakalanmadığı sürece doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin kan doping, elektro stimülasyon ve bağırsak şişirme yöntemlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemleri sırasıyla damar içi vitamin, gen, farmojik, bilgi sahibi olmayan bireyler takip etmektedir.

Tablo 144:Bireylerin Doping Kullanımını Teşvik Edip Etmeme Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Hangi Doping Yöntemini Kullandığı Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Doping Kullanma ya Teşvik	Bireylerin Kullandığı Yöntem							Toplam
	Kan Doping	Elektro stimülasyon	Farmojik	Bağırsak Şişirme	Gen	Damar İçi Vitamin	Bilgi Sahibi Değilim	
Evet	0	0	2	0	2	0	4	8
	0,0 %	0,0%	25,0 %	0,0%	25,0%	0,0%	50,0%	100,0%
Hayır	10	4	20	11	9	44	36	134
	7,5 %	3,0%	14,9 %	8,2%	6,7%	32,8%	26,9%	100,0%
Kısmen	2	0	7	0	0	4	0	13
	15,4 %	0,0%	53,8 %	0,0%	0,0%	30,8%	0,0%	100,0%
Toplam	12	4	29	11	11	48	40	155
	7,7 %	2,6%	18,7 %	7,1%	7,1%	31,0%	25,8%	100,0%

$$X^2=26,157 \quad SD:12P < 0,05$$

Bireylerin doping kullanımını teşvik edip etmeme hakkındaki görüşleri ile bireylerin, sporcuların hangi doping yöntemini kullandığı hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin kan doping, elektro stimülasyon, bağırsak şişirme ve damar içi vitamin yöntemlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemleri sırasıyla gen ve farmojik, bilgi sahibi olmayan bireyler takip etmektedir.

Tablo 145: Bireylerin Yüksek Performansa Sadece Doping Kullanarak Ulaşılabilir Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Doping Kullanmasına Yönlendiren Psikolojik Sebepler Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Doping Yüksek Performans Etkisi	Bireyin Doping Kullanma Sebebi						Toplam
	Heyecanı Yatıştırma k	Aşırı Kazanma Hırısı	Konsantre Olmak	Kaygıyı Yok Etmek	Hepsi	Diğer	
Evet	0	8	2	3	1	89	1
	0,0%	44,4 %	11,1%	16,7%	0,6%	57,4%	0,6%
Hayır	1	66	0	2	34	1	104
	1,0%	63,5 %	0,0%	1,9%	32,7%	1,0%	100,0 %
Kısmen	0	15	3	0	15	0	33
	0,0%	45,5 %	9,1%	0,0%	45,5%	0,0%	100,0 %
Toplam	1	89	5	5	54	1	155
	0,6%	57,4 %	3,2%	3,2%	34,8%	0,6%	100,0 %

$$X^2=26,491 \quad SD:10P < 0,05$$

Bireylerin yüksek performansa sadece doping kullanarak ulaşılabilir yargısı hakkındaki görüşleri ile bireylerin, sporcuların doping kullanmasına yönlendiren psikolojik sebepler hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping yüksek performans etki düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin heyecanı yatıştırmak olduğu tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla hepsi, konsantre olmak, kaygıyı yok etmek, aşırı kazanma hırısı, diğer sebepler takip etmektedir.

Tablo 146: Bireylerin, Psikolojik Doping'e İnanma Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Doping Kullanmasına Yönlendiren Psikolojik Sebepler Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Psikolojik Doping	Bireylerin Doping Kullanma Sebebi						Toplam
	Heyecanı Yatıştırmak	Aşırı Kazanma Hırısı	Konsantre Olmak	Kaygıyı Yok Etmek	Hepsi	Diğer	
Evet	1	64	2	5	45	1	118
	0,8%	54,2%	1,7%	4,2%	38,1%	0,8%	100,0%
Hayır	0	17	0	0	2	0	19
	0,0%	89,5%	0,0%	0,0%	10,5%	0,0%	100,0%
Kısmen	0	8	3	3	0	0	18
	0,0%	44,4%	9,1%	16,7%	0,0%	0,0%	100,0%
Toplam	1	89	5	5	54	1	155
	0,6%	57,4%	3,2%	3,2%	34,8%	0,6%	100,0%

$$X^2=21,558 \quad SD:10P < 0,05$$

Bireylerin, psikolojik doping'e inanma durumları ile bireylerin, sporcuların doping kullanmasına yönlendiren psikolojik sebepler hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin psikolojik doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin heyecanı yatıştırmak ve diğer sebepler olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla konsantre olmak, kaygıyı yok etmek, hepsi, aşırı kazanma hırısı takip etmektedir.

Tablo 147: Bireylerin Doping Kullanımını Haksız Rekabete Yol Açtığı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Doping Kullanmasına Yönlendiren Psikolojik Sebepler Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Haksız Rekabet	Bireylerin Doping Kullanma Sebebi						Toplam
	Heyecanı Yatıştırmak	Aşırı Kazanma Hırsı	Konsantre Olmak	Kaygıyı Yok Etmek	Hepsi	Diğer	
Evet	1	78	4	5	47	0	135
	0,7%	57,8%	3,0%	3,7%	34,8%	0,0%	100,0%
Hayır	0	9	0	0	7	1	17
	0,0%	52,9%	0,0%	0,0%	41,2%	5,9%	100,0%
Kısmen	0	2	1	0	0	0	3
	0,0%	66,7%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Toplam	1	89	5	5	54	1	155
	0,6%	57,4%	3,2%	3,2%	34,8%	0,6%	100,0%

$$X^2=19,362 \quad SD:10P < 0,05$$

Bireylerin doping kullanımını haksız rekabete yol açtığı hakkındaki görüşleri ile bireylerin, sporcuların doping kullanmasına yönlendiren psikolojik sebepler hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin haksız rekabete ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin diğer sebepler olduğu tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla heyecanı yatıştırmak, konsantre olmak, kaygıyı yok etmek, hepsi, aşırı kazanma hırsı takip etmektedir.

Tablo 148 Bireylerin, Başarılı Olmak İçin Her Yolu Denerim Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Doping Kullanmasına Yönlendiren Psikolojik Sebepler Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Başarı İçin Her Yolu Düşünürüm	Bireylerin Doping Kullanma Sebebi						Toplam
	Heyecanı Yatıştırmak	Aşırı Kazanma Hırsı	Konsantre Olmak	Kaygıyı Yok Etmek	Hepsi	Diğer	
Evet	1	8	0	0	11	1	21
	4,8%	38,1%	0,0%	0,0%	52,4%	4,8%	100,0%
Hayır	0	66	3	5	41	0	115
	0,0%	57,4%	2,6%	4,3%	35,7%	0,0%	100,0%
Kısmen	0	15	2	0	2	0	19
	0,0%	78,9%	10,5%	0,0%	10,5%	0,0%	100,0%
Toplam	1	89	5	5	54	1	155
	0,6%	57,4%	3,2%	3,2%	34,8%	0,6%	100,0%

$$X^2=26,453 \quad SD:10P < 0,05$$

Bireylerin, başarılı olmak için her yolu denerim yargısı hakkındaki görüşleri ile bireylerin, sporcuların doping kullanmasına yönlendiren psikolojik sebepler hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin başarı için her yolu düşünme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin konsantre olmak ve kaygıyı yok etmek olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla heyecanı yatıştırmak ve diğer sebepler, aşırı kazanma hırsı, hepsi takip etmektedir. Veriler sonucunda bireylerin aşırı kazanma hırsından dolayı dopinge yöneldiği, sporculara, antrenörlere ve yöneticilerin kazama konusunda eğitimlerin verilmesi gerektiğini tespit edilmiştir.

Tablo 149: Bireylerin, Doping Kullanımının Spor'da Fair Play Ruhuna Zarar Verdiği Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Doping Kullanmasına Yönlendiren Psikolojik Sebepler Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Fair Play Ruhuna Zarar Veriyor	Bireylerin Doping Kullanma Sebebi						Toplam
	Heyecanı Yatıştırma	Aşırı Kazanma Hırsı	Konsantre Olmak	Kaygıyı Yok Etmek	Hepsi	Diğer	
Evet	0	70	0	5	40	1	116
	0,0%	60,3%	0,0%	4,3%	34,5%	0,9%	100,0%
Hayır	0	13	1	0	9	0	23
	0,0%	56,5%	4,3%	0,0%	39,1%	0,0%	100,0%
Kısmen	1	6	4	0	5	0	16
	6,3%	37,5%	25,0%	0,0%	31,3%	0,0%	100,0%
Toplam	1	89	5	5	54	1	155
	0,6%	57,4%	3,2%	3,2%	34,8%	0,6%	100,0%

$$X^2=39,519 \quad SD:10P < 0,05$$

Bireylerin, doping kullanımının spor'da fair play ruhuna zarar verdiği hakkındaki görüşleri bireylerin, sporcuların doping kullanmasına yönlendiren psikolojik sebepler hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin fairplay ruhuna zarar verme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin konsantre olmak ve heyecanı yatıştırmak olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla diğer sebepler, kaygıyı yok etmek, hepsi, aşırı kazanma hırsı takip etmektedir. Veriler sonucunda ,bireylerin aşırı kazanma hırsından dolayı sporun fair play olgusunu yok ettiği görülmektedir.

TABLO 150: Bireylerin, Doping Konusunun Sporcular, İdareciler Ve Antrenörler Tarafından Yeterince İyi Bilinme Durumuna İlişkin Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Doping Kullanmasına Yönlendiren Psikolojik Sebepler Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

İdareci Sporcu Yönetici Biliyor mu	Bireylerin Doping Kullanma Sebebi						Toplam
	Heyecanı Yatıştırma k	Aşırı Kazanm a Hırsı	Konsantre Olmak	Kaygıyı Yok Etmek	Hepsi	Diğer	
Evet	0	13	5	0	4	0	22
	0,0%	59,1 %	22,7%	0,0%	18,2%	0,0%	100,0%
Hayır	1	56	0	5	34	1	97
	1,0%	57,7 %	0,0%	5,2%	35,1%	1,0%	100,0%
Kısmen	0	20	0	0	16	0	36
	0,0%	55,6 %	0,0%	0,0%	44,4%	0,0%	100,0%
Toplam	1	89	5	5	54	1	155
	0,6%	57,4 %	3,2%	3,2%	34,8%	0,6%	100,0%

$$X^2=37,154 \quad SD:10P < 0,05$$

Bireylerin, Doping Konusunun Sporcular, İdareciler Ve Antrenörler Tarafından Yeterince İyi Bilinme Durumuna İlişkin Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Doping Kullanmasına Yönlendiren Psikolojik Sebepler Hakkındaki Görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin idareci sporcu, yönetici bilme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin kaygıyı yok etmek, heyecanı yatıştırmak ve diğer sebepler olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla hepsi, konsantre olmak, aşırı kazanma hırsı takip etmektedir. Bireylerin, sporcuların doping kullanma sebeplerinin aşırı kazanmadan kaynakladığı tespit edilmiştir.

Tablo 151: Bireylerin Sporcular Arasında Kullanılan Yararlı Ve Zararlı İlaçlar Hakkında Yeterli Bilgilerinin Olma Durumları İle Bireylerin, Sporcuların Doping Kullanmasına Yönlendiren Psikolojik Sebepler Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Yararlı Ve Zararlı İlaç Bilgisi	Bireylerin Doping Kullanma Sebebi						Toplam
	Heyecanı Yatıştırmak	Aşırı Kazanma Hırsı	Konsantre Olmak	Kaygıyı Yok Etmek	Hepsi	Diğer	
Evet	0	24	3	1	16	0	44
	0,0%	54,5%	6,8%	2,3%	36,4%	0,0%	100,0 %
Hayır	1	41	0	0	13	1	56
	1,8%	73,2%	0,0%	0,0%	23,2%	1,8%	100,0 %
Kısmen	0	24	2	4	25	0	55
	0,0%	43,6%	3,6%	7,3%	45,5%	0,0%	100,0 %
Toplam	1	89	5	5	54	1	155
	0,6%	57,4%	3,2%	3,2%	34,8%	0,6%	100,0 %

$$X^2=20,151 \quad SD:10P < 0,05$$

Bireylerin sporcular arasında kullanılan yararlı ve zararlı ilaçlar hakkında yeterli bilgilerinin olma durumları ile bireylerin, sporcuların doping kullanmasına yönlendiren psikolojik sebepler hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin yararlı ve zararlı ilaçlara ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin heyecanı yatıştırmak ve diğer sebepler olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla kaygıyı yok etmek, konsantre olmak, hepsi, aşırı kazanma hırsı takip etmektedir. Veriler sonucunda sporcuların yararlı ve zararlı ilaçları bilmesine rağmen aşırı kazanma hırsını olmasından dolayı ilaç kullanmaya yöneldiği tespit edilmiştir.

Tablo 152: Bireylerin Sporcu Yakalanmadığı Sürece Doping Kullanabilir Yargısı Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Doping Kullanmasına Yönlendiren Psikolojik Sebepler Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Yakalanmadığı Sürece Doping	Bireylerin Doping Kullanma Sebebi						Toplam
	Heyecanı Yatıştırmak	Aşırı Kazanma Hırsı	Konsantre Olmak	Kaygıyı Yok Etmek	Hepsi	Diğer	
Evet	0	5	2	0	3	1	11
	0,0%	45,5 %	18,2%	0,0%	27,3%	9,1%	100,0 %
Hayır	1	76	3	5	48	0	133
	0,8%	57,1 %	2,3%	3,8%	36,1%	0,0%	100,0 %
Kısmen	0	8	0	0	3	0	11
	0,0%	72,7 %	0,0%	0,0%	27,3%	0,0%	100,0 %
Toplam	1	89	5	5	54	1	155
	0,6%	57,4 %	3,2%	3,2%	34,8%	0,6%	100,0 %

$$X^2=26,600 \quad SD:10P < 0,05$$

Bireylerin sporcu yakalanmadığı sürece doping kullanabilir yargısı hakkındaki görüşleri ile bireylerin, sporcuların doping kullanmasına yönlendiren psikolojik sebepler hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin yakalanmadığı sürece doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin heyecanı yatıştırmak ve kaygıyı yok etmek olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla diğer sebepler, konsantre olmak, hepsi, aşırı kazanma hırsı takip etmektedir.

Tablo 153:Bireylerin Doping Kullanımını Teşvik Edip Etmeme Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Doping Kullanmasına Yönlendiren Psikolojik Sebepler Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Doping Kullanmaya Teşvik	Bireylerin Doping Kullanma Sebebi						Toplam
	Heyecanı Yatıştırmak	Aşırı Kazanma Hırsı	Konsantre Olmak	Kaygıyı Yok Etmek	Hepsi	Diğer	
Evet	0	4	2	0	2	0	8
	0,0%	50,0 %	25,0%	0,0%	25,0%	0,0%	100,0 %
Hayır	1	77	1	5	49	1	134
	0,7%	57,5 %	0,7%	3,7%	36,6%	0,7%	100,0 %
Kısmen	0	8	2	0	3	0	13
	0,0%	61,5 %	15,4%	0,0%	23,1%	0,0%	100,0 %
Toplam	1	89	5	5	54	1	155
	0,6%	57,4 %	3,2%	3,2%	34,8%	0,6%	100,0 %

$$X^2=22,335 \quad SD:10P < 0,05$$

Bireylerin Doping Kullanımını Teşvik Edip Etmeme Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Doping Kullanmasına Yönlendiren Psikolojik Sebepler Hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin diğer sebepler, heyecanı yatıştırmak ve kaygıyı yok etmek olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla hepsi ve konsantre olmak, aşırı kazanma hırsı takip etmektedir.

Tablo 154: Bireylerin Doping Kullanımında Sağlık Sorunu Yaşayan Sporcularının Olup Olmaması Hakkındaki Görüşleri İle Bireylerin, Sporcuların Doping Kullanmasına Yönlendiren Psikolojik Sebepler Hakkındaki Görüşleri Arasındaki İlişki

Dopingden Dolayı Sağlık Sorunu	Bireylerin Doping Kullanma Sebebi						Toplam
	Heyecanı Yatıştırmak	Aşırı Kazanma Hırsı	Konsantre Olmak	Kaygıyı Yok Etmek	Hepsi	Diğer	
Evet	0	12	2	0	8	0	22
	0,0%	54,5 %	9,1%	0,0%	36,4%	0,0%	100,0 %
Hayır	1	73	0	5	43	1	123
	0,8%	59,3 %	0,0%	4,1%	35,0%	0,8%	100,0 %
Kısmen	0	4	3	0	3	0	10
	0,0%	40,0 %	30,0%	0,0%	30,0%	0,0%	100,0 %
Toplam	1	89	5	5	54	1	155
	0,6%	57,4 %	3,2%	3,2%	34,8%	0,6%	100,0 %

$$X^2=31,080 \quad SD:10P < 0,05$$

Bireylerin doping kullanımında sağlık sorunu yaşayan sporcularının olup olmaması hakkındaki görüşleri ile bireylerin, sporcuların doping kullanmasına yönlendiren psikolojik sebepler hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır ($p<0,05$). Bireylerin dopingden dolayı sağlık sorunu yaşama düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin diğer sebepler, heyecanı yatıştırmak ve kaygıyı yok etmek olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla konsantre olmak, hepsi, aşırı kazanma hırsı takip etmektedir.

12.TARTIŞMA VE SONUÇ

Doping kullanımı ülkemiz ve diğer ülkelerde büyük bir sorun haline gelmiştir. WADA sporda haksız rekabeti önlemek için birçok tedbir almıştır. Fakat hem sporun endüstrileşmesi hem de ülkeler açısından psikolojik üstünlük olarak kabul edilmesinden dolayı hala varlığını korumaktadır. Yukarıda bahsettiğimiz iki sebepten ötürü yarışma ve organizasyonlarda sporcuların yasaklı madde kullanımı gün geçtikçe yaygınlaşmaktadır. Bu yaygınlaşmanın amatör sporları da etkisi altına aldığı görülmektedir.

Uluslararası olimpiyat komitesi yarışmalardaki haksız rekabeti engellemek için keskin kurallar koymuştur. Bu kurallar sonucunda sporculara ve ülkelere organizasyonlardan men cezasına dair ağır yaptırımlar uygulamıştır. Ülkemizde bu yaptırımlardan ceza alan ülkelerdendir. 2004 yılı Atina olimpiyatlarında halter branşında dereceye giren sporcularımızın yasaklı madde çıkması sonucunda sporcularımız oyunlardan men edilmiştir, 2008 yılı Rio olimpiyatlarında atletizm branşlarında dereceye giren sporcularımızda yine yasaklı madde çıkması sonucunda oyunlardan ömür boyu men edilmişlerdir. Geleneksel sporlarımızdan olan yağlı güreşlerde 2013 yılında yapılan 652. Kırkpınar yağlı güreşlerin de 9 baş pehlivanda ve alt boy güreşçilerinde doping kullanımının tespit edilmesi üzerine güreşçiler ceza almışlardır. Ülkemizde bulunan federasyonlar dopingle mücadele kampanyası başlatmıştır.

2015 yılında wadanın (dünya anti doping ajansının) açıklamış olduğu verilere göre doping kullanımı önceki yıllara göre %14 artmıştır. Bu veriler sonucunda Türkiye de 59 sporcunun yasaklı madde kullandığı tespit edilmiş bu veriler sonucunda doping kullanan ülkeler sıralamasın da ülkemiz 7.sırada yer almıştır. Bu çalışma Türkiye de dopingin en çok kullanılan; Atletizm, Halter ve Güreş branşların da ki sporcu, antrenörlerin ve yöneticilerinin bilgi düzeyinin ölçülmesi amaçlanmıştır. Çalışmamızda; halter, güreş, atletizm branşlarında ki antrenör, yönetici, sporculardan oluşan 80'ni erkek 75'i kadından oluşan toplamda 155 kişiye doping bilgi seviyesini ölçmeye yönelik sorular soruldu. Sorulara 50 antrenör, 62 yönetici,43 sporcu yanıt

verdi. Sporcu ve antrenörler uluslararası dereceye sahiplerdir. Branş dağılımına göre bireylerin 70'i güreşçi, 36'sı halterci, 49'u atletizm branşlarında dağılım göstermiştir. Bireylerin doping kullanma sebeplerinden biri olarak en dikkat çeken özellik %57,4 ile aşırı kazanma hırısından kaynaklandığı görülmektedir. Bireylerin %62,2 doping hakkında yeterince bilgi sahibi olmadığı belirlenmiştir.

Bireylerin cinsiyetleri ile çevrelerinde doping kullanan sporcuların varlığı arasında anlamlı bir ilişki vardır. Kadın bireylerin çevresinde doping kullanan sporcu sayısı erkek bireylere göre daha fazladır. Bir başka deyişle kadın sporcu, antrenör ve yöneticiler, erkek sporcu, antrenör ve yöneticilere göre doping kullanan sporculardan daha fazla haberdardır. Bireylerin cinsiyetleri arasındaki gen dopinginin, doping olarak sınıflandırılması arasında anlamlı bir ilişki vardır. Kadın bireylerin (sporcu, antrenör ve yönetici) gen dopingini bir doping türü olarak kabul etme düzeyleri erkek bireylere (antrenör, sporcu, yönetici) göre gen doping sınıflandırma düzeyleri daha düşüktür. Kadın bireyler 'Gen doping'ini'' doping türü olarak kabul etmemektedir.

Bireylerin Doping Bilgisi İle Bireylerin Görevleri Arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin dopinge ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin sporculara ait olduğu tespit edilmiştir. Sporcuları sırasıyla antrenörler ve yöneticiler takip etmektedir. Bu veriler sonucunda sporculara yeteri kadar doping konusunda bilgi verilmediğinin tespit edilmiştir. Bireylerin psikolojik doping'e inanma düzeyleri ile bireylerin görevleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin psikolojik doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük psikolojik dopinge inanma düzeyinin sporculara ait olduğu tespit edilmiştir. Sporcuları sırasıyla antrenörler ve yöneticiler takip etmektedir. Antrenörlerin sporcuları psikolojik olarak hazırlama konusunda eğitimler alması gerekmektedir. Bu veriler sonucunda antrenör, sporcu ve yöneticilerin doping bilgi düzeyleri yeterli değildir. Antrenör sporcu ve yöneticilerin doping hakkında düzenli olarak eğitim seminerleri verilmelidir. Sporcu bireylere psikolojik olarak ta müsabakalara hazırlanmalarında antrenör ve yöneticilere eğitimler verilmelidir.

Bireylerin, Doping Kullanılmaması Konusunda Devletin Etkili Bir Politikası Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin Görevleri Arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin devletin anti doping politikasına ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük

düzeyinin sporculara ait olduğu tespit edilmiştir. Sporcuları sırasıyla antrenörler ve yöneticiler takip etmektedir. Yöneticilerin devletin anti doping bilme düzeylerinin yüksek olması, antrenör ve sporcuların devletin anti doping politikası hakkında bilgilendirilmeleri gerekmektedir. Bu veriler sonucunda sporcu, antrenör ve yöneticiler devletin anti doping politikasında yeterince bilgiye sahip olmadıkları tespit edilmiştir.

Bireylerin Okullarında Görmüş Oldukları Eğitim Ve Öğretim Süresince Doping Kullanımı Hakkında Ders Alıp Almama Durumları İle Bireylerin Görevleri Arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük ders düzeyinin sporculara ait olduğu tespit edilmiştir. Sporcuları sırasıyla antrenörler ve yöneticiler takip etmektedir. Okullarda doping veya sporda ilaç kullanımı hakkında eğitimlerin verilmediği tespit edilmiştir. Bireylerin yaşı ile okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük ders düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş aralığını sırasıyla 30 üzeri, 20-25 ve 25-30 yaş aralıkları takip etmektedir. Elde edilen veriler sonucunda eğitimin ve yaşı artmasıyla doping bilgi seviyesinin de arttığı görülmektedir.

Bireylerin, sporda doping kullanımının başarıyı ve performansı olumlu etkileyeceği hakkındaki görüşleri ile bireyin yaşı arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping performans etki düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük etki düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş aralığını sırasıyla 25-30, 30 üzeri ve 20-25 yaş aralıkları takip etmektedir. Yaşın artması ile dopingin performansa olan etkisinin yargısında artış görülmektedir. 20 yaş ve üzeri bireylerin dopingin performansa etkisi hakkında bilgi sahibi olduğu tespit edilmiştir.

Bireylerin, devletin dopingin zararları, spor ahlakına ters düştüğü ve haksız rekabete yol açtığına ilişkin devamlı eğitimler düzenlemesi hakkındaki görüşleri ile bireyin yaşı arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin haksız rekabete ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş aralığını sırasıyla 25-30, 30 üzeri ve 20-25 yaş aralıkları takip etmektedir. Sporda haksız rekabet ve fair play ruhu anlayışında en düşük düzeyin 15-

20 yaş olduğu yaşın artmasıyla bilinçlenmenin de olduğu tespit edilmiştir. Spor da fair-play ruhunun alt yaş kategorilerine yayılması sağlanmalıdır.

Bireylerin, doping kullanılmaması konusunda devletin etkili bir politikası olduğunu bilme durumları ile bireyin yaşı arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin devletin anti doping politikasına ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş aralığını sırasıyla 20-25, 30 üzeri ve 25-30 yaş aralıkları takip etmektedir. Devletin almış olduğu anti doping yasaları ile ilgili yaş gruplarında tam olarak bilinmediği tespit edilmiştir. Yaş grubu olarak dopingin 15-20 yaşları arasında yeteri kadar bilgi sahibi olmadığı tespit edilmiştir. Bireylerin sporcular arasında kullanılan yararlı ve zararlı ilaçlar hakkında yeterli bilgilerinin olma durumları ile bireyin yaşı arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin yararlı ve zararlı ilaçlara ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş aralığını sırasıyla 20-25, 25-30 ve 30 üzeri yaş aralıkları takip etmektedir. 15-20 yaş gurubu sporcuların dopingin yararlı yada zararlı ilaçlar hakkında bilgi seviyesi düşüktür. İlaç kullanımı ve etkileri hakkında eğitim alması gerekmektedir.

Bireylerin yaşı ile gen dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin gen dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş aralığını sırasıyla 25-30, 30 üzeri ve 20-25 yaş aralıkları takip etmektedir. Bireylerin yaşı ile gen dopingini bir doping türü olarak kabul etme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin gen dopingini bir doping türü olarak kabul etme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük kabul etme düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş aralığını sırasıyla 25-30, 30 üzeri ve 20-25 yaş aralıkları takip etmektedir. Bireylerin yaşı ile kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş Aralığını 30 üzeri takip etmektedir. 20-25 ve 25-30 yaş aralığının kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri eşittir.

Bireylerin yaşı ile besin dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin besin dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük

bilgi düzeyinin 15-20 yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 15-20 yaş aralığını sırasıyla 20-25, 25-30 ve 30 üzeri yaş aralıkları takip etmektedir. Elde edilen veriler sonucunda 15-20 yaşları arasındaki bireylerin doping hakkında yeteri kadar eğitim, devlet politikası ve doping çeşitliği konusunda yeterince bilgi sahibi olmadığı buda doping bilgisinin alt yaş gurubuna inilmediğini göstermektedir. Doping bilgi seviyesinin yaş gruplarına göre bakıldığında alt yaş gruplarında dopingin yeteri kadar bilinmediği tespit edilmiştir. Alt yaş grupları için eğitim-öğretim süresince ve bağlı oldukları spor kulüplerince doping hakkında düzenli olarak eğitimler verilmelidir.

Bireylerin Çevrelerinde Doping Kullanan Sporcu Veya Sporcular Olduğunu Bilme Durumları İle Bireylerin Görevleri Arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping kullanan sporcu varlığına ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin antrenörlere ait olduğu tespit edilmiştir. Antrenörleri sırasıyla yöneticiler ve sporcular takip etmektedir. Sporcuların çevresel olaylardan daha çok haberdar oldukları tespit edilmiştir.

Bireylerin eğitimi ile doping bilgisine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping bilgisine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin lise kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Lise kademesini sırasıyla ön lisans, yüksek lisans ve lisans kademeleri takip etmektedir. Eğitim artıkça bilgide artıyor küçük yaş sporcuların yönlendirilmesi engellenmiş oluyor.

Bireylerin eğitimi ile psikolojik dopinge inanma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin psikolojik dopinge inanma düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük psikolojik doping inanma düzeyinin lise kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Lise kademesini sırasıyla ön lisans, yüksek lisans ve lisans kademeleri takip etmektedir Bireylerin eğitimi ile haksız rekabete ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin haksız rekabete ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin ön lisans kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Ön lisans kademesini sırasıyla lise yüksek lisans ve lisans kademeleri takip etmektedir. Bireylerin eğitimi ile başarı için her yolu düşünme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin başarı için her yolu düşünme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düşünme düzeyinin ön lisans ve yüksek lisans

kademelerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu iki kademeyi sırasıyla lise ve lisans kademeleri takip etmektedir.

Bireylerin eğitimi ile fairplay ruhuna zarar verdiği yönündeki düşünce düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardı. Bireylerin fairplay ruhuna zarar verdiği yönündeki düşünce düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düşünce düzeyinin lise kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Lise kademesini sırasıyla ön lisans, yüksek lisans ve lisans kademeleri takip etmektedir. Bireylerin eğitimi ile dopingin yan etkilerine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin dopingin yan etkilerine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin lise ve ön lisans kademelerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu iki kademeyi sırasıyla yüksek lisans ve lisans kademeleri takip etmektedir. Bireylerin eğitimi ile antrenör, yönetici ve sporcu bilme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin antrenör, yönetici ve sporcu bilme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilme düzeyinin yüksek lisans kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Yüksek lisanslı birbirlerine eşit olan lise ve ön lisans takip etmektedir. Bireylerin idareci, yönetici ve sporcu bilme düzeylerinin en yüksek olduğu kademe lisans kademesidir. Bireylerin eğitimi ile yararlı ve zararlı ilaçlara ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin yararlı ve zararlı ilaçlara ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin lise kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Lise kademesini sırasıyla ön lisans, yüksek lisans ve lisans kademeleri takip etmektedir. Bireylerin eğitimi ile gen dopingini bir doping türü olarak kabul etme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin gen dopingini bir doping türü olarak kabul etme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin lise kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Lise kademesini sırasıyla ön lisans, yüksek lisans ve lisans kademeleri takip etmektedir. Eğitim seviyesi artıkça bireylerin doping bilgi seviyesinin arttığı ancak etim seviyelerin azaldıkça bilgi seviye sininde azaldığı görülmekte. Bireylerin eğitimi ile besin dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin besin dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin ön lisans kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Ön lisans kademesini sırasıyla lise, yüksek lisans ve lisans kademeleri takip etmektedir. Bireylerin eğitimi ile yakalanmadığı sürece doping düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Bireylerin yakalanmadığı sürece doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin ön lisans kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Ön lisans kademesini birbirlerine eşit olarak lise ve lisans kademeleri takip etmektedir. Bireylerin yakalanmadığı sürece doping düzeyinin en yüksek olduğu kademe lisans kademesidir. Bireylerin eğitimi ile doping kullanmaya teşvik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping kullanmaya teşvik düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük teşvik düzeyinin ön lisans ve yüksek lisans kademelerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu iki kademeyi birbirlerine eşit olan lise ve lisans kademeleri takip etmektedir. Elde edilen veriler sonucun da eğitim seviyesinin artırıldığı sürece bireylerin doping bilgi seviyesinin artışı ayrıca dopingin eğitim programında olmamasından dolayı sporcuların yada bireylerin psikolojik gelişimin olumsuz etkileneceğini etik kurallardan uzaklaşacağını ön görülmektedir.

Bireylerin branşı ile doping seminerlerini yeterli bulma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping seminerlerini yeterli bulma düzeyleri karşılaştırıldığında düşük yeterlilik düzeyinin halter branşına ait olduğu tespit edilmiştir. Halter branşını sırasıyla atletizm ve güreş branşları takip etmektedir. Bireylerin branşı ile kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin atletizm branşına ait olduğu tespit edilmiştir. Atletizm branşını birbirlerine eşit olan halter ve güreş branşları takip etmektedir. Bireylerin branşı ile kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin atletizm branşına ait olduğu tespit edilmiştir. Atletizm branşını birbirlerine eşit olan halter ve güreş branşları takip etmektedir. Elde edilen veriler sonucun da güreş branşı doping konusunda atletizm ve halterden daha çok bilgi seviyesine sahiptir. Buda federasyonların doping konusuna verdiği önemi göstermekte

Bireylerin çalışma yılı ile fairplay ruhuna zarar verdiği yönündeki düşünce düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin fairplay ruhuna zarar verdiği yönündeki düşünce düzeyleri kıyaslandığında en düşük düşünce düzeyinin 10 üzeri yıl aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 10 üzeri yıl aralığını sırasıyla 1-2, 7-8, 5-6 ve 3-4 yıl aralıkları takip etmektedir. Bireylerin çalışma yılı ile okullarında doping ile

ilgili ders alma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük ders düzeyinin 1-2 yıl aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 1-2 yıl aralığını sırasıyla 7-8, 10 üzeri, 5-6 ve 3-4 yıl aralıkları takip etmektedir. Bireylerin tecrübe kazandıkça bilgi seviyelerinin arttığı görülmektedir.

Bireylerin Uluslararası başarısı ile doping yüksek performans etki düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping yüksek performans etki düzeyleri karşılaştırıldığında Uluslararası başarısı olmayan bireylerin Uluslararası başarısı olan bireylere göre etki düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin Uluslararası başarısı ile doping yan etkilerine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping yan etkilerine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında Uluslararası başarısı olan bireylerin Uluslararası başarısı olmayan bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin Uluslararası başarısı ile doping kullanan sporculara ilişkin farkındalık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping kullanan sporculara ilişkin farkındalık düzeyleri karşılaştırıldığında Uluslararası başarısı olmayan bireylerin Uluslararası başarısı olan bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin Uluslararası başarısı ile dopingin başarıya ve performansa olumlu etkisine ilişkin düşünce düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin dopingin başarıya ve performansa olumlu etkisine ilişkin düşünce düzeyleri karşılaştırıldığında Uluslararası başarısı olan bireylerin Uluslararası başarısı olmayan bireylere göre düşünce düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin Uluslararası başarısı ile okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri karşılaştırıldığında Uluslararası başarısı olmayan bireylerin Uluslararası başarısı olan bireylere göre ders düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Bireylerin Uluslararası başarısı ile yararlı ve zararlı ilaçlara ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin yararlı ve zararlı ilaçlara ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında Uluslararası başarısı olan Uluslararası başarısı olmayan bireylerin bilgi eşit olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin Uluslararası başarısı ile gen dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin gen

dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında Uluslararası başarısı olan bireylerin Uluslararası başarısı olmayan bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Bireylerin bildikleri ilaç ile dopinge ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin dopinge ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin bildikleri ilaç ile doping yüksek performans etki düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping yüksek performans etki düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre etki düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin bildikleri ilaç ile psikolojik doping düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin psikolojik doping düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilen bireylerin ilaç bilmeyen bireylere göre psikolojik doping düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin bildikleri ilaç ile başarı için her yolu düşünme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin başarı için her yolu düşünme düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilen bireylerin ilaç bilmeyen bireylere göre düşünme düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin bildikleri ilaç ile psikolojik doping düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin psikolojik doping düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilen bireylerin ilaç bilmeyen bireylere göre psikolojik doping düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Psikolojik doping konusunda sporcuların daha az bilgisi olması sporcuların yeteri kadar destek alınmadığını göstermektedir

Bireylerin bildikleri ilaç ile doping yan etkisine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping yan etkisine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin bildikleri ilaç ile doping seminerlerini yeterli bulma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping seminerlerini yeterli bulma düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilen bireylerin ilaç bilmeyen bireylere göre doping seminerlerini yeterli bulma düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin bildikleri ilaç ile doping kullanan sporculara ilişkin düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping kullanan

sporculara ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Bireylerin bildikleri ilaç ile okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre ders düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Buda okullardaki ilaç kullanımı hakkında yeterli kadar ders içeriğinin olmadığını göstermektedir. Bireylerin bildikleri ilaç ile yararlı ve zararlı ilaçlara ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin yararlı ve zararlı ilaçlara ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin bildikleri ilaç ile Gen Dopingi'ne ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin Gen Dopingi'ne ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin bildikleri ilaç ile Gen dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin Gen dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin bildikleri ilaç ile kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin bildikleri ilaç ile besin dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır . Bireylerin besin dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin bildikleri ilaç ile yakalanmadığı sürece doping düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin yakalanmadığı sürece doping düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilen bireylerin ilaç bilmeyen bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin bildikleri ilaç ile doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilen bireylerin ilaç bilmeyen bireylere göre teşvik düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin bildiği ilaç ile dopingden dolayı sağlık sorunu yaşama düzeyleri arasında

anlamli bir iliski vardir. Bireylerin dopingden dolayi saglik sorunu yasama duzeyleri karstisirlidiginda anabolik ve testosteron ilac bilgisine sahip bireylerin en dusuk duzeyde saglik sorunu yasadigi tespit edilmiştir. Bu iki ilac bilgisini sirasıyla amfetaminle, steroidler ve diger ilaclar takip etmektedir. İlaç bilgisi olan bireylerin saglik sorunlari yashamadiğı görülmekte an caka ilac isimlerini ve yan etkilerini bilinmemesi saglik sorunu oluşturmaktadır.

Bireylerin olumlu ve olumsuz etkileri ile dopinge iliskin bilgi duzeyleri arasında anlamli bir iliski vardir. Bireylerin dopinge iliskin bilgi duzeyleri karstisirlidiginda olumlu ve olumsuz etki yashamayan bireylerin olumlu ve olumsuz etki yashayan bireylere göre bilgi duzeyinin daha dusuk olduğı tespit edilmiştir. Bireylerin olumlu ve olumsuz etkileri ile basari için her yolu düşünme duzeyleri arasında anlamli bir iliski vardir. Bireylerin basari için her yolu düşünme duzeyleri karstisirlidiginda olumlu ve olumsuz etki yashamayan bireylerin olumlu ve olumsuz etki yashayan bireylere göre düşünme duzeyinin daha dusuk olduğı tespit edilmiştir. Elde edilen veriler sonucunda bireylerin düşünce şekilleri bireylerin yanliş yönlendirmelere girmesine neden olur sporcularin genel değerdendiklerin de antrenör ve yönetici destekli olmalıdır.

Bireylerin olumlu ve olumsuz etkileri ile doping kullanan sporculara iliskin duzeyleri arasında anlamli bir iliski vardir. Bireylerin doping kullanan sporculara iliskin duzeyleri karstisirlidiginda olumlu ve olumsuz etki yashamayan bireylerin olumlu ve olumsuz etki yashayan bireylere göre duzeyinin daha dusuk olduğı tespit edilmiştir. Bireylerin olumlu ve olumsuz etkileri ile gen dopingine iliskin bilgi duzeyleri arasında anlamli bir iliski vardir. Bireylerin gen dopingine iliskin bilgi duzeyleri karstisirlidiginda olumlu ve olumsuz etki yashamayan bireylerin olumlu ve olumsuz etki yashayan bireylere göre bilgi duzeyinin daha dusuk olduğı tespit edilmiştir. Bireylerin olumlu ve olumsuz etkileri ile kan dopingine iliskin bilgi duzeyleri arasında anlamli bir iliski vardir. Bireylerin kan dopingine iliskin bilgi duzeyleri karstisirlidiginda olumlu ve olumsuz etki yashamayan bireylerin olumlu ve olumsuz etki yashayan bireylere göre bilgi duzeyinin daha dusuk olduğı tespit edilmiştir. Bireylerin olumlu ve olumsuz etkileri ile besin dopingine iliskin bilgi duzeyleri arasında anlamli bir iliski vardir . Bireylerin besin dopingine iliskin bilgi duzeyleri

karşılaştırıldığında olumlu ve olumsuz etki yaşamayan bireylerin olumlu ve olumsuz etki yaşayan bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Bireye dopingin etkisi ile bireyin dopinge ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin dopinge ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük etkinin bitkinlik olduğu tespit edilmiştir. Bitkinliği sırasıyla mide-sinir sistemi bozukluğu ve davranış bozukluğu takip etmektedir. Bunların ardından birbirlerine eşit olan ses kalınlaşması ve sivilce ve akne oluşması gelmektedir. Bu iki etkiyi saç dökülmesi ve kellik takip etmektedir. Ardından birbirlerine eşit olan kas-eklem sakatlığı ve karaciğer-böbrek bozukluğu gelmektedir. Bireyler bilerek yada bilmeyerek hayatlarının yaşam şartlarını sınırlıyorlar. Bireye dopingin etkisi ile doping yüksek performans düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping yüksek performans düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük etkinin bitkinlik ve kas-eklem sakatlığı olduğu tespit edilmiştir. Bu iki etkiyi birbirlerine eşit olan yüksek performans, karaciğer-böbrek bozukluğu, saç dökülmesi-kellik ve sivilce ve akne oluşumu takip etmektedir. Bu dört etkiyi birbirlerine eşit olan hormon bozukluğu, mide-sinir sistemi bozukluğu ve davranış bozukluğu takip etmektedir. Bireylerde en sık görülen etki ise ses kalınlaşmasıdır. Bireylerde en çok fiziksel değişimleri belirgin şekilde görülmektedir. Bireylerin doping düşüncesi ile dopinge ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin dopinge ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin herkes kullanabilir düşüncesine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşüncüyü sırasıyla gerekirse kullanılmalı, hiçbir şey düşünmüyorum, spor ahlakına aykırı ve kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir. Spor ahlakının toplumumuzda tam anlaşılmadığını görülmektedir.

Bireylerin doping düşüncesi ile haksız rekabete ilişkin düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin haksız rekabete ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin herkes kullanabilir düşüncesine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşüncüyü sırasıyla gerekirse kullanılmalı ve hiçbir şey düşünmüyorum, spor ahlakına aykırı, kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir.

Bireye dopingin etkisi ile psikolojik doping düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin psikolojik doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük etkinin bitkinlik olduğu tespit edilmiştir. Bitkinliği sırasıyla sivilce-akne oluşumu, mide-sinir

sistemi bozukluğu, davranış bozukluğu, ses kalınlaşması, kas-eklem sakatlığı takip etmektedir. Bunların ardından birbirlerine eşit olan karaciğer-böbrek bozukluğu ve saç dökülmesi-kellik gelmektedir. Bu etkileri sırasıyla yüksek performans ve hormon bozukluğu takip etmektedir.

Bireylerin doping düşüncesi ile fairplay ruhuna zarar verme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin fairplay ruhuna zarar verme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük zarar verme düzeyinin herkes kullanabilir düşüncesine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşüncüyü sırasıyla gerekirse kullanılmalı ve hiçbir şey düşünmüyorum, spor ahlakına aykırı, kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir. Bireylerin doping düşüncesi ile idareci, sporcu, yöneticiye ait bilme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin idareci, sporcu, yöneticiye ait bilme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilme düzeyinin gerekirse kullanılmalı düşüncesine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşüncüyü sırasıyla spor ahlakına aykırı, herkes kullanabilir, hiçbir şey düşünmüyorum, kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir. Bireylerin doping düşüncesi ile doping kullanan sporculara ilişkin düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping kullanan sporculara ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin herkes kullanabilir ve hiçbir şey düşünmüyorum düşüncelerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu iki düşüncüyü sırasıyla gerekirse kullanılmalı, spor ahlakına aykırı, kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir. Bireylerin doping düşüncesi ile kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin gerekirse kullanılmalı düşüncesine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşüncüyü sırasıyla herkes kullanabilir ve hiçbir şey düşünmüyorum, spor ahlakına aykırı, kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir. Bireylerin doping düşüncesi ile besin dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin besin dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin hiçbir şey düşünmüyorum düşüncesine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşüncüyü sırasıyla gerekirse kullanılmalı, herkes kullanabilir, kesinlikle kullanılmamalı, spor ahlakına aykırı düşünceleri takip etmektedir. Bireylerin doping düşüncesi ile yakalanmadığı sürece doping düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin yakalanmadığı

sürece doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük doping düzeyinin spor ahlakına aykırı düşüncesine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşüncüyü sırasıyla gerekirse kullanılmalı, hiçbir şey düşünmüyorum, herkes kullanabilir, kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir. Bireylerin doping düşüncesi ile doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük teşvik düzeyinin gerekirse kullanılmalı ve spor ahlakına aykırı düşüncelerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşünceleri sırasıyla hiçbir şey düşünmüyorum ve herkes kullanabilir, kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir. Bireylerin doping düşüncesi ile dopingden dolayı sağlık sorunu yaşama düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır . Bireylerin dopingden dolayı sağlık sorunu yaşama düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük sağlık sorunu yaşama düzeyinin herkes kullanabilir düşüncesine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşüncüyü sırasıyla hiçbir şey düşünmüyorum, spor ahlakına aykırı, gerekirse kullanılmalı, kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir.

Bireylerin kullandığı doping çeşidi ile dopinge ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin dopinge ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin kannabinoid doping çeşidini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşidini sırasıyla maskeleyici ajanlar ve bilgi sahibi değilim, beta bloke ediciler ve anabolik ajanlar, narkotik, idrar söktürücü ve hormon ve analoglar, hepsi, alkol, uyarıcılar takip etmektedir. Bireylerin kullandığı doping çeşidi ile doping yüksek performans etki düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır . Bireylerin doping yüksek performans etki düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük etki düzeyinin beta bloke ediciler, idrar söktürücü, anabolik ajanlar, maskeleyici ajanlar, kannabinoid doping çeşitlerini kullanan ve bilgi sahibi olmayan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşitlerini sırasıyla alkol, hormon ve analoglar, narkotik, hepsi ve uyarıcılar takip etmektedir. Bireylerin kullandığı doping çeşidi ile psikolojik doping düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin psikolojik doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük psikolojik doping düzeyinin beta bloke ediciler ve kannabinoid doping çeşitlerini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşitlerini sırasıyla ababolik ajanlar ve maskeleyici ajanlar,

narkotik, idrar söktürücü, alkol, hepsi ve hormon ve analoglar, uyarıcı doping çeşitlerini kullananlar, bilgi sahibi olmayan bireyler takip etmektedir. Bireylerin kullandığı doping çeşidi ile başarı için her yolu düşünme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin başarı için her yolu düşünme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düşünme düzeyinin beta bloke ediciler, idrar söktürücü, alkol, maskeleyici ajanlar ve kannabinoid doping çeşitlerini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşitlerini sırasıyla bilgi sahibi olmayan bireylerin yanı sıra anabolik ajanlar ve hormon ve analoglar, narkotik, hepsi ve uyarıcılar takip etmektedir. Bireylerin kullandığı doping çeşidi ile fairplay ruhuna zarar verme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin fairplay ruhuna zarar verme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin narkotik doping çeşidini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşidini sırasıyla beta bloke ediciler ve kannabinoid, anabolik ajanlar ve maskeleyici ajanlar, idrar söktürücü, hormon ve analoglar, hepsi, uyarıcılar, bilgi sahibi olmayan bireyler takip etmektedir. Bireylerin kullandığı doping çeşidi ile doping yan etkilerine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping yan etkilerine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin maskeleyici ajanlara ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşidini birbirlerine eşit olan beta bloke ediciler, anabolik ajanlar ve kannabinoid doping çeşitleri takip etmektedir. Bunlardan sonra sırasıyla idrar söktürücü, narkotik, hepsi ve hormon ve analoglar, alkol, bilgi sahibi olmayan bireyler ve uyarıcılar takip etmektedir. Bireylerin kullandığı doping çeşidi ile idareci, sporcu, yönetici bilme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin idareci, sporcu, yönetici bilme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilme düzeyinin beta bloke ediciler, idrar söktürücü, maskeleyici ajanlar ve kannabinoid doping çeşidini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşitlerini birbirlerine eşit olan alkol, hepsi, anabolik ajanlar ve hormon ve analoglar takip etmektedir. Bunların arkasından sırasıyla narkotik, bilgi sahibi olmayan bireyler ve uyarıcılar gelmektedir.

Bireylerin kullandığı doping çeşidi ile devletin anti doping politikasına ilişkin düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin devletin anti doping politikasına ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin beta bloke ediciler, idrar söktürücü, maskeleyici ajanlar ve kannabinoid doping çeşidini

kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşitlerini hepsi takip etmektedir. Bunların arkasından birbirlerine eşit olan hormon ve analoglar, narkotik ve bilgi sahibi olmayan bireyler gelmektedir. Bunları sırasıyla alkol ve uyarıcılar takip etmektedir. Bireylerin kullandığı doping çeşidi ile doping seminerlerinin yeterliliğine ilişkin kabul düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping seminerlerinin yeterliliğine ilişkin kabul düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük kabul düzeyinin beta bloke ediciler ve kannabionid doping çeşidini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşitlerini birbirlerine eşit olan anabolik ajanlar ve maskeleyici ajanlar takip etmektedir. Bunların arkasından sırasıyla idrar söktürücü, narkotik, hormon ve analoglar, alkol, hepsi, bilgi sahibi olmayan bireyler ve uyarıcılar gelmektedir. Bireylerin kullandığı doping çeşidi ile doping kullanan sporculara ilişkin düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır . Bireylerin doping kullanan sporculara ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin beta bloke ediciler ve anabolik ajanlar doping çeşitlerini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşitlerini birbirlerine eşit olan idrar söktürücü ve maskeleyici ajanlar takip etmektedir. Bunların arkasından sırasıyla kannabionid, hepsi ve bilgi sahibi olmayan bireyler, narkotik, hormon ve analoglar, alkol ve uyarıcılar gelmektedir. Bireylerin kullandığı doping çeşidi ile okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük ders düzeyinin beta bloke ediciler, idrar söktürücü, anabolik ajanlar, maskeleyici ajanlar ve kannabionid doping çeşitlerini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bu doping çeşitlerini sırasıyla bilgi sahibi olmayan bireyler narkotik ve hormon ve analoglar, hepsi, alkol ve uyarıcılar takip etmektedir. Bireylerin kullandığı doping çeşidi ile yararlı ve zararlı ilaçlara ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin yararlı ve zararlı ilaçlara ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin kannabionid doping çeşidini kullanan ve bilgi sahibi olmayan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bunları hormon ve analoglar takip etmektedir. Bu doping çeşidinin arkasından birbirlerine eşit olan narkotik ve maskeleyici ajanlar ve beta bloke ediciler, anabolik ajanlar ve hepsi gelmektedir. Bunları sırasıyla idrar söktürücü, alkol ve uyarıcılar takip etmektedir. Bireylerin kullandığı doping çeşidi ile

gen dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin gen dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin hormon ve analoglar ve kannabionid doping çeşitlerini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla anabolik ajanlar, bilgi sahibi olmayan bireyler, narkotik ve beta bloke ediciler, maskeleyici ajanlar ve hepsi, idrar söktürücü, alkol ve uyarıcılar takip etmektedir. Bireylerin kullandığı doping çeşidi ile gen dopingini bir doping çeşidi olarak kabul etme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin gen dopingini bir doping çeşidi olarak kabul etme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük kabul etme düzeyinin kannabionid doping çeşidini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla narkotik, beta bloke ediciler, maskeleyici ajanlar ve hormon ve analoglar, bilgi sahibi olmayan bireyler, hepsi ve idrar söktürücü, alkol ve uyarıcılar takip etmektedir. Bireylerin kullandığı doping çeşidi ile kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin anabolik ajanlar ve kannabionid doping çeşitlerini kullanan ve bilgi sahibi olmayan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla narkotik, beta bloke ediciler ve hormon ve analoglar, maskeleyici ajanlar, idrar söktürücü, alkol ve uyarıcılar takip etmektedir. Bireylerin kullandığı doping çeşidi ile besin dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin besin dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin kannabionid doping çeşidini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla anabolik ajanlar, narkotik ve hormon ve analoglar, beta bloke ediciler, bilgi sahibi olmayan bireyler, hepsi ve maskeleyici ajanlar, idrar söktürücü, alkol ve uyarıcılar takip etmektedir

Bireylerin kullandığı doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük teşvik düzeyinin sırasıyla anabolik ajanlar, narkotik, hormon ve analoglar, beta bloke ediciler, hepsi, maskeleyici ajanlar, idrar söktürücü, alkol ve kannabionid doping çeşitlerini kullanan bireylere ait olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla bilgi sahibi olmayan bireyler ve uyarıcılar takip etmektedir.

Bireylerin kullandığı yöntem ile dopinge ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin dopinge ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin elektrostimülasyon yöntemine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemi sırasıyla kan doping, bağırsak şişirme ve gen, bilgi sahibi olmayan bireyler, farmojik, damar içi vitamin takip etmektedir. Bireylerin kullandığı yöntem ile doping yüksek performans etki düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping yüksek performans etki düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük etki düzeyinin elektrostimülasyon ve gen yöntemlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemleri sırasıyla bilgi sahibi olmayan bireyler ve farmojik, kan doping ve bağırsak şişirme, damar içi vitamin takip etmektedir. Bireylerin kullandığı yöntem ile psikolojik doping düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin psikolojik doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük psikolojik doping düzeyinin elektro stimülasyon yöntemine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemi sırasıyla gen, kan doping, bağırsak şişirme, farmojik, bilgi sahibi olmayan bireyler, damar içi vitamin takip etmektedir. Bireylerin kullandığı yöntem ile fairplay ruhuna zarar verme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin fairplay ruhuna zarar verme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük zarar verme düzeyinin elektrostimülasyon ve gen yöntemlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemleri sırasıyla kan doping ve bağırsak şişirme, farmojik, bilgi sahibi olmayan bireyler, damar içi vitamin takip etmektedir. Bireylerin kullandığı yöntem ile doping yan etkilerine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping yan etkilerine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin elektro stimülasyon yöntemine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemi sırasıyla gen, kan doping ve bağırsak şişirme, farmojik, bilgi sahibi olmayan bireyler, damar içi vitamin takip etmektedir. Bireylerin kullandığı yöntem ile doping yan etkilerine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin kan doping, elektro stimülasyon , bağırsak şişirme ve gen yöntemlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemleri sırasıyla bilgi sahibi olmayan bireyler, damar içi vitamin, farmojik takip etmek bağırsak şişirme, farmojik, bilgi sahibi olmayan bireyler, damar içi vitamin takip etmektedir. Bireylerin kullandığı yöntem ile doping seminerlerini yeterli bulma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping seminerlerini yeterli

bulma düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin elektro stimülasyon yöntemine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemi sırasıyla kan doping, gen, bağırsak şişirme, farmojik, bilgi sahibi olmayan bireyler, damar içi vitamin takip etmektedir. Bireylerin kullandığı yöntem ile doping kullanan sporcuların varlığına ilişkin düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping kullanan sporcuların varlığına ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin elektro stimülasyon yöntemine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemi sırasıyla kan doping, bağırsak şişirme ve bilgi sahibi olmayan bireyler, gen, farmojik, damar içi vitamin takip etmektedir. Bireylerin kullandığı yöntem ile doping serbest olmalı düşünce düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping serbest olmalı düşünce düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin elektro stimülasyon, bilgi sahibi olmayan bireyler ve gen yöntemlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemleri kan doping takip etmektedir. En yüksek düzey ise birbirlerine eşit olan bağırsak şişirme, farmojik, damar içi vitamin yöntemlerine aittir. Bireylerin kullandığı yöntem ile okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin elektro stimülasyon yöntemine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemi kan doping takip etmektedir. Ardından birbirlerine eşit olan bağırsak şişirme, bilgi sahibi olmayan bireyler ve gen gelmektedir. Bunları sırasıyla damar içi vitamin ve farmojik takip etmektedir. Bireylerin kullandığı yöntem ile gen dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin gen dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin kan doping, elektro stimülasyon ve bağırsak şişirme yöntemlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemleri sırasıyla gen, bilgi sahibi olmayan bireyler, farmojik, damar içi vitamin takip etmektedir. Bireylerin kullandığı yöntem ile gen dopingini bir doping olarak kabul etme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin gen dopingini bir doping olarak kabul etme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük kabul etme düzeyinin elektro stimülasyon ve gen yöntemlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemleri sırasıyla kan doping, bağırsak şişirme, bilgi sahibi olmayan bireyler, farmojik, damar içi vitamin takip etmektedir. Bireylerin kullandığı yöntem ile besin dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır . Bireylerin besin

dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin bağırsak şişirme yöntemine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemi elektro stimülasyon ve kan doping, gen, bilgi sahibi olmayan bireyler, farmojik, damar içi vitamin takip etmektedir. Bireylerin kullandığı yöntem ile yakalanmadığı sürece doping düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin yakalanmadığı sürece doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin kan doping, elektro stimülasyon ve bağırsak şişirme yöntemlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemleri sırasıyla damar içi vitamin, gen, farmojik, bilgi sahibi olmayan bireyler takip etmektedir. Bireylerin kullandığı yöntem ile doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin kan doping, elektro stimülasyon, bağırsak şişirme ve damar içi vitamin yöntemlerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemleri sırasıyla gen ve farmojik, bilgi sahibi olmayan bireyler takip etmektedir.

Bireylerin doping kullanma sebepleri ile doping yüksek performans etki düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping yüksek performans etki düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin heyecanı yatıştırmak olduğu tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla hepsi, konsantre olmak, kaygıyı yok etmek, aşırı kazanma hırısı, diğer sebepler takip etmektedir. Bireylerin doping kullanma sebepleri ile psikolojik doping düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin psikolojik doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin heyecanı yatıştırmak ve diğer sebepler olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla konsantre olmak, kaygıyı yok etmek, hepsi, aşırı kazanma hırısı takip etmektedir.

Bireylerin doping kullanma sebepleri ile haksız rekabete ilişkin düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin haksız rekabete ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin diğer sebepler olduğu tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla heyecanı yatıştırmak, konsantre olmak, kaygıyı yok etmek, hepsi, aşırı kazanma hırısı takip etmektedir. Bireylerin doping kullanma sebepleri ile başarı için her yolu düşünme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin başarı için her yolu düşünme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin konsantre olmak ve kaygıyı yok etmek olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla heyecanı yatıştırmak ve diğer sebepler, aşırı kazanma hırısı, hepsi takip etmektedir. Bireylerin doping

kullanma sebepleri ile fairplay ruhuna zarar verme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin fairplay ruhuna zarar verme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin konsantre olmak ve heyecanı yatıştırmak olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla diğer sebepler, kaygıyı yok etmek, hepsi, aşırı kazanma hırsı takip etmektedir. Bireylerin doping kullanma sebepleri ile idareci sporcu, yönetici bilme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin idareci sporcu, yönetici bilme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin kaygıyı yok etmek, heyecanı yatıştırmak ve diğer sebepler olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla hepsi, konsantre olmak, aşırı kazanma hırsı takip etmektedir. Bireylerin doping kullanma sebepleri ile yararlı ve zararlı ilaçlara ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin yararlı ve zararlı ilaçlara ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin heyecanı yatıştırmak ve diğer sebepler olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla kaygıyı yok etmek, konsantre olmak, hepsi, aşırı kazanma hırsı takip etmektedir. Bireylerin doping kullanma sebepleri ile yakalanmadığı sürece doping düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin yakalanmadığı sürece doping düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin heyecanı yatıştırmak ve kaygıyı yok etmek olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla diğer sebepler, konsantre olmak, hepsi, aşırı kazanma hırsı takip etmektedir. Bireylerin doping kullanma sebepleri ile doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardı. Bireylerin doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin diğer sebepler, heyecanı yatıştırmak ve kaygıyı yok etmek olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla hepsi ve konsantre olmak, aşırı kazanma hırsı takip etmektedir. Bireylerin doping kullanma sebepleri ile dopingden dolayı sağlık sorunu yaşama düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin dopingden dolayı sağlık sorunu yaşama düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin diğer sebepler, heyecanı yatıştırmak ve kaygıyı yok etmek olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla konsantre olmak, hepsi, aşırı kazanma hırsı takip etmektedir.

Sporcuların cinsiyetleri ile devletin anti doping politikasının varlığına ilişkin düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Kadın sporcuların devletin anti doping politikasının varlığına ilişkin düzeyleri, erkek sporculara göre daha düşük

düzeydedir. Elde verilerde kadın sporcuların doping bilginin ve devletin uygulamış olduğu anti doping politikasının erkeklere göre haz düşük olduğu görülmektedir.

Yapmış olduğumuz çalışmada bireylerin cinsiyete göre yapılan doping bilgi seviyesinin analizinde Sporcuların cinsiyetleri ile devletin anti doping politikasının varlığına ilişkin düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğuKadın sporcuların devletin anti doping politikasının varlığına ilişkin düzeyleri, erkek sporculara göre daha düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Cinsiyete göre doping bilgi seviyesi bakıldığında kadın bireylerin doping bilgi seviyesinin erkek katılımcılardan yüksek olduğu belirlendi (Öztürk 2009) yılında yapmış olduğu çalışmada erkek bireylerin doping bilgi seviyesinde yüksek olduğu görülmekte. Buda çalışmamızın farklılık olduğu görülmektedir.

Ayrıca sporcular doping kullanma yöntemi olarak Tablo 138 de görüldüğü gibi doping kullanım şekli olarak damar içi vitaminlere başvurmaktadır. Bireylerin %56,8 zararlı maddelerin isimlerini bilmiyorlar. Bu durum sporcuların spor bilgisinin eksik olduğunu göstermektedir. Katılımcılara doping kullanımı hakkında ki düşüncelerini. Bireylerin doping kullanım hakkında düşüncesi %47,7 kesinlikle kullanılmamalı olarak belirlendi.(Öztürk E2009) çalışmasında maddeye ilişkin genel sporcuların görüşleri “Katılmıyorum” düzeyinde olmuştur. Bu sonuçla la çalışmamada farklılık olmamaktadır. Çalışmamızı desteklemektedir. Bireylerin eğitimi ile doping bilgisine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır Bireylerin doping bilgisine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin lise kademesine ait olduğu tespit edilmiştir. Lise kademesini sırasıyla ön lisans, yüksek lisans ve lisans kademeleri takip etmektedir. Yıldız (2017) yapmış olduğu çalışma ile yapmış olduğum çalışmada farklılık bulunmaktadır

. Bireylerin branşı ile dopingine ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır . Bireylerin kan dopingine ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük bilgi düzeyinin atletizm branşına ait olduğu tespit edilmiştir. Atletizm branşını birbirlerine eşit olan halter ve güreş branşları takip etmektedir.. Yıldız (2017) yapmış olduğu çalışmada farklılık görülmemiştir çalışmamızı desteklemektedir.

Bireylerin doping kullanma sebepleri ile başarı için her yolu düşünme düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır . Bireylerin başarı için her yolu düşünme düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin konsantre olmak ve kaygıyı yok etmek olduğu tespit edilmiştir. Bunları sırasıyla heyecanı yatıştırmak ve diğer sebepler, aşırı kazanma hırsı, hepsi takip etmektedir.

Görevlerine göre yapılan analizde sporcuların doping seviyesinin az olması sporcuların spor kültürü yada sporun eğitimsel bilgilerin yeterince verilmemesi den olduğunu düşünülmekte. Sporcuların yasaklı maddeler hakkında yeterince bilgilendirilmediğini düşünmekteyim gelişen ilaç sektörün den dolayı bir ağrı kesicinin bile artık doping olarak yasaklanmıştı. Ülkemiz de sporcularımıza ve antrenörlerimiz gelişen yenilikleri ya da bilgilendirilmenin yapılmamaktadır.

Bireylerin görevleri ile doping kullanan sporcu varlığına ilişkin farkındalık düzeyleri arasında bir ilişki olduğu Bireylerin doping kullanan sporcu varlığına ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyinin antrenörlere ait olduğu tespit edilmiştir. Bundan dolayı sporcular kullandığı basit bir ilacın doping olduğunun olmadan kullanmaktadır.de ise Bireylerin görevleri ile okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük ders düzeyinin sporculara ait olduğu tespit edilmiştir. Sporcuları sırasıyla antrenörler ve yöneticiler takip etmektedir.

sporcular genellikle hangi doping çeşidi kullandığı çeşit; %28,4 uyarıcılar %1,9 beta bloke ediciler %8,4 hormon ve anaoloklar %8,4 narkotik %5,2 idrar söktürücüler %9,0 alkol %3,2 anabolik ajanlar %3,2 maskeleyici ajanlar %1,9 kannabinoidler 1,9 %11,0 hepsi %19,4 bilgi sahibi değilim olarak belirlendi Aladağ(2014) yılında yapmış olduğu çalışma Ankete katılanların büyük bir çoğunluğu (% 55,2) bu konuda bilgi sahibi değilim cevabını verdikleri bu çalışmada benim çalışmamı desteklediği farklılık olmadığı görülmektedir.doping kullanımında ki psikolojik sebepler nerelerdir sorusuna bireylerin Bireyin kullanma sebebi %0,6 heyecanı yatıştırmak %57,4 aşırı kazanma hırsı %3,2 konsantre olmak %3,2 kaygıyı yok etmek %34,8 hepsi %0,6 diğer olarak belirlendi.Aladağ (2014) Sporcuların doping kullanmasındaki psikolojik sebepler nelerdir sorusuna en çok % 48,8'le aşırı

kazanma hırsı cevabını vermişlerdir buda çalışmamızı farklılık olmadığını desteklemektedir.

Bireylerin olumlu ve olumsuz etkileri ile dopinge ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır . Bireylerin dopinge ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında olumlu ve olumsuz etki yaşamayan bireylerin olumlu ve olumsuz etki yaşayan bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Aladağ (2014) yapmış olduğu çalışmada Anketin yapıldığı üniversitedeki bireylerin spor yapma sürelerine göre; Sporcular arasında kullanılan yararlı ve zararlı ilaçlar hakkında yeterli bilgiye sahip misiniz? Sorusuna aralığında, Çalışmamla arasında farklılık bulunmaktadır. Eğitime göre yapılan analizde ise eğitim seviyesinin arttıkça bilgi seviyesinin arttığı görülmektedir. Lisan ve yüksek lisan eğitimi tamamlamış bireylerin doping bilgi seviyesinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Bireylerin yaş dağılımı göz önüne alındığı zaman ise 25-30 yaşları arasında arttıkça doping bilgi seviyesinin arttığı görülmektedir. Yaşın artması ve sporcuların aşırı kazanma hırsından dolayı doping kullanmaya eğilim gösterdiği görülmektedir. Bireylerin yaşı ile okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır Bireylerin okullarında doping ile ilgili ders alma düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük ders düzeyinin 30 üzeri yaş aralığına ait olduğu tespit edilmiştir. 30 üzeri yaş aralığını sırasıyla 15-20, 25-30 ve 20-25 yaş aralıkları takip etmektedir. Ayrıca kalımcıların vermiş olduğu cevaplar arasında doping kullanımının serbest olmasını de ilişkilendirilmiştir. Bireylerin doping düşüncesi ile doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır Bireylerin doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük teşvik düzeyinin gerekirse kullanılmalı ve spor ahlakına aykırı düşüncelerine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu düşünceleri sırasıyla hiçbir şey düşünmüyorum ve herkes kullanabilir, kesinlikle kullanılmamalı düşünceleri takip etmektedir. Sporcuların dopinge bakış açısı haksız rekabetin yerine eşitlik olsun düşüncesin de ilaç sektöründe gizleyiciler siliciler olduğu sürece tam olarak dopingin kullanımının engellenemez görüşünü belirlenmiştir.

Doping Kullanımının Haksız Rekabete Yol Açtığını Düşünüyor musunuz sorusuna Bireylerin haksız rekabet %87,1 evet %11,0 hayır %1,9 kısmen olarak belirlendi. Saltık (2014) yılında yapmış olduğu çalışmada Başarı İçin Her Yolu Denemek Gibi

Bir Düşünce Yapınız Var mı? diye sorulmuş; Hayır (% 60) cevabını verdiği görülmüştür bu çalışmamızın farklılık olduğu görüldü. Bireylerin görevleri ile doping kullanan sporcu varlığına ilişkin düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping kullanan sporcu varlığına ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük, düzeyinin antrenörlere ait olduğu tespit edilmiştir. Antrenörleri sırasıyla yöneticiler ve sporcular takip etmektedir.

Bireylerin bildikleri ilaç ile dopinge ilişkin bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin dopinge ilişkin bilgi düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilmeyen bireylerin ilaç bilen bireylere göre bilgi düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin bildikleri ilaç ile doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bireylerin doping kullanmaya ilişkin teşvik düzeyleri karşılaştırıldığında ilaç bilen bireylerin ilaç bilmeyen bireylere göre teşvik düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bireylerin kullandığı yöntem ile doping kullanan sporcuların varlığına ilişkin düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır Bireylerin doping kullanan sporcuların varlığına ilişkin düzeyleri karşılaştırıldığında en düşük düzeyin elektro stimülasyon yöntemine ait olduğu tespit edilmiştir. Bu yöntemi sırasıyla kan doping, bağırsak şişirme ve bilgi sahibi olmayan bireyler, gen, farmojik, damar içi vitamin takip etmektedir.

Dopingle ilgili yapılan bu araştırma sonucunda bireylerin doping konusunda genel anlamda yeteri derecede bilgi sahibi olmadıkları anlaşılmaktadır. Dopingin kesinlikle kullanılmaması gerektiği görüşü ağırlıklıdır. Bireylerin dopingin ciddi yan etkilerinin olduğunu bilincindedirler. Ancak bireylerin dopingle ilgili eğitimlerin, seminerlerin derslerin yeterli olmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle doping bilgisinin spor eğitimi veren bütün kurumlara da doping dersleri kesinlikle zorunlu dersler arasına alınması gereklidir. Doping ve ergojenik yardım derslerinde hangi doping maddesinin hangi spor branşlarında fayda sağlayacağı gibi özendirici bilgilerden ziyade doping ilaçlarının insan vücuduna ve psikolojisine verdiği zararlar konusu üzerinde daha geniş bilgiler etik açıdan da ele alınarak verilmelidir. Bu nedenle dopingin spor ahlakına verdiği zararlar konusunda bilgiler sunulmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Özellikle doping ve ergonejenik yardım, düzenli beslenme ve egzersizle elde edilebilecek spor da başarının dopingle elde edilen haksız başarıdan

daha önemli olduğu görüşü aşılanmalıdır. Doping yaptığı belirlenen sporcuya kesinlikle sahip çıkılmamalı ve daha ağır caydırıcı cezalar getirilmelidir. Yönetici ve antrenör konumundaki kişilere dopingin zararları konusunda seminerler verilmeli, sırf kendi kariyerleri için başkasının hayatını tehlikeye atmalarının hem ahlaki hem de insani değere sığmayacağına vurgulanmasının gerektiği sporun geleceği açısından önerilebilir.

Çalışmamız sonucunda doping bilgi düzeyi antrenör, sporcu, yöneticiler, arasın tam olarak bilinmemektedir. Sporcu ve antrenörlerin sporcuları kazanma hırsının çok olması ve doğru yönlendirilmesi sonucunda sporcuların yasaklı madde kullanmaya yöneldiği görölmektedir. Doping yapan sporcunun yakalanması sonucunda kendisinin ve ölkemizin prestijine zarar vererek ölkemizin yapmış olduğu derecelerde sporcularımızın üzerinde olumsuz baskı yaratmaktadır. Bir önemli soru ise ölkemize doping ilaçlarına sporcularımız nasıl ulaştığını bilinmesidir. Ayrıca ölkemizdeki sporcuların aşırı kazama hırsından kaynaklanan doping kullanma etkisi olduğu belirlendi. Ayrıca doping bilgi seviyesinin en düşük olduğu bireylerin sporcular olduğu anti doping belirlendi. Ölkemizde anti doping politikasının yeterince gelişmediğini ve yaptırımın yeterli olmadığını düşünmektedir. Buda ölkemizdeki doping kullanımın engel olunamamakta

13.ÖNERİLER

- Spor liselerinde, spor kulüplerinde sporcu, antrenör ve yöneticilere yönelik sporcu sağlığı ve doping kullanımı ile ilgili seminerler verilmesi
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin okullar da sporda madde kullanımı ve sağlık ile ilgili dersler vermeleri
- Yıl içerisinde her federasyon aktif antrenörler, sporcular ve yöneticilere sporda sağlık ve ilaç kullanımını anlatacak uzman kişilerce seminerler ve eğitimler düzenlenmeli
- Sporcu eğitim merkezlerinde fair-play ve haksız rekabetle ilgi eğitimler verilmeli
- Aktif antrenör ve sporculara kazanma hırsının olumsuz yönlerini anlatarak sporcuların illegal yollara baş vurmaları engellenmeli
- Spor bilimleri fakültelerinde sporda ilaç kullanımı ve teşvikleri ile ilgili derslerin her dönem ders olarak gösterilmesi
- Milli takım sporcularına kamp başları ve sonlarında kan testlerinin yapılması
- Spor Bakanlığının ve Spor Genel Müdürlüklerinin doping kullanımını önlemek için ve sporcuların doping maddelerine nasıl ulaştığını ve kimler tarafından temin edildiği araştırılarak gerekli önlemleri alınarak ağır yaptırımlar uygulanmaya başlanmalıdır
- Ülkemizde doping araştırma merkezinin kurulması ve Hacettepe Üniversitesinin teknolojik desteğinin ve güvenilirliğinin artırılması gerekmektedir
- Sporcuların kullanmış olduğu ilaçların her yıl wada'nın yayınlamış olduğu yasaklı maddeler listesinde olup olmadığını ve bu konu hakkında sporculara gelişen yeni bilgilerin aktarılması
- Spor kulüpleri bünyelerinde mutlaka doping konusunda eğitim almış aktif kişiler bulundurmalıdır.
- Sporcuları doping konusunda bilinçlendirme eğitimi verilmeli
- Yasaklı madde satışı –alışı ve ülkeye girmesiyle ilgili takiplerin yapılması

14.KAYNAKÇA

Baysaling, Ö, (2000) *Spor'da her yönüyle Doping* , İlperss basım yayın 1. Basım

Kurdak,S,S (1996) ,*Sporda Doping Ve İlaç Kullanımı* ,sporsal Kurumsal Dizisi7,

Aladağ,A,(2014) *Kafkas Üniversitesi Sarıkamış beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu Bireylerinin Doping Bilgi Düzeylerinin Ölçülmesi*, yüksek Lisan Tezi,Kars

Öztürk,G, Suveren,S, Çolakoğlu,T,(2012), *Türkiye'de Doping, sporcuların doping bilgi düzeylerinin, Hentbol Örneği* ,Uluslar Arası İnsan Bilim Dergisi,Sayı.1,Cilt 9

Erkinler,K,(2006) *hukuk Boyutunda Doping*, Nobel Yayın

Tarakçıoğlu,S,(2012),*Spor Etiği Bağlamında Gen Dopingi*,DoktoraTezi,İzmir Ege Üniversitesi

WADA. (2012). ProhibitedList; <http://www.wada-ama.org/en/News-Center/Articles/WADA-publishes-2012-Prohibited-List/>

Yaman ,M,Hergüner, G,Yaman,Ç(1999),*Yüksek Performans Sporlarında Doping kullanımı İle Doping Karsı Mücadele Çalışmalarının Tarihsel Gelişimi ve Aktüel Boyutu*,Atatürk Kültür Merkezi Yayını:182,Ankara

Ünal,M,Durişehvar,Ünal Ö,(2003)*İstanbul Tıp Fakültesi Mecmuası* 66:4
DerlemeYoncalık,O,Gündoğdu,C,(2007)*Sporda Ahlaki Bir Sorun Olarak Doping*,Doğu Anadolu Bölgesi Araştırması,

Thompson,J,Monore,M,(2000)*Sport Nutrition For Healt And Perfonmance*

<http://halter.gov.tr/doping-nedir/>

<http://www.sporeczaciligi.org/sporda-doping-tarihcesi/>

Ekiner,K,(2010),14 Mayıs 2010 tarihinde 60. Hukuk İlmi Uluslararası Birliği – IALS Kongresi Spor Hukuku Sempozyumu'nda (İstanbul Üniversitesi)

PhdMelvinH. Williams (1998)*ErgogenicsEdgePushingthelimits of sportperformance*

Başaran,A,A (2016) ,*Türkiye Doping Kontrol Merkezi TDKM başkanı Duyuru*

Yücesir,İ, İstanbul Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksek okulu,Klinik Gelişim

-WADA 2007 Laboratuar İstatistikleri, 22.Şubat.2009, http://www.wada-ama.org/rtecontent/document/LABSTATS_2007.PDF

Demircan,K,(2012),*Bilim ve Teknik, Gen doping,*

Ecesoy,H,Gümüşdağ,Kartal,A (2013), *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü dergisi, sayı 1(71-85)*

Tural ,Ş.Durişehvar,Kara,N(2011) Sporda Gen Dopingi*Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi 13, 3.*

Süzer, Ö. (2007).*Dopinge Karşı Savaş, Dopingte Yeni Madde ve Yöntemler.*

Zülal A, (2004),*Sporun Karanlık Yüzü Doping, Bilim ve Teknik Dergisi,*

15. EKLER

EK 1. ANKET

Dopingle İlgili Bilgi Düzeyi ve Düşünce Anketi

Sayın anket katılımcısı, Bu çalışma Atletizm, Halter ve Güreş branşlarında antrenör ve yöneticilerin kullanımı giderek artan ilaç (doping) konusundaki düşünce ve bilgi düzeylerini incelemek amacıyla yapılmaktadır. Verdiğiniz cevaplar genel olarak değerlendirilecektir. Bundan dolayı ankete isim yazmayınız. Anketi içtenlikle cevaplandıracağınızı umar, samimi cevaplarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Göreviniz:

() Antrenör () Yönetici () Sporcu

1. Cinsiyetiniz?

() Erkek () Bayan

2. Yaşınız?

() 15-20 () 20-25 () 25-30 () 30+

3. Eğitim durumunuz?

() İlkokul () Lise () Önlisans () Üniversite () Yüksek lisans () Doktora

4. Hangi spor dalı ile uğraşıyorsunuz?

() atletizm () halter () Güreş

5. Kaç yıldır antrenörlük,sporculuk,yöneticilik yapıyorsunuz?

() 1-2 () 3-4 () 5-6 () 7 -8 () 10 ve üzeri

6. Uluslararası ya da uluslar arası yarışmalarda herhangi bir başarınız var mı?

() Evet () Hayır

7. Bildiğiniz doping ilaçları var mı?

() Evet () Hayır

8. Cevabınız EVET ise bu ilaçların adlarını yazınız?

a.

b.

c.

9. Doping kullananlarda gözlediğiniz olumlu ya da olumsuz etkiler oldu mu?

☐ Evet ☐ Hayır

**10. Cevabınız EVET ise bu etkileri aşağıdaki seçenekler arasından işaretleyiniz?
(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)**

☐ Yüksek performans ☐ Karaciğer ve böbrek bozuklukları

☐ Ses kalınlaşması ve bozukluğu ☐ Deride sivilce akne oluşumu

☐ Bitkinlik ☐ Davranış bozukluğu

☐ Kas ve eklem sakatlıkları ☐ Mide ve sindirim sistemi problemleri

☐ Hormonal bozukluk ☐ Saç dökülmesi ve kellik

11. Doping kullanımı hakkında ne düşünüyorsunuz?

☐ Herkes kullanabilir ☐ Spor ahlakına aykırı

☐ Gerekirse kullanılmalı ☐ Kesinlikle kullanılmamalı

☐ Hiçbir şey düşünmüyorum ☐ Diğer.....

12. Sizce sporcular genellikle hangi doping çeşidini kullanıyorlar?

☐ Uyarıcılar ☐ Narkotik analjezikler ☐ Anabolik ajanlar

☐ Beta bloke ediciler ☐ İdrar söktürücüler ☐ Maskeleyici Ajanlar

☐ Peptid Hormon Ve Analoglar ☐ Alkol ☐ Kannabinoidler

☐ Hepsi ☐ Bu konuda bilgi sahibi değilim

13. Sizce sporcular genellikle hangi doping yöntemini kullanıyorlar?

☐ Kan dopingi ☐ Bağırsakların şişirilmesi ☐ Damar içi vitamin verilmesi

☐ Elektro stimülasyon ☐ Gen dopingi ☐ Bu konuda bilgi sahibi değilim

☐ Farmakolojik, fiziksel ve kimyasal işlemler

14. Sporcuların doping kullanmasındaki psikolojik sebepler nelerdir?

☐ Heyecanı yatıştırmak ☐ Konsantre olmak ☐ Hepsi

☐ Aşırı kazanma hırsı ☐ Kaygıyı yok etmek ☐ Diğer.....

		EVET	HAYIR	KISMEN
15.	Performans arttırıcı ilaç(Doping) hakkında bir bilgiye sahip misiniz?			
16.	Sizce yüksek performansa sadece doping kullanarak mı ulaşılabilir?			
17.	Psikolojik doping'e inanıyor musunuz?			
18.	Doping kullanımını haksız rekabete yol açtığını düşünüyor musunuz?			
19.	Başarılı olmak için her yolu denerim düşüncesine sahip misiniz?			
20.	Doping kullanımının fairplay(centilmenlik) ruhuna zarar verdiğini düşünüyor musunuz?			
21.	Dopingin büyük yan etkileri olduğunu biliyor musunuz?			
22.	Sizce doping konusu sporcular, idareciler ve antrenörler tarafından yeterince iyi biliniyor mu?			
23.	Sizce doping kullanılmaması (anti doping) konusunda devletin etkili bir politikası var mı?			
24.	Sizce devlet dopingin zararları, spor ahlakına ters düştüğü ve haksız rekabete yol açtığı konularında devamlı eğitimler düzenlemeli mi?			
25.	Çevrenizde doping kullanan sporcu veya sporcular var mı?			
26.	Sporda doping kullanımının başarıyı ve performansı olumlu etkileyeceğini düşünüyor musunuz?			
27.	Sizce doping kullanımı serbest bırakılmalı mı?			
28.	Okulunuzda eğitim ve öğretim süresince ilaç (doping) kullanımı hakkında ders ya da bilgi veriliyor mu?			
29.	Sporcular arasında kullanılan yararlı ve zararlı ilaçlar hakkında yeterli bilgiye sahip misiniz?			
30.	Gen dopingi hakkında herhangi bir bilgiye sahip misiniz?			
31.	Gen dopingi olarak tabir edilen yöntem sizce doping sınıflamasına girmeli mi?			
32.	Kan dopingi hakkında yeterli bilginiz var mı?			
33.	Besin-Doping ilişkisi hakkında bilgiye sahip misiniz?			
34.	Sporcu yakalanmadığı sürece ilaç (Doping) kullanabilir.			
35.	Doping kullanmaya teşvik ettiniz mi?			
36.	Doping kullanımında sağlık sorunu yaşayan sporcunuz oldu mu?			

EK 2: ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Onur BOZAN

Doğum Yeri: Kars / merkez

Doğum Tarihi:10/07.1989

Medeni Hali: Bekar

EĞİTİM BİLGİLERİ

(2002-2005) Milas Ticaret Meslek Lisesi

(2008-2012) Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi/ Beden Eğitimi Ve Spor Yüksek Okulu/ Spor Yöneticiliği Bölümü

MESLEKİ BİLGİLER

Türkiye Basketbol Federasyonu C Klasman Hakem

2.kademe Güreş antrenörü

Gençlik ve Spor Bakanlığı- Spor Genel Müdürlüğü-Güreş Antrenörü /Muğla /Milas

SPORCULUK BASARILARIM

2000-2005 yıllarında Milas sporcu eğitim merkezi tam burslu kazandım

2002 – Minikler gro-koromen Türkiye 1.

2003 -Yıldızlar Grokoremen Türkiye 1.

2004 –uluslar arası zafer turnuvası 3.

2005 – Yıldızlar Grokoremen Türkiye 1.

2006 –Bulgaristan Vasililiyev Turnuvası 2.

2006- Gürcistan Özel turnuva 3.

2006- Avrupa grokoremen 4.

2007- Gençler Türkiye 3.